ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: ΕΥΓΕΝΙΑ ΣΩΓΡΑΦΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ Δ'. — ΤΕΥΧΟΣ 44
ΙΟΥΝΙΟΣ 1911

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ

Διὰ τὸ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ	Δραχ.	12 —
	Διὰ τοὺς Διδασκάλους	»	8 —
Διὰ τὴν	ΑΜΕΡΙΚΗΝ	Δολλάρια	3.—
Διὰ τὴν	ΑΙΓΥΠΤΟΝ καὶ ΑΓΓΛΙΑΝ		½ Λίρα Ἀγγλίας
Διὰ τὴν	ΚΥΠΡΟΝ		10 Σελίνια
Διὰ τὴν	ΕΥΡΩΠΗΝ	Φρ. χρ.	12.—
	Ἔκδοσις ἐκλεκτὴ γενικῶς	»	25 ἢ Δρ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑ ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 83 — ΑΘΗΝΑΣ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις: "ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ„ — ΑΘΗΝΑΣ

Πᾶν χειρόγραφον δημοσιευόμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφεται.

Πᾶν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» ἀνναγγέλλεται δι' αὐτῆς.

Αἱ ἐγγραφαὶ τῶν συνδρομητῶν μας ἄρχονται ἀπὸ 1ης ἑκάστου μηνός.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀπὸ τὴν Ζωὴν τοῦ Λονδίνου (Συνφραζέται): **Εὐγενείας Ζωγράφου.** — *Διαπρεπεῖς Ἑλληνίδες κατὰ τὸν 19ον Αἰῶνα (Μαργαρίτα Ἀλβάνα-Μηνιάτη):* **Σπυρίδωνος Δε-Βιάζη.** — *Ἡ Σκέψις Γεωργίου τοῦ Ε', καὶ τῆς Βασιλίσσης Μαρίας.* — **Βασιλικὴ Ναυτικὴ Ἐπιθεώρησις: Δος Ὄλγας Παπαδάκη.** — *Ὁ Σπυρίδων Βασιλειάδης καὶ ἡ Γαλάτειά του (Camillo Cessi Μετάφρασις)* **Δος Μ. Κ.** — *Κρίσεις ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν διαλέξεων τῆς Βιέννης:* **Ἐπ. Α. Παπαστράτου.** — *Ὁ Οἶκος Τυφλῶν:* **Μή-Μῦς.** — *Περὶ Λουτρῶν ἐπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν:* **Σολ. Ν. Χ.μ.ν.τ.ς.** — *Ὀργανισμὸς τῶν Σχολικῶν ἐξοχῶν:* **Ι. Β. Ἰωαννίδου.** — *Ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Μοῦσαν.* — *Ἀπὸ τὰ πλεκτὰ Τραγούδια (Ποίησις):* **Ι. Πολέμη.** — *Αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Κερκύρας.* — *Εἰκών:* **Δος Πολυμνίας Δάσκαρη.** — *Οἱ Σερβιζωμένοι:* **Δος Ἀν. Σταμ.** — *Τὸ Οἰκονομικὸν ἔργον τῆς Ἑνιαίας:* **Γ. Κυριακοῦ.** — *Αἱ δυσμορφίαι τῶν Παίδων:* **Ι. Χρυσοστάθη.** — *Ἡ Μόδα:* **Δος Μ. Περ.** — *Λαογραφικά:* **Ι. Π. Σταματούλη.** — *Θεατρικὴ Ἐπιθεώρησις:* **Κ.** *Ἀπὸ τὴν Ζωὴν τοῦ Μηνὸς (Ἰούνιος):* **Ε. Ζ.** — *Βιβλία καὶ Περιοδικά.*

ΚΟΣΜΟΙ: *Τὸ ἀτύχημα τοῦ «Ἀβέρωφ».* — *Τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα τῆς Ἑλλάδος.* — *Ἐκδρομὴ εἰς Καλάβρυτα.* — *Ἠλέκτρα Παπαγεωργακοπούλου.* — *Μουρίλλος.*

ΕΙΚΟΝΕΣ: *Εἰκὼν τοῦ Μουρίλλου.* — *Διάφοροι εἰκόνες τοῦ Οἴκου τῶν Τυφλῶν.* — *Ἀπὸ τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Κερκύρας.* — *Δος Ἠλέκτρας Παπαγεωργακοπούλου.*

EUGÉNIE ZOGRAPHOU

LA REVUE HELLÉNIQUE

4ème ANNÉE N° 44 — ATHENES, Juin 1911.

REVUE MENSUELLE — ILLUSTRÉE

PRIX DU NUMÉRO: 1 FRANC

LE GRAND ETABLISSEMENT

H. RAFF

LE CAIRE, - (PLACE ATABA EL KHADRA)

VETEMENTS DAMES HOMMES ET ENFANTS

BONNETERIE, CHAPELLERIE, ARTICLES DE VOYAGE

DEMETRIUS SKIADAS

EGYPTE, LE CAIRE. - RUE RUEY N° 5

FOURNISSEUR DE L'ARMEE D'OCCUPATION — MAISON FONDÉE EN 1870

GRANDE FABRIQUE, DISTILLERIE DE LIQUEURS — GRAND DÉPOT DE VINS

IMPORTATION - EXPORTATION

60

Οἱ καλλίτεροι Ἀθηναῖοι ἰατροὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ κ.κ. **Μαγγίνας, Βάφας, Ζαΐμης, Λούρος, Καλλικούνης, Καλλιονιζῆς, Μελανδρῆνος, Παπαβασιλείου, Βλαβιανός, Γκίζης, Τουφεξῆς, Κυταρεόλος, Μπίστης, Πούμπουρας, Σωτηριάδης, Τσάκωνας, Φραντάτος, Καπρουλᾶς, Ρόκκος, Κανέλλης, Σκάσης, Ἀραβαντινός, Ἀντωνίου, Κεφαλόπουλος, Νικολούδης, Ἀσιμῆς, Δεδούσης, Σακόρραφος, Λαμπίκης, Καῆρης. Πρωτόπουλος** κλπ. κλπ. κλπ.

Συνιστοῦν δι' ἐπιστολῶν των τὰ ΥΔΑΤΑ ΣΑΡΙΖΗΣ, ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ, ΚΥΔΛΗΝΗΣ καὶ ΤΣΑΓΕΖΙ

ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ — (Στοὰ Ἀρσακείου 17-21).

ΕΡΓΑ ΤΗΣ Δος ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ	Α' τόμος	Φρ.	3.00
»	Β' »	»	2.00
»	Γ' »	»	1.50
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ		»	2.00
Η ΓΚΟΥΡΑΙΝΑ Ἱστορικὸν μυθιστόρημα, ἐξ ὑπερεπτακοσίων σελίδων		»	3.00

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΜΟΝΑΧΗ	Δρᾶμα Βυζαντινὸν τρίπρακτον	
Ο ΕΞΙΛΑΣΜΟΣ	» κοινωνικὸν	»
Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ	» ἱστορικὸν	»
Η ΤΖΕΝΗ ΜΕ ΤΟ ΓΕΛΟΙΟ ΤΗΣ	κοινωνικὸν δραμάτιον μονόπρακτον, μεταφρασθὲν εἰς τὴν Ἀγγλικήν.	

Σειραὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Α' Β' καὶ Γ' ἔτους πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖα μας πρὸς 18 φρ. ἑκάστη.

Η „ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ“

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1.500.000

ΙΔΡΥΘΗ διὰ νὰ προμηθεύη εἰς τὸ Πανελλήνιον τὰ ἐκλεκτότερα, τὰ νεώτερα καὶ στερεώτερα ὑφάσματα (Τσόχας καὶ Κασμήρια Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας).

Ἡ «ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ» εἶνε τὸ πρῶτον καὶ τὸ μεγαλείτερον Ἐμπορικὸν Ἵδρυμα τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀνατολῆς.

ΑΙ ΤΙΜΑΙ τῆς «ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ» εἶνε ἀπολύτως ὡρισμέναι καὶ πρωτοφανεῖς διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Ἐμπόριον.

ΟΤΑΝ ἀποφασίσητε νὰ ἀγοράσητε ὕφασμα ἀναλογισθῆτε τὸ πραγματικὸν συμφέρον σας καὶ ἐπισκεφθῆτε τὸ Bon Marché τῆς Ἑλλάδος τὰ Μεγάλα καταστήματα τῆς «ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ» ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου καὶ Χρυσοσπηλαιωτίσης ἀριθ. 9 καὶ 11.

(Τὴν «Ἐμπορικὴν Ἕνωσιν ἵδρυσαν καὶ διευθύνουσιν οἱ εὐφήμως γνωστοὶ ἐν τῇ Ἀγορᾷ μας ἔμποροι τσοχῶν καὶ Κασμηρίων κ.κ. Ἀλκιβιάδης Κονταρᾶτος, Γαβριὴλ Ἀνδρεόπουλος. Κωνσταντῖνος Κακκαρᾶς, Γεώργιος Διάμεσης, Θεμιστοκλῆς Κονταρᾶτος καὶ Κωνστ. Διάμεσης).

Τῷ αἰτοῦντι ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν δείγματα ἀποστέλλονται ἀμέσως

ΤΟ ΨΩΜΙ

ΤΗΣ ΑΡΤΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ

ΗΡΧΙΣΕ ΠΩΛΟΥΜΕΝΟΝ

ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΤΗΣ:

Νέα Ἀγορά, ὁδὸς Εὐριπίδου 19.

Μεταξουργεῖον, πλατεῖα γεφύρας Κολοκυνθοῦς.

Θησεῖον, ὁδὸς Νηλέως 1.

Ἁγ. Τριάδος, παρὰ τὴν Λαχαναγοράν, ὁδὸς Πειραιῶς 94.

Μοναστηράκι, ὁδὸς Ἑρμοῦ 106.

Μακρυγιάννη, ὁδὸς Βείκου 2.

Κολωνάκι, ὁδὸς Κυνοσάργους 1.

Νεαπόλεως, ὁδὸς Θεμιστοκλέους, ὁδὸς Σόλωνος καὶ Ἀσκληπιοῦ.

Κεντρικὴ ἀποθήκη καὶ ἐργοστάσια ἠλεκτροκίνητα, εἰς συνοικίαν Βάθης (διασταύρωσις Σωκράτους καὶ Χαλκοκονδύλη), καὶ παρὰ τὴν Πλατεῖαν Ἐλευθερίας (Μυλλέρου καὶ Ἀγησιλάου).

Ἐν Κηφισσίᾳ, παρὰ τὸν Πλάτανον.

Ἐν Ἀμαρουσίῳ, ἐν τῇ ἀγορᾷ.

Ἐν Λαυρίῳ.

Προτιμᾶτε πάντοτε τὸ ψωμὶ τῆς Ἀρτοποιητικῆς Ἑταιρίας. Εἶνε ἀπολύτως καθαρόν, εὔγευστον· ὑγιεινὸν καὶ εὐθηνόν.

Μαῦρο σιταρένιο ψωμὶ ἀπὸ καθαρὸ σιτάρι ἡ ὀκᾶ ***μόνον 35 λεπτά.***

Τὸ ὑγιεινότερο καὶ θρεπτικώτερο ψωμί. Μαῦρο ψωμὶ θὰ εἰπῇ: ***ψωμὶ ὑγείας*** καὶ ***οἰκονομίας.***

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δηλοποιεῖ

ὅτι, ἐκτὸς τῶν ἤδη ἐν κυκλοφορίᾳ ἑκατονταδράχμων τραπεζιτικῶν γραμματίων, τίθησι κατ' αὐτὰς εἰς κυκλοφορίαν καὶ ἕτερα τραπεζιτικὰ γραμμάτια τῶν 100 ἑκατὸν δραχμῶν, νέου τύπου, πλάτους 87 χιλιοστῶν καὶ μήκους 178 χιλιοστῶν τοῦ μέτρου, διακρινόμενα διὰ τῶν ἑξῆς κυριωτέρων γνωρισμάτων.

Πρόσοψις

Ἡ πρόσοψις φέρει πρὸς τὰ ἄνω τοξοειδῶς διὰ μελανῶν κεφαλαίων γραμμάτων τὰς λέξεις «Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος» κάτωθι δὲ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἐν πλαισίῳ πεποικιλμένῳ διὰ δαντελλοειδοῦς ποικίλματος τὸν ἀριθμὸν 100 διὰ μεγάλων ἀραβικῶν στοιχείων. Ὑπὸ τοῦτον ἐν μελανῷ πλαισίῳ σχήματος ταινίας τὰς λέξεις «ρδαχμαὶ ἑκατὸν» διὰ κεφαλαίων λευκῶν γραμμάτων.

Κατωτέρω φέρονται ἀριστερᾷ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ταμίου τῆς Τραπέζης, ἐν τῷ μέσῳ ἡ τοῦ Διοικητοῦ καὶ δεξιᾷ ἡ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου, τεθειμέναι αἱ μὲν δύο πρῶται διὰ σφραγιστῆρος, ἡ δὲ τελευταία ἰδιοχείρως.

Ἀριστερᾷ τοῦ γραμματίου εὕρηται ἐν πλαισίῳ σχήματος κυκλοτεροῦς ἡ εἰκὼν τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Τραπέζης Γ. Σταύρου, δεξιᾷ δὲ τὸ Βασιλικὸν Στέμμα.

Ἡ πρόσοψις χρώματος ἰώδους πλαισιοῦται ὑπὸ δαντελλοειδῶν ἡμικυκλικῶν ποικιλμάτων χρώματος πρασίνου.

Ὀπισθία ὄψις

Ἡ ὀπισθία ὄψις, πλαισιουμένη διὰ πρασίνου δαντελλοειδοῦς ποικίλματος, φέρει ἐν τῷ μέσῳ εἰκόνα τοῦ σωζομένου ἀρχαίου ἀγάλματος τῆς Εἰρήνης φερούσης τὸν Πλοῦτον, ὡς ἀναγινώσκεται καὶ ἐπὶ τοῦ βάθρου αὐτοῦ διὰ κεφαλαίων μελανῶν γραμμάτων.

Ἑκατέρωθεν τοῦ ἀγάλματος τῆς Εἰρήνης φέρεται ἐν θυρεὸς διὰ μεγάλων λευκῶν στοιχείων ὁ ἀριθμὸς 100, ὑπ' αὐτὸ δὲ σημειοῦται ἡ ἔκδοσις διὰ τῶν λέξεων «ἔκδοσις ἐνάτη».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Δεκεμβρίου 1910.

Ὁ Διοικητὴς

Ι. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ Δ^ΟΝ | ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1911 | ΤΕΥΧΟΣ 44^ΟΝ

ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ

Ἐν	Ρωσσίᾳ (Ὀδησσὸς)	Ὁ κ.	*Ἀναστάσιος Μάλτος*, Ὀδησσός.—Rue Pouschkin, No 66.
»	Λονδίνῳ	Ἡ Δνὶς	*Ὄλγα Πιπποδάκη*, (61 Hereford Road Bayswater, W).
»	Μάντζεστερ	Ὁ κ.	*Βασίλειος Κωνσταντινίδης.*
»	Ἀλεξανδρείᾳ τῆς Αἰγύπτου	» »	*Τριαντάφυλλος Τοιτσέλης.*
»	Kafr-Zayat »	» »	*Πινιγιώτης Ἰτρίδης*, παρὰ τοῖς κ. κ. Χωρέμη-Μπενάκη.
»	Ζαγαζὶκ »	» »	*Ζήνων Στράτης*, Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Συλλόγου.
»	Facous »	» »	*Νέαρχος Παπᾶς.*
»	Μανσούρᾳ »	» »	*Περικλῆς Κωνσταντόπουλος.*
»	Simbellawein »	» »	*Μιχαὴλ Μπιμίχας*, ἰατρός.
»	Τάντα »	» »	*Περικλῆς Πιπιχριστοδούλου.*
»	Benha »	» »	*Κωνστ. Δάνισκας.*
»	Πὸρτ Σάϊτ »	Ἡ Δνὶς	*Ἀγλαΐα Γεωργιάδου*, Διευθύντρια τοῦ Παρθεναγωγείου.
»	Ἀμμοχώστῳ Κύπρου	» »	*Ἑλένη Χιτζηπέτρου*, Διευθύντρια τοῦ Παρθεναγωγείου.
»	Λευκωσίᾳ »	» »	*Ἑλένη Χρήστου*, Διευθύντρια τοῦ Παρθεναγωγείου Φανερωμένης.
»	Λάρνακι »	» »	*Ἑλένη Χιτζηλοΐζου.*
»	Λεμεσῷ »	Ὁ κ.	*Εὐγένιος Ζήνων*, Δικηγόρος.
»	Πάφῳ »	» »	*Σπυρίδων Μιυρομάτης*, Δικηγόρος.
»	Καλάμαις	» »	*Ἰωάννης Καμπᾶς.*
»	Ἱερουσαλὴμ	» »	*Ματθίας Παυλίδης.*

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΝ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΜΟΥΡΙΛΛΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

ΑΙ ΣΟΥΦΡΑΖΕΤΑΙ

Μιὰ μεγάλη ἐπιθυμία μὲ κατέλαβεν, ἅμα ἔφθασα εἰς τὸ Λονδῖνον, νὰ ἐπισκεφθῶ καὶ νὰ γνωρίσω τὰς Σουφραζέτας. Ἐννοεῖται ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο πολὺ εὔκολον ἂν ὑπολογίσῃ κανεὶς τὰς ἀποστάσεις,καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἐμπόδια τὰ καθημερινῶς παρουσιαζόμενα. Ἐν τούτοις ἡ ἐπιθυμία μου ἦτο τοιαύτη ὥστε ὑπερεπήδησα κάθε πρόσκομμα καὶ τὴν παραμονὴν τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἔλαβα ἐπιστολὴν ἀπὸ τὴν γενικὴν Γραμματέα τῶν Σουφραζετῶν διὰ τῆς ὁποίας μου ὥριζε συνέντευξιν τὴν δωδεκάτην μεσημβρινὴν ὥραν εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου.

Ἂν καὶ ἡ ἡμέρα καὶ ἡ ὥρα ἦσαν δι' ἐμὲ ἐντελῶς ἀκατάλληλοι ἐντούτοις παρῆτησα κάθε ἄλλο καὶ ἔσπευσα ἐκεῖ. Ὁ καιρὸς ἦτο πραγματικῶς Λονδρέζικος. Ἔβρεχεν ἀκαταπαύστως, καὶ ἔπιπτεν ἐκείνη ἡ ψιλὴ ψιλὴ βροχή, —ἡ ὁποία ὅταν ἀρχίζῃ εἰς τὸ Λονδῖνον ἀργεῖ πολὺ νὰ νὰ σταματήσῃ,—ὅταν ἐξῆλθον διὰ νὰ διευθυνθῶ εἰς τὰ γραφεῖα τῶν Σουφραζετῶν. Ἔφθασα εἰς ἓν ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα κτίρια τοῦ Λονδίνου εἰς τὰ ὁποῖα χρειάζεσθε ὁδηγὸν διὰ νὰ εὕρῆτε ὅτι ζητεῖτε καὶ ἐπὶ πέντε λεπτὰ ἠγωνίσθημεν διὰ νὰ εὕρωμεν τὰ γραφεῖα τῶν Σουφραζετῶν. Ἕως ὅτου φθάσωμεν εἰς τὸ ἰδιαίτερον γραφεῖον τῆς Γενικῆς Γραμματέως ἐπεράσαμεν ἀπὸ διάφορα ἄλλα, εἰς ὅλα δὲ ἀγγλίδες διαφόρων ἡλικιῶν καὶ ποικίλης κοινωνικῆς τάξεως, πρὸ σωρείας ἐπιστολῶν ἢ ἄλλων ἐγγράφων εἰργάζοντο μὲ μίαν πυρετώδη ταχύτητα διὰ τὴν ταχυδρομικὴν ἀποστολὴν ὅλων αὐτῶν.

✱

Μᾶς εἰσήγαγον εἰς ἓν γραφεῖον εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ὑπῆρχε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν αὐστηρὰν ἐπίπλωσιν γραφείου πραγματικοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως μία ***σόμπα*** ἐξησφάλιζε τὴν γλυκυτέραν θερμοκρασίαν. Εἰργάζετο εἰς αὐτὸ ἡ Γενικὴ Γραμματεὺς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήγγειλαν τὴν ἐπίσκεψίν μου. Μία κυρία λεπτὴ, ἡλικίας ἄνω τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν μὲ μεγάλην ἐνεργητικότητα εἰς τὰς κινήσεις, εἰς τὰ μάτια, εἰς τὸν τόνον τῆς φωνῆς, καὶ ἴσως ἀκόμη καὶ εἰς αὐτὸ τὸ μειδίαμά της, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπελειπεν ἀπὸ τὰ χείλη της, ἔσπευσε καὶ μᾶς ὑπεδέχθη καὶ ἐτέθη εἰς τὰς διαταγάς μας. Κατ' ἀρχὰς ἐζήτησα νὰ μάθω τὴν ἱστορίαν των, καὶ ἡ Γεν. Γραμματεὺς ἤρχισε.

— Ἡ πρωτοβουλία τῆς ἐργασίας μας ἀνήκει εἰς τὰς κυρίας τοῦ Μάντσεστερ. Ἐκεῖ τέσσαρες-πέντε ἐξ αὐτῶν συνῆλθον μίαν ἡμέραν καὶ ἔθεσαν τὰς πρώτας βάσεις. Τοῦτο ἔγινε πρὸ πέντε ἐτῶν. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔπειτα ἐξηκολούθησαν νὰ ἐργάζωνται χωρὶς πρόγραμμα, χωρὶς ὀργάνωσιν καὶ χωρὶς χρήματα. Τώρα τὰ μέλη ἀριθμοῦνται εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδας καὶ τὸ χρῆμα ἀφθονεῖ, καὶ ὑπάρχει ἡ ὀργάνωσις τῆς ἐργασίας καὶ εἰς τὴν σκέψιν, ὅλων αὐτῶν τῶν χιλιάδων μελῶν, ὁ πόθος τῆς ἐπιτυχίας. Τὸ κεντρικὸν γραφεῖον εἰς τὸ ὁποῖον εὑρισκόμην τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀπετελεῖτο ἀπὸ εἴκοσι καὶ τρία δωμάτια ἐκτὸς τῶν ἄλλων κέντρων καὶ τῶν αἰθουσῶν, τὰς ὁποίας ἔχουν ἐνοικιάσει διὰ τὸν σκοπόν των εἰς κάθε συνοικίαν τοῦ Λονδίνου. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Σύλλογος διαθέτει κολοσσιαῖα ποσά, διότι ἐνοίκια τοιαῦτα δὲν εἶνε ἀστεῖον πρᾶγμα, εἰς τὸ Λονδῖνον.

Καὶ ἡ Γενικὴ Γραμματεὺς ἐξακολουθεῖ ν' ἀπαντᾷ εἰς νέαν ἐρώτησίν μου.

— Δὲν ζητοῦμεν τὴν ψῆφον δι' ὅλας ἐν γένει τὰς γυναῖκας. Ὄχι. Ἤδη ἑπτὰ ἑκατομμύρια ψήφων ἀνδρικῶν χρησιμοποιοῦνται καθ' ὅλην τὴν Ἀγγλίαν. Ἕνα ἑκατομμύριον Ἀγγλίδων γυναικῶν ἔχουν ἤδη τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου προκειμένου περὶ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς. Ὁ Σύλλογος τῶν Σουφραζετῶν ζητεῖ σήμερον τὸ ἑκατομμύριον αὐτὸ τῶν γυναικείων ψήφων νὰ ἐπεκταθῇ καὶ μέχρι τῆς Ἀγγλικῆς Βουλῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θεωροῦμεν καὶ ὀρθὸν καὶ δίκαιον. Τοῦτο δὲ δὲν τὸ ζητοῦμεν, ὅπως μᾶς ἀποδίδεται, ἀπὸ ματαίαν φιλοδοξίαν. Τὸ ζητοῦμεν μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ βοηθήσωμεν τὴν ἀνθρώπινον πρόοδον. Οἱ ἄνδρες εἶνε ἐγωϊσταί. Δὲν φροντίζουν παρὰ μόνον διὰ τὰς θετικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν πολιτικήν των. Παρημέλησαν ἐντελῶς τὸν κοινωνικὸν βίον. Καὶ ἡ προσπάθεια τῶν Ἀγγλίδων σήμερον εἶνε νὰ τοῖς ἐπιτραπῇ νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸ πολιτικὸν καθεστώς, διὰ νὰ βελτιώσουν τὴν κοινωνικὴν ζωήν, ὄχι μόνον εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν γυναῖκα ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος γενικῶς.

✱

— Ἡ ἀνάμιξις τῆς γυναικὸς εἰς τὴν πολιτικὴν δὲν θὰ βλάψῃ τὴν οἰκογένειαν ; Τὴν ἐρωτῶ.

— Ὄχι μοῦ ἀπαντᾷ. Αὐτὸς ὁ φόβος εἶνε ἀνόητον ἐπιχείρημα. Ἡ ψηφοφορία θὰ διαρκέσῃ πέντε λεπτὰ μόνον — ἐδῶ φαίνεται προσεποιήθη ὅτι δὲν ἠννόησε τὴν ἐρώτησίν μου— καὶ περὶ τῶν πέντε αὐτῶν λεπτῶν δὲν πρέπει νὰ γίνεται λόγος. Ἡ ψῆφος δὲν θὰ ἐπιφέρῃ οὐδεμίαν ἄλλην μεταβολὴν εἰς τὸν βίον της ; Ἀπεναντίας τὴν στιγμὴν ποῦ θὰ τὴν ἀποκτήσῃ θὰ δημιουργήσῃ εὐθύνας δι' ὅλον τὸν βίον της τὰς ὁποίας εὐθύνας θὰ γνωρίζῃ νὰ τηρῇ. Σήμερον δὲν ἔχει ἀκόμη πρόγραμμα ὡρισμένον τῶν κοινωνικῶν μεταρρυθμίσεων τὰς ὁποίας ἐπιδιώκει. Τὰ μέλη τῶν Σουφραζετῶν ἔχουν διαφόρους πολιτικὰς ἰδέας ἕκαστον. Εἶνε φιλελεύθεραι, συντηρητικαί, σοσιαλίστριαι ἢ ἀνήκουν εἰς διαφόρους θρησκευτικὰς αἱρέσεις. Ἐν τούτοις αὐτὸ δὲν τὰς ἐμποδίζει νὰ συναντῶνται ὅλαι εἰς τὸ ζήτημα τῆς ψήφου, καὶ ἕως ὅτου ἐπιτύχουν τὸ ζήτημα αὐτὸ ἑκάστη εἶνε ἐλευθέρα νὰ διατηρήσῃ τὰς ἰδέας της.

✱

Μὲ τὰς τελευταίας αὐτὰς λέξεις τῆς Γενικῆς Γραμματέως ἡ συνέντευξις εἶχε λήξει. Τῆς ἀνήγγειλαν νέας ἀκροάσεις. Τῆς ἔφεραν σωρείαν ἐγγράφων πρὸς ὑπογραφήν. Τὴν ἀπεχαιρέτισα διὰ νὰ φύγω. Μὲ τὸ φωτεινόν της μειδίαμα μὲ συνώδευσε μέχρι τῆς θύρας καὶ

μοῦ ἐξέφρασε τὴν λύπην της διότι δὲν τῆς ἐπέτρεπεν ὁ χρόνος νὰ ζητήσῃ πληροφορίας διὰ τὰς σκέψεις τῶν γυναικῶν τῆς Ἑλλάδος περὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ξηρὰ παράθεσις τῶν γνωμῶν τῆς Γενικῆς Γραμματέως. Ἀποδεικνύει ὅμως τὴν ἰσχύν, τὸ σθένος, τὴν ἀποφασιστικότητα τῶν γυναικῶν αὐτῶν αἱ ὁποῖαι ἐπιδιώκουν ἕνα σκοπὸν καὶ θὰ τὸν ἐπιτύχουν πολὺ σύντομα. Δὲν τὰς πτοεῖ ἡ εἰρωνεία δὲν τὰς ἀποθαρρύνουν τὰ προσκόμματα. Γενικῶς οἱ ἄγγλοι δὲν τὰς ἀγαποῦν καθόλου καὶ δὲν ἀφίνουν βέλος εἰρωνικὸν τὸ ὁποῖον δὲν ἐκτοξεύουν ἐναντίον των. Καὶ εἰς τὰ θέατρα ἀκόμη ἀπαγγέλλονται μονόλογοι ἢ παίζονται κωμῳδίαι εἰς βάρος των. Αἱ Σουφραζέται διαμαρτύρονται ἀπὸ τὰ καθίσματα τοῦ θεάτρου καὶ διὰ τοῦ θορύβου τὸν ὁποῖον διεγείρουν διακόπτεται ἡ παράστασις. Τότε λαμβάνουν μέρος οἱ εὐταξίαι οἱ ὁποῖοι κατ' ἀρχὰς ἐπιβάλλουν σιγὴν καὶ ἐὰν δὲν ἀκουσθοῦν τότε μίαν πρὸς μίαν τὰς ἀπάγουν εἰς τὴν ἀστυνομίαν ὑπὸ τὰς κραυγὰς καὶ τὰς διαμαρτυρίας των, κραυγαὶ ὅμως καὶ διαμαρτυρίαι αἱ ὁποῖαι οὐδένα συγκινοῦν ἀφοῦ οὐδεὶς ἐκ τῶν θεατῶν διαμαρτύρεται ἢ ἐπεμβαίνει. Θὰ ἠδυνάμην νὰ φέρω πολλὰ ἄλλα παραδείγματα παρομοίων δυσκολιῶν πρὸ τῶν ὁποίων παλαίουν αἱ Σουφραζέται. Εἶνε ὅμως τόσον ἀκατάβλητοι εἰς τὴν πάλην ὥστε ὅλοι φρονοῦν ὅτι πολὺ συντόμως ἡ Ἀγγλὶς Σουφραζέτα θὰ κερδίσῃ τὸν ἀγῶνά της.

✱

Ἡ βροχὴ ἐξηκολούθει νὰ πίπτῃ ἀραιοτέρα καὶ ὀλιγώτερον ἐνοχλητικὴ ὅτε ἐπέστρεφα εἰς τὴν κατοικίαν μου. Ἦτο ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς ἐν Λονδίνῳ διαμονῆς μου. Μὲ κατεῖχε μία μελαγχολία ὅτι τόσον γρήγορα ἔπρεπε νὰ φύγω καὶ νὰ χάσω ὅλον τὸ μεγαλεῖον τῆς ὑπερόχου ἐκείνης πόλεως, τὴν ὁποίαν τίς οἶδεν ἐὰν θὰ ἐπανίδω πλέον. Ἡ κίνησις εἰς τὰς ὁδοὺς ἦτο εἰς τὴν ἀκμήν της. Ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητόν μου παρακολουθῶ ὅλον ἐκεῖνον τὸν ἑσμὸν τῶν ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Γοργὸν καὶ ταχὺ ἐκεῖνο διέρχεται τοὺς δρόμους, τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον καὶ μόλις προφθάνω νὰ ρίψω τὸ βλέμμα εἰς τὰ μεγάλα κτίρια τοῦ Λονδίνου, ν'ἀτενίσω πρὸς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Παύλου, νὰ περιεργασθῶ τὰ Δικαστήρια καὶ ὅτι ἄλλο μέγα εἰς ὄγκον καὶ ἐπιβολὴν πρὸ τοῦ ὁποίου παρέρχομαι ἴσως διὰ τελευταίαν φοράν.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΔΙΑΠΡΕΠΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 18' ΑΙΩΝΑ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΑΛΒΑΝΑ-ΜΗΝΙΑΤΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους)

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1881 ἐδημοσιεύθη τὸ βιβλίον τοῦτο, καὶ ἐκ τῶν πρώτων ἀποστολῶν της, ἦτο τὸ πρὸς ἡμᾶς ἀντίτυπον. Ἀμέσως τὸ ἀνεγνώσαμεν καὶ σὺν τοῖς συγχαρητηρίοις μας ἐξεφράζομεν τὴν γνώμην, ὅτι τὸ ἔξοχον βιβλίον θὰ τύχῃ τοῦ παγκοσμίου θαυμασμοῦ.

Τῇ 15 Ἀπριλίου τοῦ 1881 ἀπαντῶσα εἰς τὰ συγχαρητήριά μας πρὸς τοῖς ἄλλοις μᾶς ἔγραφε : «... Σᾶς » στέλλω πληροφορίας περὶ τοῦ **Κορεγίου** μου. Τὸ » τελευταῖον τοῦτο ἔργον μου ἐξεδόθη κατὰ τὰς πρώτας » ἡμέρας τοῦ Μαρτίου. Μετὰ τὴν ἀγγελίαν τῆς *Revue* » *des deux Mondes* (15 Μαρτίου 1881), περιφέρεται » τὸ βιβλίον μου τὸν κόσμον. Ὁ βιβλιοπώλης μου ἐν » Παρισίοις μοὶ γράφει ὅτι ἐζητήθη εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, » Ἰταλίαν, Βέλγιον καὶ Ρωσσίαν. Οἱ πρῶτοι τεχνοκρί- » ται τῆς Γαλλίας ὡμίλησαν ...Τὸ βιβλίον μου κρα- » τοῦν ὑψηλὰ τὴν σημαίαν τῆς **Πίστεως εἰς τὸ** » **Καλὸν καὶ εἰς τὸ Ἀληθὲς**, θὰ πείσῃ τὸν » κόσμον τὸν σημερινόν, διὰ μέσου μιᾶς ψυχῆς, ἥτις ἤδη » ἐλπίζει, τὴν ἱερὰν φλόγα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὅτι τὸ » **Καλὸν** μεταβάλλεται, ὡς τὰ πάντα, καὶ τελειο- » ποιεῖται, ἀλλὰ δὲν θὰ παύσῃ ποτὲ, θὰ ὑπάρχῃ ἕως οὗ » ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἐμψυχοῦται ἀπὸ τὴν θείαν ἀκτῖνα τῆς » Ἐλπίδος καὶ τῆς Ἀγάπης. Ἐν τούτοις σᾶς εὐχαριστῶ » διὰ τὴν καλὴν γνώμην, ἣν περὶ ἐμοῦ ἔχετε. Ὅταν » ἀνεγνώσατε τὸ βιβλίον μου περὶ τοῦ Κορεγίου δὲν θὰ » εἴπατε ὅτι **διακρίνομαι μεταξὺ τῶν γυναι-** » **κῶν.** Νομίζω ὅτι ἡ **διάνοια**, καθὼς ἡ **ψυχὴ** καὶ » ἡ ἐμβριθὴς, ζωηρὰ καὶ φιλοσοφικὴ ἀνθρωπίνη σκέψις, » δὲν ἔχουν **φῦλον**, οὐδὲ **ἡλικίαν.** Ἡ ἀληθὴς ἀξία » τοῦ συγγραφέως μετρᾶται ἀπὸ τὴν κρίσιν τοῦ κοινοῦ, » ὅπερ δὲν κάμνει φιλοφρονήσεις. Ἂν ἔργον συνετάχθη » μὲ τὴν λογικὴν καὶ μὲ αἴσθημα, συμβαδίζει μὲ ἐκεῖνα » τὰ ὁποῖα **θὰ ζήσουν εἰς τὸν ἀνθρώπινον** » **κόλπον,** ὡς γέννημα βαθείας καὶ εἰλικρινοῦς ἐμ- » πνεύσεως. . .»

Ὁ Δήμαρχος τῆς πόλεως Κορεγίου, διὰ τηλεγραφήματός του ηὐχαρίστησε τὴν **Μαργαρίταν** μας ἡ ὁποία **ἀπέδειξε τὴν ἀξίαν τοῦ χαριτωμένου ζωγράφου Ἀντωνίου Ἀλλέγρη, τοῦ ἐκ τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἐπονομασθέντος Κορέγιος.** Προσέτι τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ἔκαμε τὸ ἑξῆς ψήφισμα :

«Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Κορεγίων εὐγνωμονοῦν » πρὸς τὴν περιφανῆ φιλολόγον **Μαρίαν Ἀλβάνα** » **Μηνιάτη,** ἡ ὁποία κυριευθεῖσα ὑπὸ ζωηροῦ θαυμα- » σμοῦ κατώρθωσε διὰ τοῦ ὡραίου αὐτῆς συγγράμματος **περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ** » **Κορεγίου,** νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον » τοῦ ἐξόχου τούτου ἡμῶν συμπολίτου, **παμψηφεὶ** ἀνα- » κηρύττει αὐτὴν πολίτιδα Κορεγίου, ἀπονέμον μὲν εἰς » αὐτὴν τὰ δικαιώματα, προνόμια καὶ γέρας, τὰ ὁποῖα » δυνάμει τῶν ἀρχαίων τῆς πόλεως ταύτης θεσπισμάτων, » προσήκουσι τοῖς περιβλέπτοις πολίταις, παραγγέλλον » δὲ τῇ ἐκτελεστικῇ ἐπιτροπείᾳ διὰ νὰ φροντίσῃ περὶ » τῆς ἐκδόσεως τοῦ σχετικοῦ διπλώματος, καθ' ὃν τρό- » πον κρίνει καταλληλότερον».

Τὸ ἔργον γενικῶς ἤρεσε καὶ πολὺς λόγος διὰ τοῦ τύπου ἐγένετο. Ἐξαντληθείσης τῆς πρώτης πολυτελοῦς ἐκδόσεως, νέα οἰκονομικωτέρα ἐγένετο τῷ 1886. Ἐξετυπώθη καὶ ἐπιτομὴ τοῦ ποιήματος τῷ 1885. Ἐγένετο καὶ ἰταλικὴ μετάφρασις.

Ἔπειτα κατεγίνετο εἰς τὴν μελέτην τῆς **Αἰκατε-**

ρίνης ἐκ Σιέννης καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν Παρισίοις τῷ 1886 ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν : Catherine de Sienne. Sa vie et son rôle dans l' Italie du quatorzième Siecle. Τὸ προοίμιον ἰταλιστὶ μεταφρασμένον ἐξεδόθη καὶ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ γαλλικοῦ κειμένου ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Πίζας, Orlando Furioso, τῆς 24 Δεκεμβρίου τοῦ 1885. Καὶ τὸ ἔργον τοῦτο ἀρκετὰ ἐπηνέθη.

Ἴσως ἀναγνώστης τις, περὶ τῆς γυναικὸς ταύτης, τὴν ὁποίαν ἐμελέτησεν ἡ **Μαργαρίτα**, δὲν θὰ ἔχῃ γνῶσιν. Ὅμως ὑπῆρξε γυνὴ ὑπέροχος. Ἐγεννήθη ἐν Σιέννῃ τῆς Ἰταλίας τῷ 1347 καὶ ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα καὶ τριῶν ἐτῶν. Εὐσεβὴς μέχρι σχολαστικότητος. ἔλαβε μέρος ἐνεργὸν εἰς τὰ θρησκευτικὰ τῆς Ἰταλίας,γράψασα καὶ πολλὰ βιβλία γεμάτα ἀπὸ μυστικισμόν εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν ἀρκετὰ πράγματα ὠφέλιμα. Ἔζησε βίον ἀσκητικόν, νηστεύουσα καὶ μελετῶσα καὶ γράφουσα. Τὰ ἔργα της θεωροῦνται κείμενον τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης. Ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία τὴν κατέταξεν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἁγίων τῷ 1460 καὶ ἑορτάζεται ἡ μνήμη της τῇ τριακοστῇ Ἀπριλίου κατὰ τὸ νέον Ἡμερολόγιον.

Αὐτὰ εἶνε τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἔγραψεν ἡ **Μαργαρίτα**, ἡ ὁποία δικαίως εἶχε θαυμαστὰς τῆς διανοίας της. Ὁ Ἰωάννης Ροζίνης, ὅστις, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἐδημοσίευσε τὴν πολύτιμον ἱστορίαν τῆς ἰταλικῆς ζωγραφίας μετὰ πολλῶν ἑκατοντάδων χαλκογραφιῶν, ἀπεφαίνετο, ὅτι ἡ **Ἑλληνὶς Μαργαρίτα** εἶνε δευτέρα Στάελ, » ἀλλὰ Στάελ πλασθεῖσα ἐκ χώματος τῆς Τανάγρας » καὶ τῆς Λέσβου». Ὁ πολιόθριξ οὗτος καθηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Πίζης, τόσην σημασίαν ἔδιδεν εἰς τὴν ἱκανότητα τῆς νεαρᾶς τότε **Μαργαρίτας** μας, ὥστε ἀπέστελλε πρὸς αὐτὴν εἰς Φλωρεντίαν τὰ δοκίμια τὰ τυπογραφικὰ νὰ τὰ ἐπιθεωρήσῃ πρὸ τοῦ τυπωθῶσιν.

Εἰς πολλοὺς ἔδωκεν ἔμπνευσιν νὰ γράψουν σπουδαῖα πονήματα, μεταξὺ τούτων συγκαταλέγεται ὁ πολὺς Ἰταλὸς Πασκουάλα Βίλλαρις, διὰ νὰ γράψῃ τὸ σημαντικόν του ἔργον περὶ τοῦ **Ἱερωνύμου Σαβαναρόλα.** Ἔμπνευσιν ἔδωκεν ἐπίσης εἰς τὸν Γάλλον ποιητὴν καὶ τεχνοκρίτην Ἐδουάρδον Schuré, τὸν καὶ γράψαντα τὸ λαμπρόν : *Le drame musical* εἰς τόμους δύο· εἰς μὲν τὸ πρῶτον πραγματεύεται περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ποιήσεως καὶ μουσικῆς, εἰς δὲ τὸν δεύτερον περὶ τῆς μουσικῆς τοῦ Βάγνερ. Ὁ *Schuré* ἐν τῇ Β' ἐκδόσει, ἣν ἔχομεν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς, περὶ τῆς **Μαργαρίτας** γράφει : «...Εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα ἐζήτησα τὰς πηγὰς τῆς » ζώσης καὶ ἀληθινῆς Τέχνης. Ἐπιγράφω εἰς τὴν ἀρχὴν » τοῦ βιβλίου τούτου τὸ ὄνομα μιᾶς **Ἑλληνίδος** (τῆς » Μαργαρίτας) μετὰ χαρᾶς καὶ ὑπερηφανείας, διότι » αὕτη **μὲ ἀπεκάλυψε πᾶν ὅ,τι ἐμβριθέστερον καὶ ἀγνότερον ὑπάρχει ἐν τῇ μεγαλοψυχᾳ τῆς Πατρίδος της** τῆς ἀγγελιαφόρου » τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀφιερώνω τὰς σελίδας ταύτας εἰς » τὴν **μεγάλην καρδίαν**, ἥτις μὲ ἐστήριξε μὲ τὴν » δύναμίν της, **εἰς τὴν ἔνθερμον ψυχήν της, -ᾳμ ρ- ᾳτ** [illegible] » **ροχον πνεῦμά της**, τὸ ὁποῖον μ' ἐμύησεν εἰς τὴν » πίστιν μου...»

Ποιούμενος δ' ἔπειτα ἀναφορὰν περὶ Δάντου γράφει· «...Συνεβουλεύθην περὶ Δάντου τὸν ὡραῖον **βίον καὶ » ἐποχὴν τοῦ Δάντου** τῆς Μαργαρίτας Ἀλιβάνα » Μηνιάτου. Ἡ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τούτου περὶ » Δαντου, ἥτις μ' ἔκαμε νὰ γνωρίσω καὶ ἀγαπήσω τὸν » *Shelley* καὶ ἡ ὁποία μ' ἐνίσχυσεν εἰς τὴν **συγγραφὴν τούτου τοῦ ἔργου μου**, διὰ τῆς συμπαθείας τῆς πλέον γενναίας καὶ τῶν ὀξυδερκῶν συμβουλῶν τοῦ ἐξόχου πνεύματός της. Εἶμαι εὐτυχὴς καὶ ὑπερήφανος, διότι ὀφείλω τόσην συνδρομὴν εἰς μίαν **Ἑλληνίδα**, ἥτις κατέχει εἰς τὰ ἔγκατα τῆς θερμῆς » καρδίας της τὰς δύο ἀγνὰς ἀκτῖνας τῆς πατρίδος της· » τὸν ζωηρὸν ἐνθουσιασμὸν πρὸς τὸ **Καλὸν** καὶ τὴν » ἀκράδαντον πίστιν πρὸς τὸ **Ἰδεῶδες**».

Ὁ ἴδιος σοφὸς Γαλάτης, ὁ Schuré, γράψας τὸ περισπούδαστον πόνημα Les Crands Initiés τὸ ἀφιέρωσεν εἰς τὴν **Μνήμην** τῆς Μαργαρίτας διὰ τῆς ἑξῆς ἀφιερώσεως, ὡς εἶνε εἰς τὴν πέμπτην ἔκδοσιν, τὴν γενομένην ἐν Παρισίοις τῷ 1901. Ἰδοὺ αὐτὴ ἐν μεταφράσει· «Ἄνευ, σοῦ, ὦ μεγάλη ἀγαπημένη ψυχή, τὸ βιβλίον τοῦτο » δὲν θὰ ἔβλεπε τὸ φῶς. Σὺ ἀδιακόπως τὸ ἐθέρμανες » μὲ τὸν πόνον σου, σὺ τὸ εὐλόγησες μὲ τὴν θείαν σου » ἐλπίδα. Σὺ εἶχες τὴν λογικήν, τὸ ὁποῖον διακρίνει τὸ » πιώνιον **Καλόν** τε καὶ **Ἀληθὲς** ὑπεράνω τῶν » ἐφημέρων πραγματικοτήτων· σὺ εἶχες τὴν **Πίστιν**, » ἥτις μετακινεῖ τὰ ὄρη· σὺ εἶχες τὴν **Ἀγάπην**, ἡ » ὁποία **διεγείρει καὶ δημιουργεῖ τὰς ψυχάς.** Ὁ ἐνθουσιασμός σου ἔκαιεν ὡς ἀκτινοβολοῦσα » σωτιά. Καὶ ἰδοὺ σὺ ἐσβέσθης καὶ ἔγεινες ἄφαντος. Μὲ » τὰ μαῦρα πτερὰ ὁ θάνατος σὲ ἔφερεν εἰς τὸ μέγα » Ἄγνωστον...Ἀλλ' ἂν τὰ βλέμματά μου δὲν δύνανται » πλέον νὰ σὲ φθάσουν, γνωρίζω ὅτι εἶσαι περισσότερον » ζωντανὴ παρὰ ποτέ ! Ἀπελευθερωθεῖσα ἀπὸ τὰ γήϊνα » δεσμά, ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ οὐράνιον φῶς,ὅπου εἶσαι βυθισμένη, σὺ δὲν ἔπαυσες νὰ παρακολουθήσῃς τὸ ἔργον μου, » καὶ ἐγὼ ᾐσθάνθην τὴν πίστιν σου ἀκτίνα ἐπαγρυπνοῦσαν μέχρι τῆς προωρισμένης δημοσιεύσεώς του. Ἐὰν » κάτι τι ἰδικόν μου, ἤθελεν ἐπιζήσει μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν » μας, ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἔνθα τὸ πᾶν παρέρχεται, ἐπεθύμουν νὰ εἶνε τὸ βιβλίον τοῦτο, τεκμήριον προσκεκτημένης καὶ διανεμομένης Πίστεως. Ὡς δᾷς τῆς Ἐλευνίνης, καλλωπισμένης μὲ μαῦρα κυπαρίσσια καὶ ἐδῶ » καὶ ἐκεῖ μὲ ναρκίσσους, τὸ ἀφιερῶ εἰς τὴν πτερωτὴν » **ψυχὴν** ἐκείνης, ἡ ὁποία μὲ ὡδήγησε μέχρι τοῦ βάθους » τῶν Μυστηρίων, ὅπως διαδώσῃ μὲ τὸ ἱερὸν πῦρ καὶ » ἀναγγείλῃ τὴν Ἠῶ τοῦ μεγάλου Φωτός.

(ἀκολουθεῖ) ΣΠΥΡ. ΔΕ-ΒΙΑΖΗΣ

Η ΣΤΕΨΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ Ε'

ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΜΑΡΙΑΣ

Μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Βασιλέως ἀπὸ τὸ Windsor ἤρχισαν αἱ ἑορταὶ τῆς Στέψεως, παρισταμένων Βασιλικῶν ξένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου μετὰ τῆς Πριγκηπίσσης Σοφίας καὶ ὁ Πρίγκηψ Γεώργιος μετὰ τῆς Πριγκηπίσσης Ἑλένης.

Διὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων τοῦ Λονδίνου, τὸ μεγαλείτερον καὶ σημαντικώτερον γεγονὸς εἶναι ἡ Βασιλικὴ πομπὴ τῆς Παρασκευῆς, διὰ τὴν ὁποίαν ὅλον τὸ μέρος τῆς πόλεως καὶ τὰ γειτονεύοντα ἀκόμη, δι' ἧς θὰ διαβῇ, μετεβλήθησαν ἐντελῶς. Τὸ Λονδῖνον ἔγεινεν ἀγνώριστον, ὅλαι δὲ αὐταὶ αἱ προετοιμασίαι τείνουν ν' ἀποδείξουν ὅτι ἡ Στέψις τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ τῆς Βασιλίσσης Μαρίας θὰ θαμβώσῃ πᾶσαν ἄλλην προηγουμένην τοιαύτην. Τὸ ἑσπέρας ἡ πόλις θὰ φωταγωγηθῇ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον καὶ θὰ μεταμορφωθῇ εἰς ὠκεανὸν πύρινον, ἀπαστράπτοντα ἐκ τῶν ἠλεκτρικῶν καὶ τῶν φανῶν οἵτινες θ' ἀναφθοῦν εἰς τοὺς πέριξ λόφους διὰ νὰ χαιρετίσωσι διὰ τῶν γιγαντιαίων φλογῶν των τὴν Στέψιν τῶν Ἀνάκτων.

Παμμεγέθεις ἐξέδραι ἔχουν στηθῆ καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς παρελάσεως, ὀγκώδεις δὲ τιμαὶ κυμαινόμεναι ἀπὸ 12 μέχρι 2 λιρῶν δι' ἑκάστην θέσιν θεωροῦνται μηδαμιναὶ ἀπὸ τοὺς περιέργους καὶ τὰς χιλιάδας τῶν ξένων οἵτινες ἦλθον ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου μόνον διὰ νὰ ἰδοῦν αὐτὸ τὸ θέαμα. Πυρετὸς ἔχει καταλάβει τὸ πλῆθος ἐκ φόβου μήπως μείνουν ἔξω τοῦ νυμφῶνος καὶ προσφέρουν οἱανδήποτε τιμὴν διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν θέσεις. Παράθυρα ἐνοικιάσθησαν δι' 150 λίρας καὶ ἐξῶσται διὰ 500 καὶ 700. Αἱ ἐξέδραι γύρω τοῦ Westminster θὰ χωρέσουν 30 χιλ. ἀνθρώπους, ἐνῷ ἄλλαι μικρότεραι χωροῦν ἀπὸ 5 ἕως 10 χιλ., ὑπολογίζεται δὲ ὅτι 4 ἕως 5 ἑκατομμύρια θὰ ἰδοῦν τὴν παρέλασιν. Ὅλος δὲ αὐτὸς ὁ κόσμος πρέπει νὰ καταλάβῃ τὰς θέσεις του πρὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς, διότι κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν αἱ πρὸς τοῦτο κατασκευασθεῖσαι πύλαι θὰ κλείσουν καὶ ὅσοι ἐπρόλαβαν τὸν Κύριον εἶδον, οἱ ἀργοπορήσαντες θὰ κλεισθοῦν ἔξω τοῦ νυμφῶνος καὶ θὰ χάσουν καὶ τὰς θέσεις τὰς ὁποίας ἀκριβοπλήρωσαν.

Ἡ διακόσμησις τῆς πόλεως εἶναι ἐν τῷ τελειοῦσθαι, μεγαλοπρεπὴς μὲν, ἀλλ' ἐντελῶς ἀκαλαίσθητος, χαρακτηριστικὴ τῆς Ἀγγλικῆς ἀφιλοκαλίας, ἥτις εἶναι πασίγνωστος.

ΠΕΡΙΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΤΗΣ ΟΥΑΛΛΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΣΗΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΚΝΗΜΙΔΟΣ

Εἰς τὰς 11 ἱστ. ὁ Πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας περιεβλήθη διὰ τοῦ εὐγενεστέρου ἐκ τῶν ὑφισταμένων ἀξιωμάτων ὑπὸ περιστάσεις αἵτινες θὰ μείνουν ἀνεξάλειπτοι εἰς τὴν μνήμην του.

Ὁ πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας καθίσταται διὰ κληρονομικοῦ δικαιώματος Ἱππότης τοῦ ἀρχαιοτέρου καὶ ἐξαιρετικοῦ ἀξιώματος εἰς τὸν κόσμον, ἱδρυθέντος πρὸ 600 περίπου ἐτῶν παρὰ τοῦ Βασιλέως Ἐδουάρδου τοῦ Γ'. διὰ τὰ ἐπιφανέστερα καὶ μᾶλλον ἀκηλίδωτα πρόσωπα «τὰ ὑπεράνω πάσης ὑποψίας». Εἶναι τὸ μέγιστον παράσημον τῆς ἐποχῆς τοῦ ἱπποτισμοῦ καὶ ρωμαντισμοῦ.

Ὁ Βασιλεύων μονάρχης εἶναι ἡ κεφαλή, μέλη δὲ μόνον Βασιλεῖς καὶ Πρίγκηπες, οἵτινες καλοῦνται Βασιλικοὶ Ἱππόται, καὶ Σύντροφοι τῶν Ἱπποτῶν, 25 τὸν ἀριθμὸν, τὸ ἄνθος τῆς Βρεττανικῆς ἀριστοκρατίας, πολλῶν ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πρόγονοι ἠνδραγάθησαν ἢ διεκρίθησαν διὰ τὰς ὑψηλὰς πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας.

Ὁ Βασιλεὺς ὁ ἴδιος ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν περιβολὴν, περιστοιχούμενος ἀπὸ ὅλους τοὺς παρευρεθέντας Ἱππότας τοῦ παρασήμου τούτου, οἵτινες διὰ πρώτην φορὰν συνήχθησαν τόσοι ὁμοῦ, προσδώσαντες αὐγὴν ἔτι μεγαλειτέραν εἰς τὴν ἐπίσημον ἑορτὴν καὶ εἰς τὴν παρέλασιν ἥτις ἔγεινεν ἀπὸ τὸν Πύργον τοῦ Windsor εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Αἱ πολυτελεῖς ἐνδυμασίαι τῶν Ἱπποτῶν καὶ τῶν συντρόφων των μὲ τὰ ἐμβλήματα τῆς τάξεώς των καὶ ἡ λοιπὴ διακεκριμένη ἀκολουθία παρίστανον ἀλησμόνητον θέαμα καθότι διὰ πρώτην φορὰν ἔβλεπέ τις τοιοῦτον θέαμα Βασιλικῶν Ἱπποτῶν παρελαυνόντων εἰς ὑπαίθριον παρέλασιν. Εἰς τὰς περισσοτέρας περιστάσεις τὰ ἐμβλήματα ἀπεστέλλοντο εἰς τοὺς Ἱππότας.

Λονδῖνον 17 Ἰουνίου 1911.

Δις Ο. Δ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ
61 Hereford Road Bayswater W

Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Τὸ μοναδικὸν θέαμα τῆς συγκεντρώσεως Ἀρμάδας τοιαύτης δυνάμεως, οἵα ἡ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας ἐπιθεωρηθεῖσα κατὰ τὴν 24ην Ἰουνίου, εἶχα τὴν εὐτυχίαν νὰ ἴδω ἐκ τοῦ θωρηκτοῦ «Ἀβέρωφ», ὅπου κατ' εὐγενῆ πρωτοβουλίαν τῶν ἀξιωματικῶν ἐκλήθημεν οἱ τῆς Ἑλληνικῆς παροικίας, καὶ ὅπου ἐτύχομεν ἀπείρων παρ' αὐτῶν περιποιήσεων.

167 πολεμικὰ ἀγγλικά, ὑπερβαίνοντα τὸ ἑκατομμύριον τόννων καὶ 18 ξένα σπεύσαντα νὰ τιμήσουν τὸν νεωστὶ στεφθέντα Μονάρχην, παρατεταγμένα πλησίον ἀλλήλων εἰς παραλλήλους γραμμὰς, ἐκάλυπτον περὶ τὰ 18 τετραγωνικὰ μίλλια τοῦ ἱστορικοῦ ὅρμου τοῦ Spifhead ποικίλλοντα εἰς σχῆμα καὶ μέγεθος, ἀλλ' ὅλα σχεδὸν ἔχοντα τὸ χρῶμα χαλύβδινον, καὶ ἐπαρουσίαζον ἐκθαμβωτικὴν καὶ συγκινητικὴν ἔκθεσιν ναυτικῆς δυνάμεως. Καὶ ὅμως ὁ ἀπέραντος αὐτὸς στόλος δὲν ἦτο οὔτε τὸ τρίτον τοῦ ὅλου ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ, ὡς ἤκουσα.

Τὸ θέαμα βεβαίως ὑπὸ πᾶσαν περίστασιν θὰ ἦτο λαμπρὸν, ἀλλὰ ὁ εὐνοϊκός ἐκ τῆς ξηρᾶς πνέων καὶ ἐγείρων ἐλαφρὰ κύματα ἄνεμος, τὸ καθαρὸν κυανοῦν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ ἀπαστράπτων ἥλιος, προσέδιδον εἰς τὴν σκηνογραφίαν ζωηρὸν χρωματισμὸν, καὶ καθίστων τὸ θέαμα ὑπέροχον, ἀπερίγραπτον, ἀλησμόνητον.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν τὰ πυροβόλα ἤχησαν αἱ σημαῖαι ὑψώθησαν, καὶ αὐτοστιγμεὶ ὅλα τὰ πλοῖα εὑρέθησαν εὐθύμως καὶ πανηγυρικῶς διακεκοσμημένα, ἕτοιμα νὰ ὑποδεχθοῦν τὸν Βασιλέα, ὅστις ἔφθασε κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν εἰς τὸ Portsmuth καὶ ἀπεβιβάζετο ἐπὶ τῆς βασιλικῆς θαλαμηγοῦ «Victoria καὶ Albert».

Περὶ τὰς 2.30 περισσότεροι κανονιοβολισμοὶ ἐρρίφθησαν ἵνα εἰδοποιήσουν ὅτι ἡ βασιλικὴ θαλαμηγὸς εἰσήρχετο εἰς τὰς γραμμὰς τῶν πολεμικῶν καὶ ἡ βασιλικὴ ἐπιθεώρησις ἤρχιζε. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν εἴδομεν τὴν βασιλικὴν πομπὴν διερχομένην πρὸ τοῦ «Ἀβέρωφ» καὶ συνισταμένην ἀπὸ 5 τορπιλλικὰ, τὴν θαλαμηγὸν «Εἰρήνην», τὴν Β. Θ. «Victoria καὶ Albert», φέρουσαν τὸν Βασιλέα, ὅστις ἱστάμενος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἄνω γεφύρας, ἦτο θεατὸς τοῖς πᾶσι — τὴν θαλαμηγὸν «Alexandra», τὴν «Emhandress», ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπέβαινον οἱ Λόρδοι καὶ τὴν θαλαμηγὸν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ τοῦ Portsmuth.

Εἰς σημεῖον δοθὲν παρὰ τῆς Β. Θ. πλησιαζούσης τὴν γραμμὴν, ὅλα τὰ πλοῖα ἐχαιρέτησαν διὰ ἐκκωφαντικοῦ κανονιοβολισμοῦ 3 χιλ. κανονίων μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὁποίου αἱ μουσικαὶ ἐπαιάνισαν τὸν ὕμνον καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦται παρατεταγμένοι ἐχαιρέτων τὴν διερχομένην καὶ φέροντα τὸν Ἄνακτα θαλαμηγόν· ἦτο στιγμὴ ὑπερτάτης συγκινήσεως καὶ μεγαλείου ἀνταξία τοῦ ἔθνους ὅπερ ἐργάζεται ἀκαταπονήτως πρὸς διατήρησιν τῆς ἐπὶ τῆς θαλάσσης κυριαρχίας αὐτοῦ.

Ἡ ἐνδιαφέρουσα αὕτη ἑορτὴ ἔλαβε πέρας περὶ τὰς 5.30 ὅτε ἡ Β. Θ. ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λιμένα μεταξὺ τῆς βροντοβολῆς τοῦ τελευταίου χαιρετισμοῦ τῶν κανονίων. Ἐκεῖ ἐνῷ τὸ πλοῖον ἦτο ἠγκυροβολημένον ὁ Μονάρχης ὑπεδέχθη τοὺς ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς τῶν Ἀγγλικῶν καὶ ξένων πλοίων μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν ἡμέτερον Κυβερνήτην τοῦ «Ἀβέρωφ» κ. Λαμιανὸν, προσαρτήσας εἰς τὸ στῆθός των ἀναμνηστικὰ μετάλλια.

Ἡ σκηνὴ τὸ ἑσπέρας ἤλλαξε καὶ θαυμασιωτέρα εἰκὼν ἠκολούθησε τὴν πρωϊνὴν ὅτε εἰς δοθὲν σημεῖον περὶ τὴν 10ην ὅλα τὰ μίλια τῶν σιδηρῶν ἐκείνων τεράτων μετεβλήθησαν εἰς μυθώδη πυρίνην πόλιν ὑπερβαίνουσαν καὶ τὰ πλέον φαντασιώδη ὄνειρα εἰς τὴν καλλονὴν καὶ τὸ μεγαλεῖον. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἀπολαύσαντες τὸ θαυμάσιον θέαμα δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν θερμῶς τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ «Ἀβέρωφ» οἵτινες μᾶς παρέσχον αὐτὴν τὴν καλὴν εὐκαιρίαν καὶ νὰ εὐχηθῶμεν ν' ἀξιωθῶμεν καὶ ἡμεῖς ἀνάλογον ναυτικὸν μίαν ἡμέραν! Εἴθε.

Δὶς Ο. Π.

† Ο ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
ΚΑΙ Η ΓΑΛΑΤΕΙΑ ΤΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἀλλ' ἐπίσης καὶ ὁ Παπαρρηγόπουλος περιέπεσεν εἰς τὸ ἴδιον ἐλάττωμα, ὅταν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἠθέλησε νὰ φέρῃ εἰς τὴν ζωὴν τὴν νεωτέραν ζωὴν εἰς ἀντιπαράστασιν πρὸς τὴν ἀρχαίαν, ὅπως εἰς τὴν Ἀγοράν. Καλύτερον ἐπέτυχεν, ὅτε ἀπεσπάσθη ἐντελῶς ὅπως ἐν τῇ «Ἐκλογῇ νύμφης» ὅπερ ἀκριβῶς δύναται νὰ σημειωθῇ διὰ τὰ δράματα τοῦ Βασιλειάδου «ὁ Καλλέργης» «Λουκᾶς Νοταρᾶς» Βυζαντινῆς ὑποθέσεως καὶ «ὁ Ὑψηλάντης» ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἐνδοξοτέραν ἐποχὴν τοῦ πολέμου διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν. Ἀλλ' ἐν τῇ «Γαλατείᾳ», ἴσως ἕνεκα τῆς μιμήσεως τῶν ἀρχαίων, εἰς τὴν πρᾶξιν, ὅπου ἡ ἀρχαία Μοῖρα διοικεῖ ἰσχυροτάτη, τὸ πάθος ἔχει σημεῖα ἰσχυρότατα, ἡ λύπη καὶ τὸ αἴσθημα φθάνουν εἰς μεγάλας στιγμὰς εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον.

Διὰ τοῦτο περισσοτέραν προσοχὴν ἀξίζει τὸ δρᾶμα, τὸ ὁποῖον, ἴσως κατὰ τοὺς συνήθεις κανόνας, εἶναι καὶ τὸ πλέον ἐλαττωματικόν.

Καὶ τόσον εὐχαριστότερον ὁμιλῶ ἐδῶ περὶ τούτου καὶ μάλιστα μόνον ἀπτόμενος τῶν κυριωτέρων σημείων, ἀφ' οὗ ὁ σκοπός μου δὲν εἶναι νὰ δώσω πλήρη εἰκόνα τοῦ ἔργου καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς ἀξίας τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ μόνον νὰ παροτρύνω ἄλλους εἰς τὸ νὰ γνωρίσουν καὶ κάμουν γνωστὴν καλύτερον ταύτην τὴν νέαν φιλολογίαν τόσον εὐχαριστότερον. λέγω, ὁμιλῶ περὶ αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἕκαστος δύναται νὰ ἀναγνώσῃ τὸ δρᾶμα ἐν τῇ ἰταλικῇ μορφῇ, τὴν ὁποίαν τῷ ἔδωκαν καὶ ὁ Garlato εἰς τὸ «Atene Veneto» τοῦ 1882 καὶ πλέον προσφάτως καὶ μὲ μεγαλυτέραν πιστότητα καὶ δεξιότητα ὁ de Simone Brouwer εἰς «Rendiconti κλπ. del'Academia di Archeol. etc. di Napoli» τοῦ 1906.

Διηγεῖται ἡ παράδοσις ὅτι ὁ Πυγμαλίων, ἔνδοξος γλύπτης τῆς Κύπρου, τόσον ἠράσθη ἑνὸς ἀγάλματός του, ὥστε νὰ παρακαλέσῃ τοὺς θεοὺς, ἵνα ἐγχύσωσιν εἰς αὐτὸ ψυχὴν καὶ ζωήν. Ἐξεπλήρωσαν οἱ θεοὶ τὴν ἐπιθυμίαν του· ἀλλ' αὐτὸς δὲν εὗρε τὴν ὀνειρευθεῖσαν εὐτυχίαν. Ὁ ἔρως τῆς Γαλατείας δὲν ἀντεπεκρίνετο καθ' ὅλα πρὸς τὸν ἰδικόν του καὶ ἡ θεία ὀπτασία πολὺ ταχέως ἐξηφανίσθη· ὁ καλλιτέχνης ἐπανῆλθεν εἰς τὸν μυστικὸν θαυμασμὸν τῆς τελείας ὡραιότητος, ἡ ὁποία ζῇ μόνον εἰς τὰ ὄνειρα τῆς τέχνης καὶ ἀπέθανε μὲ τὴν ἐπιθυμίαν χωρὶς ἐλπίδα. Ὁ Παπαρρηγόπουλος ᾐσθάνθη ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Πυγμαλίωνος τὸ ὁπηλπισμένον αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ἐβασάνιζε τὴν ἰδίαν του ψυχὴν καὶ τὸ ὁποῖον τὸν ὡδήγησεν εἰς τὸν τάφον ἀφ' οὗ ἔγραψε τὸν δριμὺν καὶ τεθλιμμένον πρόλογον εἰς τὴν «Ἀγορὰν» καὶ ἀφ' οὗ παρέστησεν ὅλην τὴν ζωὴν ὡς ἓν ὄνειρον.

* * *

Ὁ Βασιλειάδης ἐνεθουσιάσθη ὑπὸ τῆς αὐτῆς καλλιτεχνικῆς συλλήψεως· ἀλλ' ἐν τῇ ζωῇ του αἰσθάνεται τὴν πραγματικότητα τοῦ ἀπαισίου πάθους, αἰσθάνεται τὸ βάρος τῆς ἀνεξιλεώτου μοίρας καὶ ἐν τῇ ἀπογοητεύσει τοῦ Πυγμαλίωνος βλέπει τὴν ἀποθάρρυνσιν καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ἀπάτης, τὰ ὁποῖα κυριαρχοῦσιν εἰς τὴν ζωὴν, ἀκόμη καὶ εἰς τὰ ἰσχυρότερα αἰσθήματα.

Ὁ Πυγμαλίων γίνεται εἰς τὸ δρᾶμα τοῦ Βασιλειάδου εἷς ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Κύπρου, ὁ ὁποῖος ζητεῖ εἰς τοὺς θεοὺς τὴν ζωὴν διὰ τὸ ἄγαλμα τῆς Γαλατείας, τὴν ὁποίαν λατρεύει. Καὶ οἱ θεοὶ τὸν εἰσακούουν.

Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ φθάνει ἀπὸ μακρὸν ταξείδιον ὁ μικρότερος ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως, ὁ Ρέννος, ὁ κατηραμένος, τὸν ὁποῖον ἡ ἀποστροφὴ τοῦ πατρὸς εἶχε διώξει μακρὰν τῆς γενεθλίου γῆς. Ὁ καλὸς καὶ εὐγενὴς Πυγμαλίων, εὐτυχὴς διὰ τὸν ἔρωτα τῆς Γαλατείας δέχεται μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας τὸν ἀδελφὸν καὶ ἀκούει παρ' αὐτοῦ τὴν διήγησιν τῶν κινδυνωδῶν καὶ τολμηρῶν περιπετειῶν καὶ ἀνδραγαθημάτων του. Ἀλλ' ἡ Γαλάτεια αἰσθάνεται διὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ συζύγου της νέον πάθος εἰς τὸ ᾆσμα τούτου, ὁ ὁποῖος ἐπαναλαμβάνει τὸ ᾆσμα τοῦ Ὀρφέως, ἀκούει ἤχους παραδόξους, οἱ ὁποῖοι συγκινοῦσι τὴν καρδίαν της καὶ αἰσθάνεται τρόπον τινὰ ὅτι εἷς παράξενος δεσμὸς τὴν συνδέει πρὸς ἐκείνην τὴν Μήδειαν, τῆς ὁποίας τὴν ἱστορίαν διηγεῖται ὁ τολμηρὸς ἀργοναύτης καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἐφόβισε τὸ ἀδελφικὸν αἷμα χάριν τοῦ ἔρωτος τοῦ Ἰάσωνος. Θαυμάζει εἰς τὸν Ρέννον τὴν φυσικὴν δύναμιν, τὴν ὑλικὴν εὐρωστίαν, τὴν τόλμην, τὴν ἀξίαν· αἰσθάνεται ὅτι ὑπάρχει εἰς αὐτὸν μία ζωὴ, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν μνηστῆρα της τὸν λεπτοκαμωμένον, τὸν μαλθακὸν ἄνευ τῶν ἰσχυρῶν ἐλατηρίων ἑνὸς πάθους, ἴσως νοσώδους, ἀλλὰ αἰσθητοῦ, ζωντανοῦ. Ἐν τοσούτῳ ἀναγγέλλεται ὅτι Κρῆτες πειραταὶ ἐπέδραμον τὴν χώραν. Ὁ Ρέννος φρυάττει ἀπὸ ἀνυπομονησίαν διὰ τὴν πάλην καὶ ἀναχωρεῖ· ἀλλὰ πρότερον ἀφίνει ἡ Γαλάτεια νὰ μαντευθῇ τὸ πάθος τὸ ὁποῖον τὴν καταφλέγει.

Ἡ Γαλάτεια σκέπτεται τὸν Ρέννον, ὁ ὁποῖος εἶναι μακράν· ὁ Ρέννος εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης κατατρώγεται ἀπὸ τὴν σκέψιν τῆς Γαλατείας. Ἡ Γαλάτεια παροτρύνει τὸν Πυγμαλίωνα νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ αὐτός· ἴσως κανεὶς ἐχθρικὸς πειρατής...

Ὁ Ρέννος ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐπανέρχεται ἀπροσδοκήτως εἰς τὰ Ἀνάκτορα καὶ μεταμφιεσμένος εἰς ἄγγελον λαμβάνει ἀσφαλῆ πεῖραν τοῦ ἔρωτος τῆς Γαλατείας πρὸς αὐτόν. Ἐπιστρέφουσι νικηταὶ ὁ Πυγμαλίων καὶ ὁ Ρέννος· ἀλλ' ἡ μανία δὲν ἔχει πλέον ὅρια. Ἡ Γαλάτεια παροτρύνει τὸν Ρέννον νὰ φονεύσῃ τὸν ἀδελφόν. Ὁ Ρέννος δεμένος ἀπὸ τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν Γαλάτειαν, φέρεται μέχρι παραφροσύνης, ἀλλὰ τὸν ἀφοπλίζει ἡ μεγαλοψυχία τοῦ ἀδελφοῦ καὶ φρίττων πρὸ τοῦ ἑαυτοῦ του, φεύγει... Ἐπιστρέφει πλησίον εἰς τὴν Γαλάτειαν, εὐχαριστημένην διὰ τὴν ἀγγελίαν τοῦ θανάτου τοῦ Πυγμαλίωνος, τὴν ὁποίαν οὗτος τῇ δίδει διὰ νὰ δοκιμάσῃ διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν καρδίαν ... καὶ εἰς τὸ αἷμα αὐτῆς βυθίζει τὸ ξίφος — Νέμεσις φοβερά! — τὸ καθαρὸν ἀκόμη ἀπὸ πᾶν ἔγκλημα. Εἰς τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμὴν φθάνει ὁ Πυγμαλίων, ὅστις ἀπελπισμένος πίνει τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον ῥέει ἀπὸ τὰς πληγάς, ἐπειδὴ τὴν ἀγαπᾷ ἀκόμη, τὴν ἀγαπᾷ, τὴν ἀγαπᾷ· αὕτη δὲν ἀποθνήσκει ἠτιμασμένη.

Τοιαύτη ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἡ ἀνάπτυξις τοῦ δράματος. Τὸ πλαίσιον εἶναι ἀρχαῖον, ἡ εἰκὼν εἶναι μία θλιβερὰ ἀλήθεια ὅλων τῶν χρόνων. Καὶ εἰς τὸ ἀρχαῖον πλαίσιον ὁ Βασιλειάδης ἐνέκλεισε μίαν νέαν σκηνὴν, μίαν σκηνὴν πλασθεῖσαν ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ ἀγαπητὴν εἰς τὸν λαὸν καὶ τὴν ὁποίαν ἐν τῇ φρικαλεότητί της ἀνεπαρέστησεν ὁ Pavolini εἰς τὴν νέαν ἔκδοσιν τῶν «Δημοτικὰ ᾄσματα ἑλληνικὰ μεταφρασθέντα καὶ εἰκονογραφηθέντα ὑπὸ τοῦ Νικολάου Tommaseo» (ἔκδοσις Santron 1905). Εἶναι ὁ ἀριθμὸς 466 τῆς συλλογῆς τοῦ Passow. Εἶναι ἡ θλιβερὰ ἱστορία τῆς ἀπιστίας τῆς συζύγου τοῦ Κωνσταντίνου διὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκδικεῖται κατ' αὐτῆς διὰ τὸ ἔγκλημα τὸ μὴ ἐκτελεσθὲν, ἀλλὰ σχεδιασθέν. Οὕτω μῦθος ἀρχαῖος, νέα ᾄσματα συγχέονται εἰς μίαν μόνην ἰδέαν διὰ τὸ ἔργον τοῦ Βασιλειάδου, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ δρᾶμα αἰσθάνεται ὁλόκληρον τὸ πνεῦμα τῶν ἀρχαίων τραγῳδιῶν. Ἡ συγχώνευσις ὅμως δὲν εἶναι τελεία καὶ ὁ καλλιτέχνης κλονίζεται. Ὑπάρχουσι πράξεις μακραὶ, πολὺ μακραὶ καὶ ἀσήμαντοι, ἡ συνδιάλεξις τοῦ Πυγμαλίωνος καὶ τοῦ ἱερέως Εὐμόλου μὲ τοὺς συνειθισμένους λόγους ἐναντίον τῶν ἀνθρωπίνων δυστυχιῶν καὶ τῆς ματαιότητος τῆς ζωῆς· ἡ περιγραφὴ τῶν ταξειδίων τοῦ Ρέννου εἶναι βαρέα ἁμαρτήματα. Μὰ πλησίον εἰς αὐτὰ

τὰ ἐλαττωματικὰ χωρία ἔχομεν σημεῖα ἀκριβείας καὶ τέχνης ἀπιστεύτου.

Εἰς μερικὰ σημεῖα ὁ Βασιλειάδης ἔφθασε τὴν κορυφὴν τῆς τέχνης. Εἰς τὴν πρώτην σκηνὴν τῆς γ΄ πράξεως ἡ Γαλάτεια παρουσιάζεται μὲ μίαν ἰδανικὴν ἀντίληψιν τοῦ ἀπαισίου ἔρωτος. Ἔχει εἰς τὴν χεῖρα μίαν μαργαρίταν καὶ τὴν ἀποφυλλίζει. «Μ' ἀγαπᾷ δὲν μ' ἀγαπᾷ. Μ' ἀγαπᾷ δὲν μ' ἀγαπᾷ. Μ' ἀγαπᾷ δὲν μ' ἀγαπᾷ. Μ' ἀγαπᾷ... (ἀφίνουσα ἐκ τῶν χειρῶν της νὰ πέσῃ τὸ ἀποφυλλισθὲν ἄνθος). Μ' ἀγαπᾷ.Χαῖρε, ἐράσιμον ἄνθος, προσφιλὲς τῶν ἐρώτων μαντεῖον, ὅπερ καὶ σπαρασσόμενον παρ' ἐμοῦ τοιαύτην μοὶ ἀναπολεῖς εὐτυχίαν. Ὦ μὲ ἀγαπᾷ! Ἤδη ἑκατὸν ἀπεφύλλισα λευκάνθημα· ὁμοφώνως οἱ θεοί, ὁμοφώνως τὰ ἁγνὰ ἄνθη μὲ εἶπον ὅτι μὲ ἀγαπᾷ. Ναί, ναί, ὁ τρόμος...»

Μὲ ποίαν μεγαλυτέραν ζωηρότητα καὶ μὲ ποίαν μεγαλυτέραν λεπτότητα θὰ ἠδύνατο νὰ παρασταθῇ τοιαύτη σκηνὴ καὶ νὰ κάμῃ νὰ ἀναζήσῃ τὸ δημοτικὸν ἆσμα καὶ νὰ ἀναζωπυρήσῃ τὴν παράδοσιν, ἡ ὁποία μᾶς ἐνθυμίζει τὰ πρῶτα ὄνειρα τῆς παιδικῆς ἡλικίας;

Εἰς τὸ ἆσμα τοῦτο ψυχολογεῖται ἡ πρώτη ἀγάπη καὶ τὸ πάθος, τὸ ὁποῖον ταράττει τὴν ψυχὴν τῆς παρθένου καὶ διατηρεῖ τοῦτο ἀκόμη τὴν δροσερότητά του καὶ τὴν ἁγνὴν θέρμην μιᾶς ἀθώας ἀφοσιώσεως.

Ἀλλὰ τὸν σκληρὸν τόνον σκληροτάτου πάθους λαμβάνει ἡ Γαλάτεια τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν παροτρύνει τὸν Ρέννον εἰς τὸ ἔγκλημα. Ἔχει πολὺ δίκαιον νὰ ἐπικαλεῖται τὴν Μήδειαν (Πρᾶξις IV σκηνὴ I). «Ἐὰν μὲ ἠγάπας Ρέννε...Σπούδασον λοιπὸν ἀπὸ τὰ χείλη γυναικὸς τὸν ἡρωϊσμὸν ἐκεῖνον, ὃν ὁ ἀργοναύτης ἠγνόεις!»

Καὶ τὸν παροτρύνει εἰς τὸ ἔγκλημα μὲ τὴν θλιβερὰν ἐπτασίαν τῆς αὐτοκτονίας. «Ὦ εἰπέ μου· νὰ σὲ ἀγαπῶ καὶ πῶς νὰ λέγωμαι Ρέννος...» φωνάζει ἀπηλπισμένος ὁ Ρέννος. Καὶ ἡ Γαλάτεια (μετ' ἀποφάσεως)· «Τότε ἂς ἀποθάνῃ...ὁ Πυγμαλίων.

—ΡΕΝΝΟΣ. Ὁ ἀδελφός μου!..

—ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Ὁ τύραννος ἀμφοτέρων. Διότι τὰ βλέμματά του εἰσιν ἁλύσεις, ἡ δὲ σκοτία τοῦ θανάτου του ἔσεται ἡ ἡμέρα τῆς ζωῆς μας».

Καὶ ὅταν ὁ Ρέννος ἀναφωνεῖ «εἶναι ἀδελφός μου, Γαλάτεια», ἐκείνη ἀναίσθητος. «Τίς σὲ τὸ εἶπεν; Δεῖξόν μοι λοιπὸν λοιπὸν τὰ ἴδια καὶ ἅγια δῆθεν ἐκεῖνα νήματα, ἅτινα συνδέουσι τὰς καρδίας δύο ἀδελφῶν!» Μὲ τὴν τέχνην τοῦ δελεάσματος νικᾷ τέλος ἐκείνην τὴν σιδηρᾶν καρδίαν.

Μὲ ὄχι ὀλιγωτέραν δρᾶσιν εἶναι ἡ σκηνὴ τοῦ φόνου τῆς Γαλατείας. Εἶναι ἡ τελευταία ἀνακούφισις μιᾶς ψυχῆς καταστραφείσης ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ὁ ὁποῖος δὲν τὴν ἐγκαταλείπει οὐδὲ εἰς τὸν τάφον. Ἡ Γαλάτεια ἀποθνήσκει, ἀλλ' ἐν αὐτῇ ζῇ πάντοτε ὁ ἔρως· ἀγάπη διαρκὴς διὰ τὸν Ρέννον· ἀγαπᾷ ἀκόμη τὸν Ρέννον καὶ αὐτὸν μόνον. Δι' αὐτὸν κάθε σκέψις της, δι' αὐτὸν κάθε λεπτὴ καὶ εὐγενὴς λέξις της. Παρ' αὐτοῦ ἀκόμη ζητεῖ τὴν τελευταίαν χαρὰν τῆς ζωῆς της· ἕνα ἀσπασμόν.

(Πρᾶξις V σκηνὴ I).

—ΓΑΛΑΤΕΙΑ. Ὦ! Οὐδέποτε, οὐδέποτε μὲ ἠγάπησες. Ἐὰν μοὶ ὡμολόγεις τοῦτο πρότερον, ἡ σπάθη αὕτη θὰ ἦτο περιττή. Ὅμως μὴ φεύγῃς, ἐλθὲ πλησίον μου Ρέννε. Ἐὰν ἐν ἐμοὶ ἐφόνευσες ὡς μέλαν σπλάγχνον τὴν ἀγνωμοσύνην, ἡ καρδία ὅμως, τὸ ὑπόλοιπον ὅμως σῶμα, ζῇ ὅλον ἔρως πρὸς σὲ καὶ ἔλεος. Ἐλθὲ πλησίον μου, Ρέννε. Ἐὰν ἡ προδότις ἀποθνήσκῃ, ὢ ἂς ἐπιζήσῃ κἂν ἡ ἐρωμένη εἰς τὴν μνήμην σου! Εἴθε νὰ ζήσῃς ἐπὶ τοῦ κόσμου εὐδαίμων, Ρέννε· ἀλλὰ μὴ μὲ λησμονήσῃς, μὴ μὲ λησμονήσῃς σύ, ὡς ἐγὼ λησμονῶ ὅτι ὁ Ρέννος μὲ ἐφόνευσεν...Εἰπέ με κἂν, φίλε μου· ἐπιζῇ εἰς τὸν Ἅδην ὁ ἔρως;—Ἐλθὲ πλησίον μου...λύει τὰ γόνατά μου ὁ θάνατος...—Σοὶ ἔδωκα τὴν ζωήν μου· μοὶ ἀρνεῖσαι ἓν φίλημα;»

Πᾶν σχόλιον θὰ ἐμείου τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς σκηνῆς! Καὶ ὁ Πυγμαλίων ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ θέλει νὰ τὴν ἐξυπνήσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ τὴν συγχωρεῖ.. Ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸν ἐπίσης εἶχεν ἀποθάνει τὸ ὄνειρον τῆς ζωῆς Καὶ ἐὰν ἡ ζωὴ εἶναι ἓν ὄνειρον, διατί νὰ ἐπιδιώκῃ τις τὸ ὄνειρον τοῦτο; Καλύτερον νὰ μὴ αἰσθάνεταί τι, νὰ μὴ γνωρίζῃ. Ὅπως θλιβερῶς συνεπέραινεν ὁ Παπαρρηγόπουλος καὶ ὁ Βασιλειάδης θέτει εἰς τὸ στόμα τοῦ Πυγμαλίωνος. «Διατί νὰ μὴ μὲ ἐφόνευες πρὸ ὀλίγων ὡρῶν, ὅτε ἠγνόουν ἔτι τὴν Γαλάτειαν, Ρέννε;» (Πρᾶξις V σκηνὴ VI).

Βεβαίως δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀρνηθῇ τις εἰς τὸν Βασιλειάδην τὴν δύναμιν τῆς συλλήψεως, τὴν δραματικότητα ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς πράξεως, ἐν τῇ ἀντιθέσει τῶν αἰσθημάτων καὶ ἐὰν αἱ ἰδιαίτεραι ἀπαιτήσεις τοῦ δράματος δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ συμφωνήσωμεν εἰς πᾶν καὶ διὰ πᾶν μὲ τοὺς ἐνθουσιώδεις θαυμαστὰς τόσον ὥστε νὰ ἐπιβεβαιώσωμεν ὅτι «ἡ Γαλάτεια εἶναι ἀκόμη σήμερον τὸ καλύτερον δραματικὸν ἔργον τῆς νέας Ἑλλάδος διὰ τὸ ὕφος τῆς γλώσσης, τῆς ἐμπνεύσεως, τῆς λεπτότητος, τοῦ λυρισμοῦ», δὲν ὀφείλομεν ὅμως πρὸς τούτοις νὰ παραδεχθῶμεν ἄνευ ἐπιφυλάξεως τὰς αὐστηρὰς κρίσεις τοῦ Ραγκαβῆ καὶ τοῦ Diedrich. Γίνεται αἰσθητή, ἐνίοτε εἶναι ἀληθές, ἡ μίμησις τοῦ Σαίξπηρ—μερικὰ δράματα τοῦ Shakespeare εἶχε μεταφέρει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὁ Δημήτριος Βικέλας μεταξὺ αὐτῶν ἐπίσης τὸν Μάκβεθ—γίνεται αἰσθητὴ ἡ θλιβερὰ ἠχὼ τοῦ δυτικοῦ ρωμαντισμοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λεχθῇ ὅτι εἶναι ἄμεσος μίμησις μᾶλλον ἡ σύμπτωσις—καὶ εἶναι φυσικὸν γεγονὸς—τῶν αὐτῶν αἰσθηματικῶν ἐκδηλώσεων τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα εὕρηνται ἢ ὄχι εἰς αὐτὰς ἢ εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις. Ἀλλὰ μίμησις δὲν γίνεται αἰσθητὴ εἰς τὰ ὡραιότερα καὶ δραματικώτερα σημεῖα καὶ εἰς αὐτὰ ὀφείλομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν καὶ θαυμάσωμεν τὸν καλλιτέχνην καὶ τὸν ποιητήν, καὶ νὰ τὸν δικαιολογήσωμεν διὰ τὰ βαρύτερα ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα τῷ ἐπέβαλον ἐν μέρει αἱ συνθῆκαι τῆς ζωῆς τῶν χρόνων του, τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὁποίων δὲν ἠνόησε καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ.

(Μετάφρασις.) Δὶς Μ. Κ.

ΠΡΟΧΕΙΡΟΙ ΚΡΙΣΕΙΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ
ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ

Δὲν θὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα τὰς διεθνεῖς ταύτας διαλέξεις οὔτε θὰ ὁμιλήσω περὶ τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρείας τῆς διοργανούσης αὐτὰς κατ' ἔτος 1). Μόνον ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς διοργανώσεώς των καὶ μερικὰς ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεις μου θὰ ἀναφέρω.

Ὅπως ἐν Λωζάννῃ Μαγχάϊμ καὶ ἐν Χάβρῃ, οὕτω καὶ ἐν Βιέννῃ αἱ ἐν λόγῳ ὁμιλίαι, αἵτινες ἔλαβον χώραν κατ' Αὔγουστον 1910, διῃρέθησαν εἰς δύο κύκλους, δηλ. τὸν οἰκονομικὸν καὶ τὸ γλωσσολογικόν.

Ὁ πρῶτος περιελάμβανε 50 περίπου οἰκονομικὰς διαλέξεις δοθείσας ὑπὸ 48 ρητόρων διακρινομένων ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἢ τῇ πράξει. Ἐκ τούτων ἄλλαι εἶχον γενικὸν χαρακτῆρα, αἱ περισσότεραι καθαρῶς τοπικὸν καὶ ἕτεραί τινες μικτὸν τοιοῦτον. Ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν ἀκροαταὶ ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ κόσμου, ἐξ ὧν οἱ πλεῖστοι καθηγηταὶ ἐμπορικῶν σχολῶν, παρηκολούθησαν τὰς ὁμιλίας τοῦ κύκλου τούτου, τὰς ὁποίας δύναταί τις ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενόν των νὰ διακρίνῃ εἰδικώτερον, εἰς οἰκονομικάς, οἰκονομικογεωγραφικάς, οἰκονομικοπολιτικάς, ἐμπορικονομικάς, ἐμπορικοτεχνικάς, τεχνολογικάς, καλλιτεχνικάς, φιλολογικὰς κτλ. Διήρκεσαν δ' ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας, εἰς τὰς ὁποίας κατενεμήθησαν αἱ 90 ὧραι, αἱ καταναλωθεῖσαι διὰ τὴν ἀνάπτυξίν των. Ὡς πρὸς τὴν ἀλληλουχίαν ἐπεκράτησε τὸ σύστημα τὸ ἐφαρμοσθὲν κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἐν Χάβρῃ καὶ τὸ ὁποῖον συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ἄλλαι μὲν διαλέξεις γίνονται μεμονωμέναι μὲ διάρκειαν μιᾶς ὥρας, ἕτεραι δ' ἀποτελοῦν σειρὰν διδομένην ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ρήτορος εἰς διαφόρους ὥρας.

Ὁ δεύτερος κύκλος ἀπετελεῖτο ἀπὸ παραδόσεις τῆς γερμανικῆς γλώσσης καὶ τῆς διδασκαλίας της εἰς τὰς ἐμπορικὰς σχολὰς ἐν συνδυασμῷ μετ' ἀσκήσεων ἀλληλογραφίας, λογιστικῆς καὶ ἐμποριολογίας ἐπὶ διαφόρων ἐμπορικῶν ἐργασιῶν καὶ ὑποδιῃρεῖτο εἰς δύο τμήματα, τὸ μὲν διὰ καθηγητὰς τῆς γερμανικῆς, τὸ δὲ διὰ καθηγητὰς τῶν ἐμπορικῶν μαθημάτων, διπλωματούχους ἀνωτέρων ἐμπορικῶν σχολῶν, ἐμπόρους κτλ., οἵτινες ἐν τῷ συνόλῳ ὑπερέβησαν τοὺς 50 (2). Τὰ μαθήματα δὲ τοῦ κύκλου τούτου ἐδόθησαν ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ τοῦ πρώτου καὶ διήρκεσαν 4 ἑβδομάδας, εἰς τὰς ὁποίας κατενεμήθησαν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε οἱ ἀκροαταὶ νὰ δύνανται νὰ παρακολουθοῦν καὶ τὰς πλείστας, ἂν μὴ ὅλας τὰς διαλέξεις τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου.

Πρὸς διευκρίνισιν καὶ συμπλήρωσιν τῶν ἀναπτυχθέντων εἰς τὰς διαλέξεις θεμάτων ἐλάμβανον χώραν κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἐκδρομαὶ καὶ ἐπισκέψεις εἰς ἐργοστάσια καὶ διάφορα ἄλλα καθιδρύματα, ἔνθα οἱ ἐπισκέπται ἐχωρίζοντο εἰς μικρὰς ὁμάδας, τῶν ὁποίων τὴν ὁδηγίαν ἀνελάμβανον εἰδικοί.

Ἀπὸ ποσοτικῆς ἀπόψεως δύναταί τις ἀδιστάκτως νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι περισσότεραι οἰκονομικαὶ διαλέξεις, ἐκδρομαὶ καὶ ἐπισκέψεις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνουν εἰς τόσον βραχὺ χρονικὸν διάστημα. Εἶνε ἀληθές, ὅτι δὲν ἦτο τις ὑποχρεωμένος νὰ τὰς παρακολουθήσῃ ὅλας, ἀπ' ἐναντίας ἠδύνατο ἐκ τῶν πολλῶν νὰ ἐκλέξῃ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι τὸν ἐνδιέφερον ἰδιαιτέρως. Ἐὰν ὅμως λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν, ἀφ' ἑνὸς ὅτι οἱ ἀλλοδαποὶ τοὐλάχιστον ἀκροαταὶ δὲν δύνανται νὰ γνωρίζουν τὴν ἀξίαν τῶν περισσοτέρων ἀγορητῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου, ὅτι ὁ τίτλος μιᾶς διαλέξεως δὲν εἶνε πάντοτε σαφὴς ὁδηγὸς καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐνδεχόμενον δελεαζόμενός τις ἐξ αὐτοῦ νὰ παρακολουθήσῃ ὁμιλίαν, ἥτις ἐκ τῶν ὑστέρων ν' ἀποδεικνύεται ἐλάχιστα αὐτὸν ἐνδιαφέρουσα καὶ ἀντιστρόφως, ἐάν, λέγω, λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ταῦτα, ἄγεται εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ὑπερβολικὴ πληθώρα δυνατὸν νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἐκ τῶν διαλέξεων ὠφέλειαν. Τοῦτο δὲ ἰσχύει ἰδίως δι' ἐκείνους ἐκ τῶν ἀκροατῶν, οἵτινες διαπνεόμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς εὐκαιρίας καὶ νὰ ἐκμεταλλευθοῦν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὸν χρόνον τῆς ἐκεῖ διαμονῆς των πλουτίζοντες τὰς γνώσεις των, εὑρίσκονται πολλάκις εἰς τὴν ἀμηχανίαν ποίας ἐκ τῶν διαλέξεων νὰ ἐκλέξουν, ἀφ' οὗ ὅλαι εἶναι ἑλκυστικαί, καὶ ἀναγκάζονται νὰ παρακολουθήσουν σχεδὸν πάσας, ὁπότε προκύπτει ὡς ἄμεσον ἐπακολούθημα ἡ ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ἐργασίας ἐξάντλησις τῆς ἀντιληπτικῆς δυνάμεως, μὴ δυναμένης πέραν ὁρίου τινὸς νὰ προσδεχθῇ καὶ ἀφομοιώσῃ νέον ὑλικόν.

1) Περίληψιν τῶν Διεθνῶν διαλέξεων τῆς Βιέννης ἐδημοσίευσα ἤδη εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἡ οἰκονομ. Ἑλλάς» εἰς τὰ τεύχη ὑπ' ἀριθ. 15—20. Περὶ δὲ τῆς ἐν λόγῳ Διεθνοῦς Ἑταιρείας βλέπε σχετικὸν ἄρθρον δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Θ. Ζύγουρα εἰς τὸ τεῦχος 1—2 τοῦ Γ΄ ἔτους τοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Ἐμπόριον».

Ἐπομένως πρέπει ἢ νὰ ὁρίζωνται κατά τι ὀλιγώτεραι διαλέξεις ἢ μᾶλλον ἡ διάρκειά των ν' αὐξηθῇ παρατεινομένη εἰς 4 ἑβδομάδας ἀντὶ τριῶν ἤ, ἂν μὴ ταῦτα, τοὐλάχιστον νὰ δίδωνται ἐγκαίρως εἰς τοὺς ἀκροατὰς ἔντυποι περιλήψεις περιέχουσαι ὄχι τόσον στατιστικὰ καὶ ἄλλα παρόμοια δεδομένα, ὡς συνέβη κατὰ τὸ πλεῖστον, ἀλλὰ μᾶλλον τὰς κεντρικὰς ἐννοίας ἑκάστης διαλέξεως.

Τοιαῦται δὲ περιλήψεις θὰ ἐχρησίμευον ὄχι μόνον πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἀκροατῶν περὶ τὴν ἐκλογήν, ἀλλὰ καὶ πρὸς παρασκευήν των διὰ καλλιτέραν κατανόησιν τῶν παραδόσεων καὶ ἐπὶ πλέον πρὸς ἀσφαλεστέραν διατήρησιν εἰς τὸν νοῦν τῶν γενικῶν γραμμῶν ἑκάστης ὁμιλίας, τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον, ὡς ἐκ τῆς ἀδιαλείπτου ἀπασχολήσεως, δὲν μένει ἐν τῷ μεταξὺ καιρὸς εἰς τὸν ἀκροατὴν νὰ ἐπεξεργασθῇ κατ' ἰδίαν τὴν παραδοθεῖσαν ὕλην.

Ὡς ἀνωτέρω ἀνέφερα, ἐνῷ ἐν Λωζάννῃ ἐδοκιμάσθη τὸ σύστημα τῶν μετὰ συνεχείας διαλέξεων, ἐν Μαγχάϊμ δὲ τὸ τῶν μεμονωμένων τοιούτων, τοὐναντίον ἐν Βιέννῃ καὶ ἐν Χάβρῃ ἐφηρμόσθη τὸ μικτὸν σύστημα, ὅπερ ἀπεδείχθη τελειότερον. Καὶ αἱ μὲν συνεχεῖς διαλέξεις εἶναι μᾶλλον κατάλληλοι δι' ἐκτενέστερα καὶ γενικώτερα ζητήματα καὶ συντελοῦν εἰς τὴν ἐξοικονόμησιν χρόνου διὰ τῆς ἀποφυγῆς τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τῆς ἐπαναλήψεως μερικῶν πραγμάτων ἀναπτυχθέντων ὑπ' ἄλλων ρητόρων, ἐνῷ αἱ μεμονωμέναι εἶναι ἁρμοδιώτεραι διὰ περιωρισμένα καὶ εἰδικὰ θέματα.

Καλὸν εἶναι, ὅπως οἱ ἀγορηταὶ μὴ περιορίζωνται ἁπλῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τοπικῶν συνθηκῶν, ἀλλὰ πρὸς πληρεστέραν κατανόησίν των προβαίνουν καὶ εἰς τὴν ἀντιπαραβολὴν καὶ σύγκρισιν αὐτῶν μετὰ τῶν τῆς ἀλλοδαπῆς. Ἐπίσης νὰ μὴ κατατρίβωνται, ὅπως παρετηρήθη εἴς τινας διαλέξεις τῆς Βιέννης, εἰς παρὰ πολλὰς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κουραστικὰς λεπτομερείας, ἐλάχιστα συμβαλλούσας εἰς τὸ ἐπιδιωκόμενον διὰ τῶν τῶν διεθνῶν διαλέξεων σκοπόν. Διότι ναὶ μὲν ἀποβλέπουν αὗται εἰς τὸ νὰ καταστήσουν τοὺς ἀκροατὰς ἐνημέρους περὶ τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν τῆς ἐν λόγῳ χώρας καὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τοῦ λαοῦ της, ἀλλὰ δὲν ἕπεται ἐντεῦθεν, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιδιώκεται τοῦτο διὰ τῆς ἐκθέσεως καὶ τῶν μικροτέρων λεπτομερειῶν, αἵτινες δυνατὸν νὰ ἐνδιαφέρουν τοὺς ἐντοπίους ἀκροατάς, ὄχι ὅμως καὶ τοὺς ἀλλοδαπούς, δι' οὓς κυρίως διοργανοῦνται αὗται.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντίφασις πρὸς ταῦτα, ἐὰν ἰσχυρισθῶ ἐξ ἄλλου, ὅτι ἀξία συστάσεως εἶναι ἡ ἀνάθεσις ἀρκετῶν διαλέξεων εἰς πρόσωπα δρῶντα ἐν τῇ πράξει ἢ εἰς ἄμεσον μετ' αὐτῆς ἐπαφὴν διατελοῦντα, τὰ ὁποῖα νὰ δύνανται νὰ ἐξηγήσουν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸν μηχανισμὸν τῆς πράξεως (ἐμπορικῆς, τραπεζικῆς κ.τ.τ.). Τοιοῦτόν τι ἐφηρμόσθη ἐν μέρει ἐν Βιέννῃ, ἔνθα ἀνετέθη εἰς πρόσωπα τῶν Χρηματιστηρίων, τῶν Τραπεζῶν, τῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων, τῶν Συνεργατικῶν Ἑνώσεων κτλ. ν' ἀναπτύξουν μετὰ ζηλευτῆς δεξιότητος οἰκεῖα θέματα καὶ θὰ εἶναι εὐχῆς ἔργον ἐὰν καὶ εἰς τὰς μελλούσας διεθνεῖς διαλέξεις ἐξακολουθήσῃ, καὶ μάλιστα εἰς μεγαλειτέραν κλίμακα, νὰ ἐφαρμόζεται τοῦτο. Ἀποδίδω δὲ περισσοτέραν σημασίαν εἰς τὰς διαλέξεις πρακτικῆς, οὕτως εἰπεῖν, φύσεως, διὰ τὸν λόγον, ὅτι τὴν πνευματικὴν καὶ οἰκονομικὴν κατάστασιν μιᾶς χώρας ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως δύναταί τις ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ τῆς μελέτης διαφόρων ἀξίων λόγου ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων ὁπωσδήποτε νὰ γνωρίσῃ, ἐνῷ διὰ τὴν ἐκμάθησιν τοῦ μηχανισμοῦ τῆς πράξεως λείπει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ πρόχειρον τοῦτο μέσον.

Ἀρκετὰ αἰσθητὴ ὑπῆρξεν ἐν Βιέννῃ ἡ ἔλλειψις διαλο-

(2) Ἡ κατ' ἐθνικότητας κατανομὴ τῶν ἀκροατῶν ἀμφοτέρων τῶν κύκλων εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Αὐστριακοὶ	73	Γερμανοὶ	13	Ἰάπωνες	1	Ρωμοῦνοι	3
Βέλγοι	12	Ἑλβετοὶ	26	Νορβηγοὶ	1	Ρῶσσοι	10
Βούλγαροι	1	Ἕλληνες	1	Ὀλλανδοὶ	2	Σέρβοι	2
Γάλλοι	4	Ἰταλοὶ	2	Οὔγγροι	9		

Ἐν τῷ συνόλῳ δὲ αἱ τῆς Βιέννης διαλέξεις παρουσίασαν τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἀκροατῶν ἀνελθόντα εἰς 160, ἐν ᾧ αἱ τῆς Λωζάννης (τῷ 1907) ἠρίθμουν 114, αἱ τῆς Μαγχάϊμ (1908) 45 καὶ αἱ τῆς Χάβρης (1909) 145 τοιούτους.

γιαῶν οὕτως εἰπεῖν ὁμιλιῶν, αἵτινες, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, εἶχον τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν ἐν Λωζάννῃ. Καὶ τῷ ὄντι θὰ ἦτο σημαντικὴ καὶ ὀφθαλμοφανὴς ἡ ὠφέλεια τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύναντο ν' ἀποκομίσουν οἱ ἀκροαταί, ἐὰν ἕκαστος τῶν ρητόρων μετὰ τὸ πέρας τῶν ἢ τῆς διαλέξεώς του προεκάλει συζήτησιν ἐπὶ τῶν διδαχθέντων καὶ ἔδιδεν οὕτω πῶς εὐκαιρίαν εἰς αὐτοὺς νὰ τῷ ἀπευθύνουν διαφόρους ἐρωτήσεις πρὸς διευκρίνισιν ἀσαφειῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῶν ἀπὸ καθέδρας μόνον ἀγορεύσεων.

Ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὰς οἰκονομικὰς διαλέξεις. Ὡς πρὸς τὰ μαθήματα δὲ καὶ τὰς ἀσκήσεις τοῦ γλωσσολογικοῦ κύκλου ἔχω νὰ παρατηρήσω, ὅτι καὶ αὐτῶν ἡ τελειωτικῶς, ὡς φαίνεται, εἰς 4 ἑβδομάδας καθορισθεῖσα διάρκεια εἶνε σχετικῶς βραχεῖα. Νομίζω, ὅτι ἦτο προτιμότερον νὰ ἐξετείνετο αὕτη εἰς ἕνα καὶ ἥμισυ ἢ καὶ ἀκόμη καλλίτερον, εἰς δύο μῆνας. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ὁ κύριος σκοπὸς τῶν διεθνῶν διαλέξεων, ὡς ἐτονίσθη κατ' ἐπανάληψιν ὑπὸ τῶν πρωτεργατῶν των, δὲν εἶναι ὁ γλωσσολογικός, ἀλλ' ὁ οἰκονομικός· οὐχ ἧττον δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται, ὅτι διοργανοῦνται αὗται δι' ἀλλοδαποὺς, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἔχουν ἀνάγκην προπαρασκευῆς τινος εἰς τὴν γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν γίνονται αὗται. Μὲ τοῦτο δὲν θέλω νὰ εἴπω, ὅτι ὁ γλωσσολογικὸς κύκλος πρέπει νὰ ἐπανακτήσῃ τὴν μορφὴν καὶ τὸν σκοπὸν (τῆς ἐκμαθήσεως δηλ. τῆς γλώσσης), ὃν εἶχε κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅτι διὰ τῆς μεθείσης παρατάσεως τοῦ χρόνου τῶν παραδόσεων καὶ ἀσκήσεων, ὡς ἤδη διεμορφώθησαν αὗται, δύναται σὺν τοῖς ἄλλοις νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ ἡ πληρεστέρα ἐπέκτασις τῶν γλωσσικῶν γνώσεων τῶν ἀλλοδαπῶν, οὕτως ὥστε οὗτοι νὰ εἶναι εἰς θέσιν ἀκοπώτερον καὶ εὐχερέστερον νὰ παρακολουθοῦν τὰς διαφόρους ὁμιλίας.

Ἄλλως τε καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν δαπανῶν, ἂν ἐξετάσῃ τις τὸ ζήτημα, πείθεται, ὅτι ἡ μακροτέρα διάρκεια εἶναι προτιμοτέρα. Διότι τὰ μὲν συνήθη ἔξοδα συντηρήσεως κατόπιν τῶν ὑπὸ τῶν διοργανωτῶν λαμβανομένων μέτρων πρὸς ἐξεύρεσιν εὐθηνῶν οἰκοτροφείων, ξενοδοχείων κτλ. καταντοῦν νὰ εἶναι περίπου τὰ αὐτὰ, εἴτε εἰς τὸν τόπον τῶν διαλέξεων διαμένει τις, εἴτε εἰς τὴν πατρίδα του, αἱ δὲ δαπάναι ταξειδίου, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ἔκτακτοι δαπάναι θὰ γίνουν ἐξάπαντος, εἴτε μηνιαία, εἴτε δίμηνος εἶναι ἡ διάρκεια, μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι, ἂν συμβαίνῃ τὸ δεύτερον, θὰ καταναλωνται αὗται εἰς μακρότερον χρονικὸν διάστημα καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ εἶναι ὀλιγώτερον αἰσθηταί.

Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν ὡρίζετο μηνιαία ἡ διάρκεια τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου καὶ δίμηνος ἡ τοῦ γλωσσολογικοῦ, τότε θὰ ἦτο δυνατὸν αἱ περισσότεραι τῶν παραδόσεων καὶ ἀσκήσεων τοῦ β' κύκλου νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς τὸν πρῶτον μῆνα, ἀντὶ τῆς χρησιμοποιηθείσης ἐν Βιέννῃ μιᾶς ἑβδομάδος, αἱ δὲ ὑπόλοιποι νὰ κατανεμηθοῦν κατὰ τοιοῦτον τρόπον εἰς τὸν δεύτερον μῆνα, ὥστε ἀνετώτερον καὶ ἀκοπώτερον νὰ παρακολουθήσουν οἱ ἀκροαταὶ καὶ τὰς ἐκ παραλλήλου διδομένας οἰκονομικὰς διαλέξεις, αἵτινες συνεπείᾳ τῆς παρατάσεως θὰ ἦσαν ἐπίσης ἠραιωμέναι.

Ἐκτὸς τῆς διαρκείας τῶν μαθημάτων τοῦ κύκλου τούτου, ἕτερον ζήτημα ἔχον ἀνάγκην ἐξετάσεως εἶναι τὸ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ περιεχομένου των. Δὲν θ' ἀσχοληθῶ μὲ τὰς γλωσσολογικὰς, παιδαγωγικὰς κτλ. παραδόσεις τοῦ α' τμήματος, ἀλλὰ μόνον μὲ τὰς ἐργασίας τοῦ β' τμήματος, τὰς ὁποίας παρηκολούθησα καὶ αἵτινες, ὡς εἶπον προηγουμένως, ἦσαν προωρισμέναι μεταξὺ ἄλλων καὶ διὰ καθηγητὰς ἐμπορικῶν μαθημάτων. Αὗται συνίσταντο, ὡς ἐλέχθη, εἰς ἀσκήσεις λογιστικῆς, ἀλληλογραφίας καὶ ἐμπορικολογίας. Τὰ παραδείγματα ὅμως καὶ αἱ περιπτώσεις αἱ ἐκλεχθεῖσαι διὰ τὰς ἐφαρμογὰς ἦσαν κατὰ τὴν γνώμην μου, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων ἁπλαῖ καὶ συνήθεις, ἀρμόζουσαι μᾶλλον διὰ μαθητὰς, παρὰ διὰ καθηγητάς.

Ἐὰν δὲ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὴν ἀναλογίαν τῶν ἀκροατῶν κατ' ἐπαγγέλματα, ἀναγκάζεται νὰ παραδεχθῇ, ὅτι οἱ διοργανωταὶ θὰ ἔπρεπε νὰ κανονίσουν τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν συμφώνως μᾶλλον πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν καθηγητῶν, οἵτινες ἀπετέλουν τὴν πλειονότητα καὶ εἰς πάσας μὲν τὰς προηγουμένας διαλέξεις, ἀλλ' ἰδίως εἰς τὰς τῆς Βιέννης, εἰς τὰς ὁποίας ὁ ἀριθμὸς των ἀνῆλθε μέχρι τῶν 80 ο/ο ἐπὶ τοῦ συνόλου.

Θὰ ἦτο λοιπὸν προτιμότερον, ἐὰν, ἀντὶ μεμονωμένων καὶ εὐκόλων ζητημάτων, ἐξελέγετο συνεχὲς καὶ ἀνώτερον, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ σύντομον θέμα, περιέχον δυσκόλους περιπτώσεις ἀναγομένας εἰς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον, τὰς Τραπέζας, τὰ Συνδικᾶτα, τὰ Χρηματιστήρια, τὴν Βιομηχανίαν κτλ.

Ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν δὲ προσώπων ὄχι μόνον ἄριστα κατηρτισμένων εἰς τὰς ἐμπορ. ἐπιστήμας, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐντριβῶν περὶ τὴν πρᾶξιν, ὁποίων δὲν στερεῖται ἡ Αὐστρία τοὐλάχιστον, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξηντλεῖτο τελείως τὸ θέμα τοῦτο ἀπὸ ἀπόψεως λογιστικῆς, ἀλληλογραφίας καὶ ἐμπορικολογίας, προκαλουμένης συνάμα καὶ συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἀναπτυσσομένων.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον παραπλεύρως πρὸς τὸ μέσον, ὅπερ ὑπέδειξα προηγουμένως ὁμιλῶν περὶ τῶν καθαρῶς οἰκονομικῶν διαλέξεων, θὰ ἐδημιουργεῖτο καὶ ἕτερον τοι οὗτον, τελειότερον ἀρ' ὅ,τι ἦτο, πρὸς κατανόησιν τῆς ἐγχωρίου πράξεως κυρίως μὲν τῆς ἀνωτέρας, παρεμπίπτοντως δὲ καὶ τῆς κατωτέρας καὶ ἁπλουστέρας.

Ἐξ ὅλων ὅμως τῶν ἀνωτέρω δὲν πρέπει νὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα, ὅτι αἱ ἐν Βιέννῃ διαλέξεις ἀπέτυχον. Δέον νὰ μὴ διαλάθῃ τινά, ὅτι αἱ διεθνεῖς διαλέξεις, χρονολογούμεναι μόλις ἀπὸ τετραετίας, εὑρίσκονται ἀκόμη εἰς τὸ στάδιον τῶν δοκιμῶν καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ νὰ παρουσιάσουν κατ' ἀρχὰς ἐλλείψεις τινάς, συμπληρουμένας ὅμως ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ἕως ὅτου φθάσουν αὗται εἰς τὸν βαθμὸν τῆς τελειότητος, τὸν ὁποῖον ὠνειρεύθησαν οἱ δημιουργοί των. Ἡ ἀλματικὴ βελτίωσίς των ἔγεινεν ἤδη αἰσθητὴ καὶ ἰδίως εἰς τοὺς δυνηθέντας νὰ τὰς παρακολουθήσουν κατὰ τὰ διάφορα ἔτη.

Οὐδόλως λοιπὸν παράδοξον ἐὰν αἱ τῆς Βιέννης, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω ὑποδειχθεισῶν μικρῶν ἐλλείψεων, ἐν τῷ συνόλῳ παρουσίασαν τὰ καλλίτερα ἀποτελέσματα καὶ ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ των πληρέστερον ἢ αἱ προγενέστεραι.

Καὶ πράγματι οἱ ἀκροαταὶ, οἱ μετ' ἐνδιαφέροντος τοὐλάχιστον παρακολουθήσαντες ταύτας, μήπως δὲν ἠδυνήθησαν νὰ λάβουν γενικὴν ἰδέαν τοῦ οἰκονομικοῦ καθεστῶτος τῆς χώρας ὑπὸ τὰς διαφόρους ἐκφάνσεις του καὶ νὰ γνωρίσουν τὰς χαρακτηριστικὰς γραμμὰς τοῦ κοινωνικοῦ βίου τοῦ αὐστριακοῦ λαοῦ; Ἢ μήπως δὲν ἐδόθη εἰς αὐτοὺς εὐκαιρία νὰ ἀνταλλάξουν γνώμας ἐπὶ ζητημάτων τῆς ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως, νὰ συνάψουν μεταξύ των καὶ μετὰ διακεκριμένων ἐπιστημόνων γνωριμίας ἐπωφελεῖς διὰ τὸ μέλλον, νὰ ἐντιληφθοῦν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν θαυμασίαν ὀργάνωσιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος τῆς Αὐστρίας καὶ νὰ ἐπεκτείνουν ἔν τινι μέτρῳ ἢ ἀνανεώσουν τὰς ἐν τῇ γερμανικῇ γλώσσῃ γνώσεις των;

Περιορίζομαι εἰς ταύτας διὰ νὰ μὴν ἀπαριθμήσω τὰς τόσας ἄλλας δευτερευούσας ὠφελείας, αἵτινες προέκυψαν ἐκ τῶν Βιεννναίων διαλέξεων, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιτυχία ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος καὶ εἰς τὴν δεξιότητα, μεθ' ἧς διηύθυναν αὐτὰς οἱ ἐν Αὐστρίᾳ ὀργανωταί των.

Ἂς ἐλπίσωμεν δὲ, ὅτι ὑπὸ τῆς αὐτῆς, ἂν μὴ μεγαλειτέρας ἐπιτυχίας, θέλουν στερθῆ καὶ αἱ διοργανούμεναι κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰούλιον ἐν Λονδίνῳ.

ΕΠ. Α. ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Δρ Μαθ. καὶ Καθηγητὴς τῆς Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν

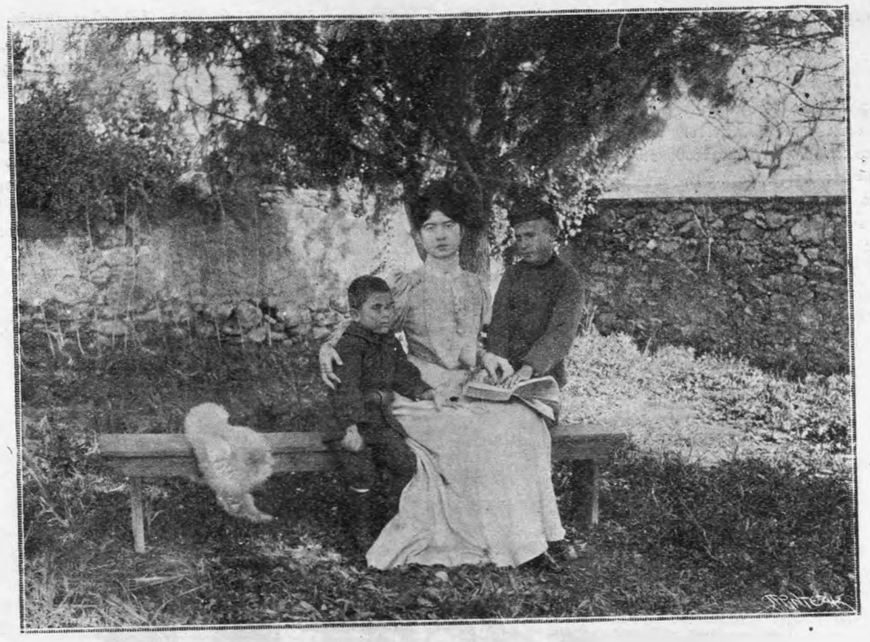

Η Δ-ς ΕΙΡΗΝΗ ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΠΡΩΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΠΩΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΜΑΣ

Ο ΟΙΚΟΣ ΤΥΦΛΩΝ

Ἡ «Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις» παρακολουθοῦσα πρότινος τὴν ἐργασίαν τῆς Ἑλληνίδος μας, σταματᾷ σήμερον μὲ ἰδιαιτέραν εὐφροσύνην πρὸ τῆς ἐξόχου ἐργασίας τῆς Δις Εἰρήνης Λασκαρίδου. Ἡ ἱστορία τῆς φιλανθρωπίας ἐν Ἑλλάδι ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ πυκνὰς σελίδας δράσεως ἀξιοθαυμάστου, δράσεως ἡ ὁποία θὰ ἐπισύρῃ τὸν θαυμασμὸν καὶ τὸν ἔπαινον ἀπὸ τὸν ἐπισκοποῦντα τὴν σύγχρονον κοινωνικήν μας πρόοδον. Καὶ ἐν τῇ δράσει ταύτῃ θὰ ἀνακύψουν μορφαὶ σεβάσμιαι, μορφαὶ γιομάται ἀπὸ ἀφοσίωσιν, ὀνειροπολοῦσαι καὶ πραγματοποιοῦσαι τὸ ἀγαθὸν, ὑπὲρ αὐτοῦ κεπιῶσαι καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου των διαθέτουσαι. Ὑπεράνω ὅμως αὐτῶν θὰ προβάλῃ μία γλυκεῖα φυσιογνωμία νεαρωτάτης Ἑλληνίδος, ἡ ὁποία σκορπίζει τὸ φωτοβόλον πνεῦμά της καὶ τὸ γλυκὺ μειδίαμά της ἐκεῖ ὅπου τὸ σκότος ἐπικρατεῖ καὶ ὅπου ἡ φωτιστικὴ δύναμις τῆς ψυχῆς της κατορθώνει νὰ καθιστᾷ ἐπαισθητὴν εἰς τοὺς μικροὺς τυφλοὺς καὶ τὴν λάμψιν τοῦ βλέμματός της καὶ τὴν γοητείαν τοῦ μειδιάματός της! Ἡ νεαρὰ αὐτὴ Ἑλληνὶς εἶναι ἡ Δὶς Εἰρήνη Λασκαρίδου, ἡ ὑπέροχος προστάτις, ἡ εἰλικρινὴς φίλη καὶ ἡ ἀφοσιωμένη διδασκάλισσα εἰκοσάδος περίπου τυφλῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἀπαράμιλλος αὐτὴ κόρη μαζῆ μὲ τὴν ἠθικήν των ἀνάπλασιν ἐγκεντρουμένην καὶ τροφοδοτουμένην ἀπὸ τοὺς ἀρθόνους ἠθικοὺς χυμοὺς τῆς εὐγενοῦς ψυχῆς της, δημιουργεῖ παρὸν πλῆρες ἀπὸ τὰς ὡραίας ἠθικὰς ἀπολαύσεις τῆς παιδικῆς ψυχῆς καὶ ἐξασφαλίζει μέλλον εἰς ὑπάρξεις καταδικασμένας ἀπὸ τὴν φύσιν εἰς τὴν αἰώνιον δυστυχίαν.

Ἡ δυστυχία πλήττει τὸν ἄνθρωπον μυριοτρόπως. Τὸν πλήττει σωματικῶς, τὸν πλήττει διανοητικῶς, τὸν πλήττει ψυχικῶς. Καὶ ἡ δυστυχία καὶ ὁ πόνος εὑρίσκονται διαρκῶς εἰς τραγικὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ εὔθυμον περιβάλλον, τὸ ὁποῖον ἐκδηλοῦται καὶ ἐκτυλίσσεται διαρκῶς πρὸ των ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἡ δυστυχία καὶ ὁ πόνος συνήθως εὑρίσκει τοὺς ἀνθρώπους ἀδιαφόρους, πολλάκις τοὺς συγκινεῖ στιγμιαίως ἢ τοὺς ἀφίνει ἐντυπώσεις αἱ ὁποῖαι εὐκόλως σβέννυνται, ἐνίοτε ὅμως ἔχει ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν εὐγενῶν τῆς κοινωνίας μας μελῶν καὶ ἐκεῖθεν ἀπορρέει ὁ πόθος τῆς ἀνακουφίσεως τῶν πασχόντων καὶ δυστυχῶν. Ὅταν ὅμως μαζῆ μὲ τὴν δυστυχίαν καὶ τὸν πόνον συμπαρεδρεύει καὶ ἡ οἰκονομικὴ στενοχωρία καὶ ἡ ἀπορία ὑλικῶν μέσων, τότε γεννῶνται αἱ μεγάλαι τραγῳδίαι τῆς κοινωνίας μας, αἱ ὁποῖαι ἐπισύρουν ἀμέριστον τὴν προσοχὴν τῶν ἀληθῶν, τῶν ἁγνῶν φιλανθρώπων, οἵτινες, αἰσθανόμενοι ἐν ἑαυτοῖς ριζούμενον τὸν πόθον τῆς ἀνακουφίσεως, ἐργάζονται πρὸς ἀνέγερσιν νοσοκομείων, ἀσύλων, γηροκομείων, ὀρφανοτροφείων, φρενοκομείων κτλ. κτλ. Καὶ στεγάζονται εἰς αὐτὰ ἀνάπηροι, ἠκρωτηριασμένοι, πάσχοντες, γέροντες, ἐγκαταλελειμμένοι καὶ ἁπλοῦται εἰς τὴν ψυχὴν τῶν μὲν ἡ γαλήνη, καὶ μετριάζεται τὸ ἄλγος τῶν δὲ, ἀνακουφίζονται αἱ ὀδύναι καὶ δημιουργεῖται οὕτω μία ἰσορροπία μεταξὺ τῆς πασχούσης καὶ τῆς ὑγιειοῦς ἀνθρωπότητος, ἀφ' οὗ ὁ πάσχων, ὁ τρόφιμος ἑκάστου φιλανθρωπικοῦ ἱδρύματος, ἀπολαμβάνει καὶ περιθάλψεως καὶ φροντίδος καὶ κλίνης θερμῆς καὶ τροφῆς καθαρᾶς καὶ ἀναπνέει ὡς ὁ ὑγιὴς τὸν καθαρὸν καὶ ἀρωματικὸν τῆς ἐξοχῆς ἀέρα καὶ ἡ ψυχή του ἀνακουφίζεται εἰς τὴν θέαν τῆς μελιχρᾶς σελήνης ἢ τῶν ἀττικῶν ὀρέων ἢ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων καλλονῶν τῆς φύσεως.

Ἐνῷ ὁ δυστυχὴς, ὁ πτωχὸς ἐκ γενετῆς τυφλός!... Δι' αὐτὸν ἡ φύσις ἐδείχθη σκληρὰ, δι' αὐτὸν ἡ ζωὴ εἶνε μαρτύριον, δι' αὐτὸν ὁ κόσμος ἐν διαρκὲς καὶ ἐπώδυνον ἄγνωστον, δι' αὐτὸν τὸ σκότος τὸ αἰώνιον, δι' αὐτὸν αἱ ψυχικαὶ καὶ πνευματικαὶ ἀπολαύσεις ξέναι καὶ ἀπροσπέλαστοι, δι' αὐτὸν αἱ πρόοδοι καὶ τὰ κλίματα τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς φύσεως τὰ σκιρτήματα καὶ αἱ φριλάσεις τῆς ἐμψύχου ζωῆς χαμένα εἰς ἕνα ἀπέραντον, ἀτελεύτητον, μακρὸν, ἀδιατάρακτον, μονότονον σκότος, σκότος ἀπελπιστικὸν, σκοτὸς βαρὺ, τὸ ὁποῖον καὶ μόνον

ἀ, τὸ σκεφθῶμεν, μᾶς φέρει τὴν φρίκην καὶ τὸν σπαραγμόν.

❦

Ἡ Δὶς Εἰρήνης Λασκαρίδου, ἡ ἔξοχος αὕτη Ἑλληνὶς, ἡ νεωτέρα ἐκ τῶν Ἑλληνίδων αἵτινες δρῶσι τιμητικῶς διὰ τὴν φιλανθρωπικὴν κατεύθυνσιν τῆς κοινωνίας μας, νομίζει κανεὶς ὅτι ἐπροικίσθη ὑπὸ μαγικῆς τινος δυνάμεως, ὑπὸ θείας τινος ὁρμῆς, ἡ ὁποία τὴν ὠθεῖ ἀκαταπόνητον, ἐνθουσιώδη, πάντοτε φιλομειδῆ, εἰς τὸ ὡραῖον ἔργον της, εἰς τὸν εὐγενῆ σκοπόν της. Ὅ,τι γραφῇ περὶ τοῦ ἔργου της, περὶ τῶν λεπτομερειῶν καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ, θέλει εἶσθαι τὰ μέγιστα κατώτερον τῆς ἐπιβλητικῆς, τῆς ἐκπλησσούσης καὶ συναρπαζούσης πραγματικότητος. Ἡ φιλεργία, ἡ καλοσύνη, ἡ ὑπομονή, ἡ μόθησις, ἡ ἀνατροφή, ἡ ἀγαθότης, ἡ εὐφυΐα, ἡ ἀβρότης, ἡ μόρφωσις, ἡ αὐταπάρνησις συγκεντρωμένα εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν διάνοιαν συμπαθεστάτης νεαρᾶς Ἑλληνίδος, κατώρθωσαν ἀληθῆ θαύματα εἰς τὸ ἐρυθρωπὸν οἰκοδόμημα τῆς Καλλιθέας, εἰς τὸ ἐνδιαίτημα τῶν Τυφλῶν.

ΟΙ ΤΥΦΛΟΙ ΕΙΣ ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

Ἐκεῖ ὁ ἐπισκέπτης περιπίπτει διαρκῶς ἀπὸ ἐκπλήξεως εἰς θαυμασμόν, καὶ δὲν προφθάνει νὰ αἰσθανθῇ οἶκτον διὰ τὰ δυστυχῆ αὐτά, τὰ ὁποῖα ἡ διδακτικὴ ἱκανότης τῆς Δος Διευθυντρίας περιέβαλε μὲ γνώσεις ἐπαγγελματικάς, ἱκανὰς νὰ τοῖς ἐξασφαλήσωσι τὸ μέλλον, διότι τὸν παρασύρει τὸ θέαμα τῶν τυφλῶν, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα, εἰς τὴν καθαλοποιΐαν, τὴν ὑφαντικήν, εἰς τὴν τυπογραφίαν, εἰς τὴν πλεκτικήν, εἰς τὴν ὑποδηματοποιΐαν κτλ., τυφλῶν οἱ ὁποῖοι ἀναγινώσκουν, ἀπαγγέλλουν, τυφλῶν οἱ ὁποῖοι διοργανώνουν μουσικὰς συναυλίας, οἱ ὁποῖοι χορεύουν (ἐκ τῶν ἀπιστεύτων καὶ ἐκπληττόντων θεαμάτων), οἱ ὁποῖοι ἀσκοῦνται, τυφλῶν οἱ ὁποῖοι εἶνε εὐχαριστημένοι, οἱ ὁποῖοι γελοῦν ἀκαταπαύστως, οἱ ὁποῖοι διαρκῶς εὐχαριστοῦν τὸν Θεὸν διότι τοὺς ἐπλήρωσε τοσούτων ἀγαθῶν, καὶ οἱ ὁποῖοι μέσα εἰς τὸν Οἶκόν των εὑρίσκουν τὰ μέσα νὰ μορφοῦνται ψυχικῶς, νὰ ἀναπτύσσωνται διανοητικῶς καὶ νὰ ἀπολαμβάνουν τὴν ζωὴν μὲ ὅλας τὰς χαρὰς καὶ μὲ ὅλας τὰς τέρψεις της.

Καὶ ἴσως θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γεννηθῇ ἡ σκέψις εἰς ἡμᾶς τοὺς ἔχοντας τὰ φῶς, ὅτι πλεονεκτοῦν ἡμῶν οἱ τρόφιμοι τοῦ Οἴκου τῶν Τυφλῶν κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν βλέπουσι τὰς καθημερινὰς ἀσχημίας αἵτινες προσπίπτουσιν εἰς τὰ ὄμματά μας καὶ δὲν ταράσσονται ἀπὸ τὴν πληθώραν τῆς συμφορᾶς ἡ ὁποία ἐκτείνεται εἰς τὴν πραγματικότητα τοῦ βίου τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος. Αὐτοὶ ἐδημιούργησαν κόσμον ἰδικόν των, κόσμον ὡραῖον, κόσμον ὅστις ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀγαθότητα τῆς Διευθυντρίας των καὶ ὅστις καταλήγει εἰς τὴν συμπάθειαν τῆς Ἐφορίας, τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ, καὶ τῶν ἑκάστοτε ἐπισκεπτῶν.

❦

Τὸ θέαμα τῶν ὑπάρξεων αὐτῶν εἶνε ἄξιον ὄχι μόνον νὰ ἐπισύρῃ τῶν ἁπλῶν περιέργων τὴν προσοχὴν, ἀλλὰ καὶ τῶν βαθύτερον ἐξεταζόντων τὰ πράγματα τὴν μελέτην. Εἶνε κατά τι ὑψηλὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπενεργεῖ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν μικρῶν αὐτῶν ἀτυχῶν, εἶνε κατά τι θεῖον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἰσδύει εἰς τὸ πνεῦμά των καὶ τὸ ὁποῖον τὰ φέρει εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν περὶ αὐτοὺς ἄγνωστον κόσμον. Ἐὰν ρίψῃ κανεὶς βλέμμα ἐπὶ τῶν λογοέστιῶν τῆς Δος Λασκαρίδου, ἥτις ἀνατέμνει τὴν ψυχὴν τῶν προστατευομένων της, θὰ εὕρῃ τὴν λύσιν πολλῶν ἀπορίων του καὶ θὰ αἰσθανθῇ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐπιδράσεως τὴν ὁποίαν ἐξασκεῖ ἡ τελεία, ἡ ἐπιστημονικὴ διδασκαλία τῆς Δος Λασκαρίδου καὶ ἡ μητρικὴ αὐτῆς ἀφοσίωσις. Θὰ ἀναφέρωμεν καταλήγοντες ἓν ὡραῖον ἐπεισόδιον προκληθὲν ὑπὸ ἐπταετοῦς τυφλοῦ κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης Ὄλγας, συνοδευομένης ὑπὸ τῶν Βασιλοπαίδων Μαρίας καὶ Χριστοφόρου. Ἀφ' οὗ οἱ ὑψηλοὶ ἐπισκέπται περιῆλθον καὶ ἐξήτασαν ἐπισταμένως τὴν ἐργασίαν τὴν τελουμένην ἐν τῷ Οἴκῳ τῶν Τυφλῶν, κάποιος μικρὸς θωπεύων τὴν χεῖρα τῆς Βασιλίσσης τῆς εἶπε: «Ξεύρετε, Μεγαλειοτάτη, ἐμὲ πολὺ μ' ἀρέσει τὸ αὐτοκίνητον». Ἡ Βασίλισσα ἔσπευσε νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ μικροῦ καὶ διέταξε νὰ εἰσέλθωσιν ὅλα τὰ τυφλὰ εἰς τὸ αὐτοκίνητον, τὸ ὁποῖον, συνοδεύοντος καὶ τοῦ παιδίου Χριστοφόρου περιήγαγε τὰ μικρὰ μετ' ἀλαλαγμῶν χαρᾶς καὶ εὐθυμίας ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς Καλλιθέας.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἄξιον ἀναγραφῆς ὄχι μόνον διὰ τὴν

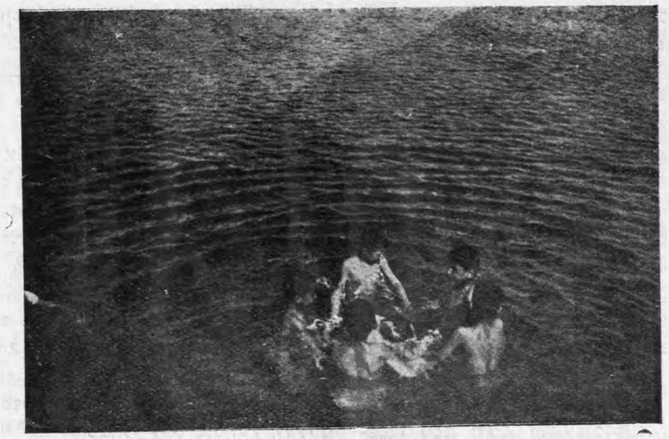

ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΤΥΦΛΟΙ ΛΟΥΟΜΕΝΟΙ

ἀγαθότητα τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μικρῶν, τὰ ὁποῖα ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ σκότος καὶ τὴν ἄγνοιαν τῶν περὶ αὐτὰ συμβαινόντων, εἶχαν ἀντίληψιν καὶ τοῦ τί ἐστὶ Βασίλισσα καὶ τοῦ τί ἐστὶ αὐτοκίνητον.

Ἡ «Ἑλλ. Ἐπιθεώρησις» συγχαίρει θερμῶς τὴν εὐγενῆ δημιουργὸν τοσοῦτον ὡραίου καὶ ὑψηλοῦ ἔργου, τὴν Δα Σοφίαν Λασκαρίδου.

Μη - Μυε

ΠΕΡΙ ΛΟΥΤΡΩΝ

ΥΠΟ ΥΓΙΕΙΝΗΝ ΕΠΟΨΙΝ

Προθύμως ἀνταποκρινόμενος πρὸς τὴν ἐξενιχθεῖσάν μοι ὑπὸ τῆς φίλης «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ συνεχίσω καὶ αὖθις τὰς ἐπ' ὀλίγον διακοπείσας ὑγιεινάς μου μελέτας, ἐξελεξάμην ὡς θέμα ἐπίκαιρον πρὸς τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους τὸ *περὶ λουτρῶν*, ὅπερ ἀποτελεῖ οἱονεὶ συμπλήρωμα τοῦ προηγουμένου περὶ σωματικῆς καθαριότητος ἄρθρου μου.

Λέγοντες *λουτρὸν* «ἐννοοῦμεν τὴν μᾶλλον ἢ ἧττον παρατεταμένην διαμονὴν τοῦ σώματος ἐν περιβάλλοντι, διαφέροντι ἐκείνου εἰς ὃ συνήθως εὑρίσκεται.» Ἢ ἐν ἄλλαις λέξεσι «τὴν κατάδυσιν ὁλοκλήρου τοῦ σώματος, ἐκτὸς τῆς κεφαλῆς, ἐντὸς ὕδατος ἢ ἄλλου τινὸς ἰαματικοῦ ὑγροῦ, ἢ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπίχυσιν θερμοῦ ἢ ψυχροῦ ὕδατος, ἐν εἴδει ἐπιβροχῆς, ἢ τὴν θέρμανσιν ὅλου τοῦ σώματος ἐντὸς ξηροῦ θερμοῦ ἀέρος ἢ ἀτμῶν, ἢ τὴν εἰσχώρησιν αὐτοῦ ἐντὸς ὕλης στερεᾶς (ἀμμώδους) ἢ μαλακῆς (ἰλυώδους).»

Οὕτω δὲ διακρίνομεν τὰ λουτρὰ εἰς *ὑγρά, ἀερώδη, ἀτμώδη, στερεὰ καὶ ἀνάμικτα*. Εἰς τὰς ὀνομασίας δὲ ταύτας ἀνταποκρίνονται:

1) *Τὰ ὑγρόλουτρα*, τὰ ἐν τῷ ἁπλῷ ὕδατι ἢ ἐν θαλασσίῳ ἢ ἐν μεταλλικῷ τοιούτῳ ἢ ἐν γάλακτι ἢ ἄλλῃ τινὶ φαρμακευτικῇ οὐσίᾳ γιγνόμενα.

2) *Τὰ ἀερόλουτρα ἢ ἀτμόλουτρα*, τὰ ἐν θερμῷ ἀέρι ἢ ἀναμίκτῳ τοιούτῳ μετὰ ἀτμῶν ὕδατος ἢ ἄλλης τινος ἀτμώδους οὐσίας γιγνόμενα.

3) *Τὰ ἀμμόλουτρα*, καὶ ἰδίως τὰ ἐν θαλασσίᾳ ἄμμῳ ὑπὸ τοῦ ἡλίου θερμανθείσῃ γιγνόμενα· καὶ

4) *Τὰ ἰλυόλουτρα*, τὰ ἐν μεταλλικῇ λάσπῃ ἢ ἄλλῃ τινὶ οὐσίᾳ (στέμφυλα σταφυλῶν) γινόμενα καὶ τὰ ὁποῖα εἰσὶ διάμεσα μεταξὺ τῶν ὑγρῶν καὶ τῶν στερεῶν λουτρῶν.

Ἡ ὑγιεινὴ ὅμως δὲν ἀσχολεῖται περὶ πάντων τούτων, ἀλλὰ περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἔρευναν τῶν ἐν τῷ ὕδατι γιγνομένων λουτρῶν (*μπάνια* κοινῶς καλούμενα), ἅτινα εἶνε ἀπαραίτητα οὐ μόνον διὰ τὴν συντήρησιν τῆς καθαριότητος τοῦ δέρματος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν διατήρησιν ἢ ἀνάκτησιν τῆς καθ' ὅλου ὑγιείας, εἰς ἣν μεγάλως συντελοῦσιν.

Ἡ χρῆσις τῶν λουτρῶν τούτων ἦτο γνωστὴ ἀπὸ τῶν παλαιοτάτων χρόνων, καὶ κοινὴ εἰς τοὺς ἀρχαίους λαούς, ἰδίως τοὺς κατοικοῦντας τὰ θερμὰ κλίματα. Φαίνεται δ' ὅτι αὕτη συμπίπτει πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς κοσμογονίας, ἀφοῦ οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς γῆς, εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐνεφανίσθησαν εἰς τὰς θερμὰς χώρας, ὧν οἱ λαοὶ ὁρμεμφύτως ἤγοντο πρὸς τὰ λουτρά, ὅπως ὑπεκφεύγωσι, διὰ τοῦ μέσου τούτου, ἔστω καὶ ἐπ' ὀλίγον, τὴν ὑπερβολικὴν τοῦ κλίματος θερμότητα, καὶ καθαρίζωσι τὸ δέρμα αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ρύπου καὶ τῶν ὑπολειμμάτων τῆς ἀδήλου διαπνοῆς. Οὕτω δὲ βλέπομεν ὅτι τὴν χρῆσιν τῶν λουτρῶν μνημονεύουσιν οἱ διασημότεροι τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ ποιητῶν (Ὅμηρος, Ἀριστοφάνης, Ἱπποκράτης, Πλούταρχος κλπ.), ὡς καὶ τῶν Ρωμαίων, καὶ οἱ πλεῖστοι νομοθέται τῆς ἀρχαιότητος.

Τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην τῶν λουτρῶν κατιδοῦσαι ἐπίσης καὶ αἱ πλεῖσται τῶν ἀρχαίων θρησκειῶν κατέστησαν ταῦτα ὑποχρεωτικὰ χάριν τῆς ὑγιεινῆς τοῦ λαοῦ. Ὁ Μωϋσῆς διὰ τῶν πλύσεων, ἃς ἐπιβάλλει, κατέστησε ταῦτα ὑποχρεωτικὰ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις. Τοῦτον δ' ἐμιμήθη βραδύτερον καὶ ὁ Μωάμεθ. Οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ρωμαῖοι ἐποίουν ἐπίσης συχνοτάτην χρῆσιν τῶν λουτρῶν. Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν τὰ λουτρὰ ἐγίνοντο μόνον ἐν τοῖς φυσικοῖς ὕδασι τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν, ὡς καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, βραδύτερον δὲ ἐχρησιμοποίησαν τὸ θερμὸν ὕδωρ, εἴτε κατ' οἶκον εἴτε ἐν τοῖς δημοσίοις λουτροῖς ἢ Βαλανείοις.

Οὕτως ἐν Ρώμῃ, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Δημοκρατίας, ὁ λαὸς ἐλούετο ἐν τῷ ὕδατι τοῦ Τιβέρεως, τῶν θερμῶν λουτρῶν γιγνομένων μόνον ὑπὸ τῶν πλουσίων. Οἱ μεγαλείτεροι δὲ ἄνδρες αὐτῆς, ὡς ὁ Κικέρων, ὁ Πλίνιος καὶ ἄλλοι εἶχον διοργανώσει οἰκιακὰ λουτρά.

Οἱ πρῶτοι δημόσιοι λουτρῶνες ἢ Βαλανεῖα ἱδρύθησαν ἐν Ρώμῃ ὑπὸ τοῦ Μαικήνα, κατὰ τὸν *ἔνδοξον καλούμενον αἰῶνα,* ἤτοι ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Αὐγούστου, διαδόχου τοῦ Ἰουλιανοῦ Καίσαρος (μεταξὺ τοῦ 63 ἔτους π. Χ. καὶ τοῦ 14 μ. Χ.), ἥτις συμπίπτει πρὸς τὴν λαμπροτέραν ἐποχὴν τῆς ἱστορίας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους. Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Αὐγούστου ἤτε φιλολογία τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ποιήσεως, ὡς καὶ αἱ ὡραῖαι τέχναι, ἅπασαι θυγατέρες τῆς εἰρήνης, ἐξήχθησαν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τῆς τελειότητος καὶ ἐκλεῖσαν τὴν Λατινικὴν ἱστορίαν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῶν ἀθανάτων πνευματικῶν ἔργων τοῦ Ὁρατίου, τοῦ Βιργιλίου, τοῦ Σαλουστρίου, τοῦ Ὀβιδίου καὶ τόσων ἄλλων ἀνδρῶν, ἐξόχου εὐφυΐας καὶ πνεύματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῶν περιλάμπρων μνημείων τῆς γλυπτικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς, ὅπερ καὶ σήμερον ἔτι ἀποθαυμάζομεν, ἐν οἷς περιλαμβάνονται καὶ τὰ δημόσια λουτρὰ τοῦ Μαικήνα.

Μετὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ Μαικήνα ἱδρυθέντας λουτρῶνας ἐπολλαπλασιάσθησαν οὗτοι μικρὸν κατὰ μικρὸν, καὶ ἡ μεγαλειτέρα πολυτέλεια εἰσήχθη ἐν αὐτοῖς. Οὕτω δὲ ἡ χρῆσις τῶν λουτρῶν ἐγενικεύθη κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τῆς ἀρχαιότητος καθ' ὅλον τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος. Ἔκτοτε δὲ διετηρήθη καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἰδίως παρὰ τοῖς ἀνατολικοῖς καὶ μεσημβρινοῖς λαοῖς, οἵτινες ἐν τῇ οἰκοδομῇ τῶν λουτρώνων αὐτῶν διετήρησαν τὰς συνηθείας τῶν Ρωμαίων.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἰδίως, οἱ Ἄραβες καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ τῶν διαφόρων χωρῶν, μεγίστην καταβάλλουσι πάντοτε ἐπιμέλειαν διὰ τὰ λουτρὰ καὶ τὰ οἰκοδομήματα, ἐν οἷς ταῦτα γίγνονται. Οἱ δὲ τῶν Βορείων μερῶν κάτοικοι, ὡς καὶ οἱ τῶν ψυχρῶν κλιμάτων, συχνάκις ἐπίσης προσφεύγουσιν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν λουτρῶν, ἀλλ' ὑπὸ διάφορον ὅλως τύπον. Τίθενται δηλ. ἐντὸς θερμαντηρίων θαλάμων, ὧν ἡ θερμοκρασία ἀναβιβάζεται ἐνίοτε μέχρι 50° καὶ 55°. Ἅμα δ' ἡ ἐφίδρωσις ἐκδηλωθῇ καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος, διατηροῦσι ταύτην δι' ἐντριβῶν μετ' ἀδροῦ ὑφάσματος ἢ ψήκτρας. Τοῦ δέρματος δ' ἐκ τούτων ἐρυθροῦ καταστάντος διαβρέχουσιν εἶτα τοῦτο διὰ ψυχροῦ ὕδατος ἢ χιόνος, μεθ' ὅ ἐκτίθενται αὖθις εἰς τὴν θερμότητα. Ἐνίοτε τοῦτο πράττουσι διαδοχικῶς πλειστάκις μεταβαίνοντες ἀπὸ τῆς μιᾶς θερμοκρασίας εἰς τὴν ἄλλην.

Κατὰ τὸν μεσαίωνα, καθ' ὃν πολλαὶ καὶ καλαὶ συνήθειαι ἀπωλέσθησαν, καὶ καθ' ὃν ὁ πολιτισμὸς ὀπισθοχώρησεν, ἡ χρῆσις τῶν λουτρῶν ἀπωλέσθη ἐν μέρει. Ἡ τόσον ἄλλοτε διαδεδομένη καὶ συχνὴ χρῆσις τῶν χλιαρῶν καὶ θερμῶν λουτρῶν, ὡς καὶ τῶν ξηρῶν καὶ ὑγρῶν θερμαντηρίων, οὐδέποτε ἔλαβε κατὰ τὸν μεσαίωνα τὴν προγενεστέραν μεγάλην αὐτῆς διάδοσιν. Εἰς ἀντιστάθμισιν ὅμως ταύτης ἐπῆλθε μεγίστη μεταβολὴ ἐν τῇ ἐνδυμασίᾳ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἐσωτερικῶν ἐνδυμάτων τοῦ σώματος, ἅτινα μικρὸν κατὰ μικρὸν διαδιδόμενα ἀντικατέστησαν μίαν ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ λουτροῦ, τὴν τῆς ἀπορροφήσεως τῶν προϊόντων τῆς δερμικῆς ἐκκρίσεως.

Ἀλλ' εὐτυχῶς, κατὰ τὰς δύο τελευταίας ἑκατονταετηρίδας ἡ χρῆσις τῶν λουτρῶν ἤρξατο καὶ αὖθις γενικευομένη, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοσίων λουτρώνων αὐξανόμενος ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, καθ' ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, καθ' ἃ μαρτυροῦσιν αἱ περὶ τούτων στατιστικαί.

(Ἕπεται συνέχεια)

Σλ. Ν. Χ.μ.τ.ν.ς.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΞΟΧΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ ὑπερκόπωσις ἡ πνευματική, ἥτις, ἀφ' ὅτου καθιερώθη ὁ θεσμὸς τῶν σχολικῶν ἰατρῶν ἤρχισε νὰ καταπολεμῆται ἡ κακὴ τῶν παίδων δίαιτα, οἱ ἀνθυγιεινοὶ ὅροι ὑφ' οὓς ζῶσι, πάντα ταῦτα, ἐπέφεραν καὶ τὴν ἠθικὴν κατάπτωσιν τῶν νέων, δι' ὃ ἑνωρὶς ἤρχισαν πάντα σχεδὸν τὰ ἔθνη νὰ λαμβάνωσι πρόνοιαν περὶ τῆς μικρᾶς ἡλικίας καὶ ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ὁ καταπληκτικὸς ἀριθμὸς τῶν εἰς ἐξοχὴν ἀποστελλομένων παίδων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους ἐπί τινας ἑβδομάδας.

Τὰς ἐξοχὰς ταύτας τὰς παιδικὰς θηερινάς, ὡς ὠνόμασαν, τῶν διακοπῶν ἀποικίας (colonîee des vacances) διοργανοῦσι συνήθως φιλανθρωπικαὶ ἑταιρίαι ἢ ἐφορίαι, αἵτινες οὐχὶ σπανίως λαμβάνουσι καὶ ἐπιχορήγησίν τινα τοῦ Δήμου ἢ τῆς Κυβερνήσεως.

Αἱ ἑταιρίαι αὗται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸν φιλανθρωπικὸν, ὅσον καὶ ἐθνικὸν, διοργανοῦσιν ἑορτὰς, ἀγορὰς, συνάγουσι πανηγύρεις καὶ ἐν γένει ἐπινοοῦσι παντοίους τρόπους πρὸς ἐφεύρεσιν πόρων, ὅπως ὅσῳ τὶ δυνατὸν περισσότερα τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ καρπωθῶσι τοῦ εὐεργετήματος τούτου· εἰς πλείστας δὲ χώρας διὰ νόμου εἰσήχθησαν καὶ τὰ σχολικὰ ταμεῖα, εἰς ἃ ἕκαστος τῶν μαθητῶν καθ' ἑβδομάδα συνεισφέρει τὸν ὀβολόν του.

Ἀλλὰ καὶ αἱ σιδηροδρομικαὶ καὶ ἀτμοπλοϊκαὶ ἑταιρίαι προσφέρουσι καὶ αὗται τὸν ὀβολόν των ὑπὲρ τοιούτου σκοποῦ, ἐλαττοῦσαι τὸ εἰσιτήριον. Οὕτω ἐν μὲν τῇ Ἀγγλίᾳ, Αὐστρίᾳ, Γερμανίᾳ, Βελγίῳ καὶ Ἡνωμέναις Πολιτείαις, γίνεται διὰ τοὺς ἀποδημοῦντας παῖδας ἔκπτωσις 50 ο/ο, εἰς δὲ τὴν Ἑλβετίαν καὶ Ὀλλανδίαν ἀπὸ 50—75 εἰς τὴν Ἰταλίαν 40—60, εἰς Δανίαν, Σουηδίαν καὶ Νορβηγίαν δωρεάν.

Εἰς τινα μέρη τῆς Γαλλίας ἵδρυσαν δελτία φειδοῦς καὶ τέκνα κολλῶσι γραμματόσημα εἰδικὰ δεκάλεπτα, ἐκδιδόμενα δελτία ὀβολοῦ διὰ τὸ ὄρος, εἰς ὃ ἐπὶ δέκα μῆνας γονεῖς καὶ ὑπὸ τῆς ἑταιρίας· ἐν περιπτώσει δὲ μὴ συμμετοχῆς τὰ συνεισφερθέντα ἐπιστρέφονται.

Ἀλλὰ καὶ μαθητευόμενοι καὶ μαθητευόμεναι ὑπάλληλοι ὡσαύτως ἐν Παρισίοις, παρέχουσι συνδρομὴν ἑβδομαδιαίαν πεντηκοντάλεπτον ἐπὶ 42 ἑβδομάδας, ἤτοι φρ. 21, τὸ ἡμισυ τῆς ἐξοχικῆς δαπάνης, ἣν συμπληροῖ ἡ ἑταιρία.

Συνήθως γίνονται δεκτοὶ πρὸς ἀποστολὴν εἰς τὴν ἐξοχὴν ὅσοι τῶν παίδων δὲν πάσχουσι ἐκ νόσου ἐχούσης ἀνάγκην ἐπιβλέψεως καὶ περιθάλψεως καὶ δὴ μετὰ ἰατρικὴν ἐξέτασιν καὶ βεβαίωσιν. Πρέπει νὰ ἐξετάζεται καὶ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς οἰκογενείας, ὁ ἀριθμὸς τῶν τέκνων, αἱ πρόσοδοι τῆς οἰκογενείας, μισθοί, φόροι κλπ.

Ἐκλογὴ τόπων. Ἐννοεῖται ὅτι πρέπει νὰ ἐκλέγωνται τόποι ὑγιεινοὶ ἔχοντες καθαρὸν ἀέρα μακρὰν τῶν πυκνῶς κατῳκημένων πόλεων, ἐργοστασίων, καὶ ἑλῶν. Οἱ τόποι οὗτοι εἶνε μέρη παραθαλάσσια, ὀρεινὰ ἢ ἀγροτικά.

Τρόπος τοποθετήσεως. Τοποθετοῦνται ἢ καθ' ὁμάδας, ὅπως ἐν οἰκοτροφείῳ, ἢ εἰς οἰκογενείας, ὅπερ καὶ προτιμᾶται ἐν Ἑλβετίᾳ πρὸ πάντων, ὅπου αἱ οἰκογένειαι εἶναι λίαν ἀνεπτυγμέναι καὶ μετὰ υἱϊκῆς φροντίδος ἀναλαμβάνουσαι τοὺς παῖδας, ὅπερ δυστυχῶς παρ' ἡμῖν δὲν δύναται εἰσέτι νὰ γείνῃ, δι' ὃ ἐπροτιμήθη τὸ πρῶτον, δηλ. οἰκία ἐπὶ τούτῳ ἱδρυθεῖσα εἰς τὴν Βουλιαγμένην.

Δίδεται προσοχὴ καὶ εἰς τὴν ἡλικίαν, ἀποστελλομένων συνήθως παίδων ὁμηλίκων.

Ἐπιβλέψεις. Εἰς τὴν οἰκογενειακὴν τοποθέτησιν οἱ γονεῖς τῆς οἰκογενείας ἐξασκοῦσι ἀναμφισβήτητον ἐπήρειαν ἐπὶ τοῦ παιδός. Ὅπου καθ' ὁμάδας τοποθετοῦνται, ἐκεῖ τὴν ἐπιτήρησιν ἀναλαμβάνει ἐπιμελητής τις ἢ ἐπιμελήτρια, ἢ καὶ περισσότεροι. Εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλβετίας τὰ παιδία ἐπιτηροῦνται καὶ ὑπὸ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου καὶ αὐτοῦ τοῦ δημάρχου. Συνήθως διδάσκαλος ἢ διδασκάλισσα 20 παιδίων ἀναλαμβάνει τὴν ἐπιτήρησιν, δεξιώτατοι ὅμως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἔργου.

Ἱματισμός. Συνήθως καθορίζεται καὶ ὁ ἱματισμὸς τῶν παίδων, 3—4 ὑποκάμισα, 2 τῆς νυκτὸς· 3—4 περισκελίδες, 1—2 ζεύγη ὑποδημάτων, 4—6 ρινόμακτρα, 3—4 ζεύγη καλτσῶν, 1 ψήκτραν ἐνδυμάτων, 1 ὑποδημάτων καὶ μίαν τῶν ὀδόντων· τὰ δὲ θήλεα 2—3 ἐσωφόρια καὶ 2 ἐμπροσθέλλας.

Τὰ ἐξωτερικὰ ἐνδύματά των δέον νὰ ὦσιν ἁπλᾶ καὶ στερεά· τὰ δὲ εἴδη ἱματισμοῦ νὰ φέρωσι τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος καὶ ἐπωνύμου τοῦ παιδίου, νὰ φέρωσι δὲ τοῦτο ἐντὸς ὀδοιπορικοῦ σάκκου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ προσράπτηται ὁλόκληρον τὸ ὀνοματεπώνυμον αὐτοῦ καὶ ὁ δοθεὶς ἀριθμὸς ὑπὸ τῆς ἑταιρίας.

Τροφή. Ἡ τροφὴ εἰς τὰ καθ' ὁμάδας παιδία συνήθως παρασκευάζεται ἐντὸς τοῦ οἰκήματος ἢ παρέχεται ὑπὸ ξενοδόχου ἐργολαβικῶς, ἀναλαβόντος τοῦτο. Ἡ τροφὴ τῶν ἀναιμικῶν παιδίων δέον νὰ εἶναι ἁπλῆ καὶ ἄφθονος, γάλα, βούτυρον, αὐγὰ καὶ λαχανικά· κρέατος σπανία χρῆσις γίνεται ἅπαξ καθ' ἑβδομάδα ἢ καὶ δίς, ὅπερ θεωρεῖται ὑπερβολικόν· δίδεται δὲ συνήθως τετράκις τῆς ἡμέρας.

Χρῆσις τοῦ χρόνου. Λαμβάνεται μέριμνα ὡσαύτως καὶ διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ χρόνου. Οἱ παῖδες ἐκτελοῦσιν οἰκιακὰς ὑπηρεσίας, ἀσκοῦνται, γυμνάζονται, λούονται, περιπατῶσιν εἰς τὸ ὕπαιθρον, διδάσκονται ἐποπτικῶς καὶ ἰδίᾳ πραγματογνωσίαν, γεωγραφίαν, ὑγιεινὴν, γεωργίαν, ἱστορίαν, βοτανικήν. Γίνονται διαλέξεις παιδικαὶ παριστάνονται κωμῳδίαι, ἔχουσι φωνόγραφον κλπ.

Εἰς πλείστα ἐκ τῶν προτέρων παρέχεται τὸ πρόγραμμα ὅτι, οὗ καθορίζεται ἡ ὅλη τῆς ἡμέρας ἐργασία. Δέον καθ' ἡλικίας νὰ συμπαίζουν, ἵνα ἐκδιδάσκωνται.

Ἀποτελέσματα. Τὰ ἀποτελέσματα ὡς πᾶς τις δύναται νὰ εἰκάσῃ εἶναι εὐχάριστα, διότι παρετηρήθη, ὅτι παιδία διαμένοντα ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἑβδομάδας εἰς ἐξοχὴν καὶ ζωηρότερα ἐπανῆλθον καὶ κατά τι βαρύτερα κατὰ τὸ σῶμα. Διαπρεπὴς ἰατρὸς, ὁ κ. Jagot,, συγκρίνων τὰ φυσικὰ ἀποτελέσματα, διακρίνει αὔξησιν καὶ κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις, βάρους, ἀναστήματος καὶ περιμέτρου θωρακικῆς. Οὕτω εἰς ἕνα μῆνα παῖδες 6—13 ἀνεπτύχθησαν κατὰ 200 γραμμάρια περισσότερον, ηὐξήθησαν 5 χιλιοστόμετρα εἰς τὸ ἀνάστημα, ηὐρύνθη δὲ ἡ περίμετρος ἡ θωρακικὴ 10—12. Ἡ αὔξησις διὰ παῖδας 3—5 εἶναι 100 γρ., 5—8 150, 8—12 200, 12—13 300 καὶ 13—15 400 γραμ. εἰς τινα ὅμως παρετηρήθη καταπληκτικὴ ἡ αὔξησις, ἀνερχομένη ἀπὸ 2—7 χιλιόγραμμα. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πλουτισμὸν τοῦ αἵματος οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν αἱ ἐξοχαὶ αὗται, ὡς παρετήρησεν ὁ ἰατρὸς κ. Ciuciu, ὅταν ἐξήτασε κατὰ τὸ 1906 περισσότερα τῶν 2500 παιδίων.

Ἀλλ' οὐκ ὀλίγην καὶ ἐπὶ τῆς διανοίας ἐπίδρασιν ἔσχεν εἰς τοὺς ἐπί τινα καιρὸν ζήσαντας ἐν ὑπαίθρῳ παῖδας· ἐπιστήμονες εὐθυμότεροι, ζωηρότεροι, προσεκτικώτεροι εἰς τὰ μαθήματα, παρατηρητικώτεροι, ὀξυνούστεροι ἢ πρότερον. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἤθους παρετηρήθη βελτίωσις εἰς τοὺς παῖδας τοὺς ἐπί τινα χρόνον διαμείναντας εἰς ἐξοχήν.

Τὸ συμπέρασμα. Παρήγορον εἶναι ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν εὑρέθησαν εὐγενεῖς κυρίαι, αἵτινες διέψευσαν τὸ τοῦ Εὐριπίδου ὅτι «αἱ γυναῖκες ἀνδρῶν φίλαι καὶ οὐ παίδων εἰσὶν» (Ἠλ. 265) καὶ ἐσχημάτισαν καὶ σύλλογον προστατευτικὸν τῶν παίδων ἡμῶν, τῶν ἀόπλων τούτων ἀθώων ὑπάρξεων, τῶν γινομένων θύματα ἀγαθῶς μητέρων καὶ ἀδαεστέρων παιδαγωγῶν, ἕνεκα τῶν ὁποίων τελεῖται κατ' ἔτος ἡ παρ' ἡμῖν Ἡρωδοκτονία. Εἶναι ἀδύνατόν τις νὰ φανταστῇ οἷα φροντὶς πανταχοῦ σήμερον καταβάλλεται, ὡς ἀνωτέρω εἶπον καὶ πολλάκις θὰ ἐπαναλάβω, ἕως ὅτου εὕρω ὁπαδοὺς καὶ φίλους πιστοὺς καὶ ἀφωσιωμένους εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνατροφῆς διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, οὕτως ὥστε δίκαιον ὁ αἰὼν ὁ εἰκοστός νὰ ὀνομασθῇ ὁ αἰὼν τοῦ παιδίου. Ἡ ἀνόρθωσις ἔπρεπε προπολλοῦ ἐντεῦθεν νὰ ἀρχίσῃ, ἡ δὲ μεταρρύθμισις νὰ θεωρῆται τόσον ἀναγκαία ἐν τῷ στρατῷ, ὅσον ἐν τῇ τῶν παίδων ἐκπαιδεύσει, διότι ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουν τὰ πάντα. Διὸ δικαίως χαίρω, δικαίως ἀγάλλομαι, δικαίως ἐὰν ἤμην ποιητὴς καὶ μουσικὸς ἅμα, θὰ συνέθετον καὶ θὰ ἔψαλλον ὑπὲρ τῆς κ. Σλῆμαν καὶ τῶν ὁπαδῶν αὐτῆς τὸν ἄριστον τῶν παιάνων, οὐχὶ διότι συμφωνῶ καθ' ὅλα πρὸς τὸ ἔργον τῶν παιδικῶν ἐξοχῶν τῆς κ. Σλῆμαν, διότι πολλὰ ἄλλα κατ' ἐμὲ ὤφειλον νὰ προκληθῶσι διὰ τὴν παιδικὴν προστασίαν, ἀλλὰ διότι ἐγένετο ἀπαρχὴ τῆς παιδικῆς προστασίας καὶ ὡς τοιαύτην δύναμαι νὰ ἐπικροτήσω τὸ ἔργον τῶν εὐγενῶν δεσποινῶν καὶ δεσποινίδων· ἀλλ' ἐν τῇ ἐνάρξει πάντα δὲν ἐξέρχονται τέλεια ὡς ἡ κεφαλὴ τῆς Ἀθηνᾶς. Τὸ τοιοῦτον μέγα κατ' ἐμὲ ἔργον, ἕκαστος ἐξ ἡμῶν πρέπει νὰ συνδράμῃ καὶ διὰ λόγων καὶ δι' ἔργων, ὅπως ἐκ τῶν παίδων τούτων κατορθώσωμεν ν' ἀποκτήσωμεν στρατιώτας καὶ πολίτας τῆς αὔριον τελείους.

ΙΩΑΝ. Β. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

(δ. φ. Νιγοιτινός)

Απο την Εθνικην Μουσαν

Τοῦ Κίτσ' ἡ μάννα κάθουνταν στὴν ἄκρη στὸ ποτάμι·
Μὲ τὸ ποτάμι μάλωνε καὶ τὸ πετροβολοῦσε·
»Ποτάμι μου λιγόστεψε, ποτάμι στρέψε πίσω,
Γιὰ νὰ περάσ' ἀντίπερα πέρα στὰ κλεφτοχώρια.
Ὁπῶχουν κλέφταις σύνοδο, ὁπῶχουν τὰ λημέρια»· —
Τὸν Κίτσο τὸν ἐπιάσανε καὶ πᾶν νὰ τὸν κρεμάσουν·
Χίλιοι τὸν πᾶν ἀπ' ὀμπροστὰ καὶ δύο χιλιάδες πίσω.
Κι' ὁλοξοπίσω πήγαινεν ἡ μαύρη του μανοῦλα·
Μυριολογοῦσε κ' ἔλεγε μυριολογᾷ καὶ λέγει·
«Κίτσο μου ποῦναι τἄρματα τὰ ἔρμα τὰ τσαπράζια;» —
«Μάνα λωλή, μάνα τρελή, μάνα ξεμυαλισμένη,
Δὲν κλαῖς τὰ μαῦρα νιάτα μου, δὲν κλαῖς καὶ τὴν ἀντρειά μου.
Μὸν κλαῖς τὰ ἔρμα τἄρματα, τὰ ἔρμα τὰ τσαπράζια.» —

Απο τα πλεκτα Τραγουδια

Ἤρθα στὸ σπίτι καὶ ἔλειπες, ἦρθα καὶ δὲ σὲ βρῆκα
κι' ὅμως τὴ σκάλα ἀνέβηκα στὴ κάμαρά σου ἐμπῆκα
κ' εἶδα μὲ θλίψι περισσὴ καὶ μὲ καρδιὰ γεμάτη
Τὸ σπιτικό σου φόρεμα ριγμένο στὸ κρεββάτι.
Ἔκλαψα καὶ τὸ φίλησα.
Τὸ βράδυ ὅταν γυρίσῃς
καὶ τὸ φορέσῃς καὶ τὸ βρῆς ζεστὸ μὴν ἀπορήσῃς
μὴ σοῦ φανῆ παράξενο, μὴ φοβηθῆς καλή μου
θὲ ν' ἄνε ἀπὸ τὸ δάκρυ μου, θὲ νἄνε ἀπὸ τὸ φιλί μου.

Ἰωάννης Πολέμης

Αι Ανασκαφαι της Κερκυρας

Αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Κερκύρας ὡς ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων εὑρημάτων ἀποτελοῦν τὸ σημαντικώτερον ἀρχαιολογικὸν γεγονὸς τοῦ ἔτους.

Αἱ ἀνασκαφαὶ ἐγένοντο παρὰ τὸν παλαιὸν Ναύσταθμον ὑπὸ τοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Φρεδ. Βερσάκη, εἵλκυσαν δὲ ζωηρότατον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ παραπιδημοῦντος τότε ἐν Κερκύρᾳ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας.

Τὰ εὑρήματα εἶνε ἐκτάκτου ἐνδιαφέροντος, ἀνήκοντα εἰς τὸν ἕκτον Π. Χ. αἰῶνα.

Τὰ ἀνευρεθέντα οἰκοδομήματα εἶνε Δωρικοῦ ρυθμοῦ, προσόμοια πρὸς τὰ ἐν Σελινοῦντι ἀρχαῖα οἰκοδομήματα, εἶνε δὲ μοναδικὰ διὰ τὸ μέγεθος αὐτῶν.

Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι μία Γοργὼ εἰς στάσιν γονυκλισίας τριῶν μέτρων περίπου, ἐπὶ τοῦ μετώπου φέρουσα πλοκάμους ἀπολήγοντας εἰς ὄφεις, ἔχοντας τὸ στόμα ἀνοικτὸν καὶ τὴν γλῶσσαν ἐξέχουσαν. Ἐπὶ τῆς Γοργοῦς σώζεται ἔτι τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα. Εὑρέθη ἐπίσης μία Ἄρπυια, κεφαλὴ λέοντος μετὰ κορμοῦ, καὶ μία θεὰ καθημένη, πιθανώτατα ἡ νύμφη Κέρκυρα, πάμπολλα συντρίμματα ἀγγείων, μία μικρὰ κεφαλὴ γυναικείας μορφῆς κ. λ. π.

Ὁ Κάϊζερ ἐξαιρετικὸν λαβὼν ἐνδιαφέρον ἐκάλεσεν ἐκ Γερμανίας τὸν κ. Δαὶρπφελδ, ἵνα ζητήσῃ τὴν γνώμην του. Αὕτη δὲ ὑπῆρξεν ὅτι ἐκεῖ κάπου, ὑπῆρχε ναός. Ἤνοιξεν αὔλακα διευθυνόμενον ἀπὸ τῆς θέσεως τῆς Γοργοῦς, ἥτις ἔπρεπε νὰ ἦτο εἰς τὸ μέσον τοῦ δυτικοῦ ἀετώματος, πρὸς ἀνατολὰς ἵνα οὕτω καθορίσῃ τὸν ἄξονα τοῦ ναοῦ. Ἡ πρόγνωσις ἐπηλήθευσε. Δίοτι ἡ αὔλαξ συνήντησεν ὁδὸν καὶ εἶτα τὸ μέσον μεγάλου βωμοῦ, οὗ τὸ μέγιστον μέρος διαρτηρεῖται καλῶς. Ὁ ναός, ἐκ τῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. Δαὶρπφελδ φαίνεται νὰ ἦτο μέγας, πλάτους 23 μέτρων καὶ μήκους 48.

Εὑρέθη ἤδη τὸ κινόκρανον τοῦ ναοῦ καὶ τεμάχια ἀρχιτεκτονικῶν μερῶν. Αἱ ἀνασκαφαὶ διεκόπησαν, ἵνα ἐπαναληφθοῦν τὸν Σεπτέμβριον.

ΕΙΚΩΝ

Ἕνας βράχος ἀπόκρημνος καὶ ὑψηλὸς ἐφύτρωσε σ' τὴν μέση τῆς θαλάσσης. Ἡ βάσις του ἦτο πλατειὰ καὶ στερεά, τὰ δὲ πλευρά του κοπτερὰ καὶ μαῦρα. Σ' τὴν κορυφήν του γύρω τὴν ἀγέρωχον ποῦ ἔφθανε σ' τοῦ οὐρανοῦ τὰ ὕψη τριγύριζαν θαλάσσια πτηνά, βουτοῦσαν μέσ' σ' τὰ κύματα καὶ μὲ κρωγμὴν πετοῦσαν πάλιν σ' τὸν ἀέρα.

Ἐκεῖ σ' τὴν βαρυχειμωνιὰ ὅταν βράχοι καὶ κύματα ἐγένοντο ἕνα, ἀλλοίμονον ε' ς τὸν ψαρᾶ ποῦ τύχαινε νὰ πλησιάσῃ. Περάματα καὶ ψαροπούλες ἔσπαζαν εἰς θρύμματα καὶ τὰ πουλιὰ τοῦ βράχου πετῶντα γύρω σ' τὰ συντρίμματα τῶν καραβιῶν ἔκραζαν τὴν καταστροφήν.

Μὰ κυλοῦσαν τὰ χρόνια ἓν πρὸς ἕν καὶ τὸν ἀσάλευτο βράχο ἔλυωνε τὸ κῦμα τὸ ἄφθαρτο.... Σιγὰ σιγὰ μὲ χάδια ἐλείανε, κατέφαγε τὰ ἀνώμαλα πλευρά του, τὰ ἔκοψε σὰν λεπὶς κοπτερή, τὰ κούφανε καὶ ἔφθασεν ὡς μέσα σ' τὴν καρδιά του. Ἐκεῖ τώρα ξεσποῦσε πεινασμένο καὶ πότε μὲ γέλοια πότε μὲ θυμοὺς αὐτὴν ἀκούραστα κατέτρωγεν.

Ἔτσι μιὰ 'μέρα γαλανή, μιὰ μέρα μέσα σ' τὸ φῶς λουσμένη π' ἄπλωνε ἡ θάλασσα τριγύρω του τὰ ὕπουλα καὶ γελαστὰ νερά της, κρημνίσθη ὁ κούφιος βράχος ἀπ' τὰ ὕψη του καὶ χάθηκε σ' τὰ βάθη της θαλάσσης. Ταράχθηκαν τὰ σπλάγχνά της καὶ ἐρρυτιδώθη—γέλασε, ἔκλαυσε,—ἡ ἐπιφάνειά της, τὰ δὲ θαλάσσια πτηνὰ πέταξαν νὰ διαλαλήσουν μακρειὰ τὴν πτῶσιν τοῦ βράχου ποῦ ἔφαγε τὸ κῦμα....

Δις ΠΟΛΥΜΝΙΑ ΛΑΣΚΑΡΕΩΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΟΙ ΞΕΡΡΙΖΩΜΕΝΟΙ

Στὴ φίλη μου Ἰ. Π.

Ἐπάνω εἰς τὸ βουνὸ εὑρίσκεται ἕνα χωριουδάκι· ἡ μικρὲς ἄσπρες του καλύβες ἐκτείνονται εἰς ὅλη τὴ κορυφή.

Σ τὴν ἄκρη τῆς μοναδικῆς πλατειᾶς στράτας κοντὰ στὸ κάστρο στέκεται ὑπερήφανα δίπλα στοὺς χαμηλοὺς του συντρόφους τὸ μόνο δίπατο σπίτι τοῦ χωρίου. Ἄρχοντες τὸ κατοικοῦν—ἀπόγονοι ἐκείνων ποῦ ἦλθαν κάποτε ἀπὸ μακρυνὲς φράγκικες χῶρες καὶ ἀλυσσοδέθηκαν μὲ τὸν καιρὸ γιὰ πάντα μὲ τὸν τόπο μας.

Μέσα στὴ σάλα τοῦ σπητιοῦ κρέμουνται εἰκόνες ἰπποτῶν· ἡ μορφές των μόλις διακρίνονται στὸ σκοῦρο φόν· τὰ φτερὰ τῶν μεγάλων καπέλλων, τὰ βελουδένια φορέματα, οἱ ἄσπροι ντελτελένιοι γιακάδες ἔχουν χάσει τὴν ζωηρότητά τους καὶ μόνον κυττάζουν τὰ μάτια πάντα μὲ τὴν αὐτὴ αὐστηρότητα.

Σ' αὐτὴ τὴ σάλα ψυχρὴ ἡσυχία πάντα βασιλεύει· ἐνῷ ἀπὸ κάπου ἀκούονται ὅλη τὴ μέρα γέλια, τραγούδια, ξεφωνητά. Στὸ ἄκουσμα αὐτῶν πιὸ νεκρὴ, πιὸ ψυχρὴ φαίνεται ἡ μεγάλη αὐτὴ κάμαρα καὶ πιὸ αὐστηρὸ νομίζεις πῶς γίνεται τὸ βλέμμα τῶν ὑπερηφάνων Βενετσάνων.

Σήμερα ἐξαιρετικὰ ὅλη τὴ μέρα δὲν ἀκούστηκε μήτε γέλιο, μήτε τρεχατό, μήτε τραγοῦδι· ὅλο τὸ σπίτι ἔμοιαζε τὴν ἀρχοντικὴ σάλα, σ' ὅλο τὸ σπίτι ξαπλώθηκε ἡ βαρειά της ἡσυχία.

Τί νἄγινε ; Μὴν ἀρρώστια καταραμένη μπῆκε ἢ μὴ θάνατος ἅρπαξε κανένα καὶ βύθισε ὅλα κι' ὅλους σ' ἀτελείωτο πένθος ; Ὄχι.

— Ἡ μεγάλη χαρὰ κι' ὁ μεγάλος πόνος ἐνώθηκαν καὶ ἔδιωξαν τὴν ἀθώα, παιδιακίσια εὐθυμία.

***

Ὁ γυιὸς τοῦ χωριάτη ποῦ ἔφυγε πρὸ πολλῶν χρόνων στὰ ξένα, ὁ μορφωμένος, ὁ κοσμογυρισμένος, ὁ πλούσιος, ἦρθε στὸ χωριὸ τοῦ πατέρα του γιὰ νὰ φέρῃ φιλιὰ καὶ χαιρετίσματα ἀπὸ τὸν ξενιτεμμένον, νὰ δῇ τὴ καλύβα ποῦ γεννήθηκε ὁ πατέρας του, νὰ προσκυνήσῃ τὰ χώματα τὰ ἱερὰ τῆς μικρᾶς του πατρίδας.

Ἦρθε γιὰ λίγες μέρες καὶ ὅμως μένει δυὸ μῆνες πιά. Εἶνε καιρὸς ὅμως νὰ φεύγῃ· κάθε λίγο καὶ λιγάκι τὰ γράμματα τῶν δικῶν του τοῦ τὸ ὑπενθυμίζουν. Βαρειὰ μελαγχολία σκεπάζει τὸ χαρούμενο πρόσωπό του στὸ διάβασμα αὐτῶν· περνᾷ ὅμως αὐτὴ καὶ ἀμέσως λησμονιέται ὁ νέος μόλις περάσῃ τὸ κατῶφλι τῆς μικρᾶς αὐλῆς τοῦ δίπατου σπιτιοῦ, μόλις βρεθῇ στὸν κῆπο τῆς ἀρχοντοπούλας-κοντά της. Γιατὶ αὐτὴ εἶνε ποῦ τὸν σαγήνεψε, αὐτὴ ποῦ κατακυρίευσε κάθε παλμὸ τῆς καρδιᾶς του, κάθε σκέψι του.

Ἐδῶ στὸν κῆπο ἀνάμεσα στὰ λουλούδια ποῦ χύνουν ὁλόγυρα μεθυστικὲς μυρουδιὲς περνοῦσε μέρα μὲ τὴ μέρα.

Ἀλλ' εἶνε καιρὸς νὰ φεύγῃ.

Κυττάζοντας ὅμως ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ κάστρο τὴ θάλασσα ποῦ ξαπλώνεται γαλάζια, ὁλόλαμπρη ἐκεῖ κάτω, κρατῶντας μὲ ἀτέλειωτη στοργὴ καὶ ἀγάπη

στὴν ἀγκαλιά της τὸ αἰώνια πράσινο νησὶ—τὴ Ζάκυνθο—βλέποντας τὰ κάτω χωριὰ μὲ τὰ κάτασπρα σπιτάκια τους τὰ σκορπισμένα ἀνάμεσα σ' ἐλληὲς κι' ἀμπέλια, ρίχνοντας τὸ βλέμμα στὸ ὑπερήφανο, θεόρατο βουνὸ μὲ τὴ κορφὴ χωμένη παντοτινὰ στὰ σύννεφα, ἀνατρίχιαζε στὴ σκέψι πῶς ὅλα αὐτὰ σὲ λίγο δὲν θὰ ὑπάρχουν κοντά του.

Ἀκούοντας δὲ τὴ γλυκειὰ φωνὴ τῆς ἀρχόντισσας, τὸ ἀργυρό της γέλιο καὶ βλέποντας τὸ ψηλό, ἴσιο σὰν κυπαρίσσι κορμί της, τὸ ὡραῖο μὲ τὰ ἐκφραστικὰ μάτια καὶ καστανὰ μαλλιὰ κεφάλι—ἐσκέπτετο ὁλόκληρες μέρες—«καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ γύρω ἐπὶ τέλους ἂς μὴν τἄχω· μὰ αὐτὴ τὴ βασίλισσα ποῦ δίδει σ' ὅλα τὴ ζωὴ ἀπ' τὴ ζωή της εἶνε δυνατὸν νὰ μὴν ἔχω κοντάμου ;»

«Καὶ ὅμως πρέπει νὰ φύγω»—τὸν βασάνιζε ἀλύπητα αὐτὴ ἡ σκέψι· «δὲν μπορῶ, λίγο ἀκόμα»—ἀπαντοῦσε σ' αὐτὴν ἡ καρδιά.

***

— Σήμερα πάλι εἶχα γράμμα ἀπὸ τοὺς δικούς μου, τῆς εἶπε μιὰ μέρα.

— Καὶ τί σᾶς γράφουν ἀπήντησεν ἡ Ἀνθὴ σηκώνοντας τὸ κεφάλι ἀπὸ τὸ κέντημα.

— Τὰ ἴδια ὅπως πάντα· πῶς νὲ περιμένουν.

— Μὰ ἀφοῦ ἔχετε δουλειὲς ἐκεῖ πέρα· ἀφοῦ εἶνε ἐκεῖ τὸ σπίτι σας...ἔχουν δίκηο.

-- Νσὶ βέβαια τὸ ξεύρω· μὰ ἂν μποροῦσα...

— Τί νὰ μὴ πᾶτε ; Καὶ πάλι σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τὸν κύτταξε.

-- Νὰ μὴ πάω δὲν μπορῶ καὶ νὰ πάω...δὲν μπορῶ.

— Ἀστεῖο· αὐτὸ μοιάζει...

— Σταθῆτε μὴ κοροϊδεύετε...τώρα σὲ μιὰ στιγμὴ θὰ μὲ καταλάβετε...δὲν μπορῶ νὰ γυρίσω στὸ σπίτι μου...δεν μπορῶ μὲ κανένα τρόπο νὰ φύγω ἀπ' ἐδῶ...χωρὶς ἐσᾶς.

Ἡ Ἀνθὴ ἀπότομα σήκωσε τὸ κεφάλι της τὸ αἷμα ἀνέβηκε καὶ ἔβαψε κατακόκκινα τὰ μάγουλα, τὴν ἴδια ὅμως στιγμὴ μὲ τὴν ἴδια ὁρμὴ ἔφυγεν ἀπὸ τὸ πρόσωπο ποῦ τώρα σκεπάσθηκε μὲ μεγάλη ὠχρότητα.

Αὐτὸς ὁ κεραυνὸς ποῦ ὑποπτευόταν πῶς θὰ πέσῃ ἐπάνου της νάτος ἦρθε—τὴν συντρίβει. τὴν ἐκμηδενίζει. Ὅλες αἱ ἀντιθέσεις ποῦ κρύβονταν κάπου βαθειὰ—νάτες πηδοῦν καὶ κατασπαράζουν τὴ ψυχή της. Τὸν κυττάζει σχεδὸν μὲ τρομαγμένο βλέμμα, καὶ ἄθελα βυθίζει τὰ μάτια της εἰς τὰ γιομάτα λατρείαν ἰδικά του καὶ χωρὶς νὰ καταλαβαίνῃ τί λέγει, ψιθυρίζει σιγανά.

— Μὰ αὐτὰ ὅλα...καὶ μὲ τὸ χέρι ἔκαμε μιὰ κίνησι καὶ δείχνει τὸ σπίτι, τὸν κῆπο, τὸ βουνό...

— Θὰ ἐρχόμασιε συχνά...κάθε χρόνο ὥστε ναί ...εἶσθε σύμφωνη ;

Καὶ χωρὶς νὰ σκέπιεται τί κάμνει, πῆρε τὸ χέρι της στὸ δικό του. Ἡ Ἀνθὴ δὲν τὸ ἀποτράβηξε. Καὶ διὰ μιᾶς στὸ πρόσωπό της ἀπλώθηκε κάτι τι ἀόριστο—ἡ χαρὰ καὶ ἡ λύπη ἑνωμένη· στὰ μάτια της διὰ πρώτη φορὰ φάνηκε κάποια αὐσιηρότης ποῦ θύμισε τὸ βλέμμα τῶν εἰκόνων τῆς σάλας.

— Εἰς τὴ στιγμὴ ἡ Ἀνθὴ ἀπὸ κορίτσι ξένοιαστο μετεβλήθηκε σὲ γυναῖκα.

Ἡ εὐχαρίστησις καὶ ἡ θλῖψις ἐνώθηκαν καὶ ἔδιωξαν γιὰ πάντα ἀπὸ τὴ ψυχή της τὴν παιδιακίσια εὐθυμία.

Μὲ τὴ μεγάλη χαρὰ καὶ τὸν μεγάλο πόνο ἄλλαξαν ὅλα μιὰ γιὰ πάντα.

***

Κοντὰ στὰ καρυδένια ἔπιπλα, τοὺς βελουδένιους μπερτέδες, τὰ περσικὰ χαλιὰ, ἀνάμεσα στὶς γλάστρες μὲ τὰ μεγάλα, σὰν δένδρα, φυτὰ ἡ μικρὴ πικροδάφνη χάνεται καὶ βαλμένη ἐπάνω σὲ μικρὸ στὴ γωνιὰ στυλοβάτη, χαλᾶ ὅλη τὴ γύρω της ἁρμονία.

Μὲ τὰ ἀκανόνιστα κλαδιά της, τὴ λίγη μυρουδιὰ τῶν σκορπισμένων ἐδῶ κι' ἐκεῖ σ' αὐτὰ λουλουδιῶν θυμίζει τὸν βράχο—μὲ τὸ τρεχούμενο κάτωθέ του νερὸ--τοῦ κάστρου, ἀπ' ὅπου ξερριζώθηκε καὶ ὅπου ἀποτελοῦσε μαζὺ μὲ τ' ἄλλα λουλούδια καὶ δένδρα ἕνα γιομάτο ἀπὸ ἀγρία χάρι σύμπλεγμα.

Ἐκεῖ ἐλεύθερα εἶχεν ἁπλώσει τὰ κλαδιά της σ' ὅλες τὶς μερὲς ὡσὰν νὰ ἤθελε νὰ πιάσῃ ὅσο μποροῦσε πιὸ πολὺ τόπο καὶ νὰ πίνῃ πιὸ πολὺ καθαρὸ νερὸ τοῦ βουνοῦ, νὰ γειτονεύῃ μὲ τὰ ἄλλα λουλούδια καὶ νὰ σκορπίζῃ μαζὺ μ' αὐτὰ τὴν μυρουδιά της σὰν εὐχαριστία στὸν Ἥλιο ποῦ τὴ γέμιζε ζωή.

Τώρα εἶνε μονάχη στὴ ξενητειὰ περιφρονημένη ἀπὸ τὰ γύρω ὑπερήφανα λουλούδια τὰ φυτεμμένα καὶ μεγαλωμένα μεσ' τὰ σπίτια, ποῦ δὲν καταλαβαίνουν τὸν πόνο ποῦ ἔχει μέσα της. Καὶ ὅσο ἀκόμη περνοῦσαν σὰν κλέφτες διὰ μέσου τῶν μπερτέδων ἡ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου καὶ τὴν χαΐδευαν καὶ τῆς ἔφερναν χαιρετίσματα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἦταν ὑποφερτὴ ἡ ζωή της· μὰ τώρα ποῦ ὁ ἥλιος δὲν φαίνεται τόσον καιρὸ ποῦ θαμπὸ σταχτερὸ φῶς τὴν περιχύνει ὅλη τὴν ἡμέρα, ἔχει πιὸ πολὺ μαζευθῆ, ἔχει χαμηλώσῃ πιὸ πολὺ τὰ κλαδιά της.

— Γιὰ δές την Νῖκο τὴν πικροδάφνη μου πῶς ἔγινε--ἔλεγε συχνὰ ἡ Ἀνθὴ στὸν ἄντρα της· γιὰ δές την δὲν θὰ ἀνθέξῃ· πῶς τὴν λυποῦμαι καὶ πόσο μετανοιόνω ποῦ τὴν ξερρίζωσα ἀπ' ἐκεῖ ποῦ φύτρωνε· νὰ περάσῃ μονάχα αὐτὸς ὁ χειμώνας μ' αὐτὰ τὰ χιόνια καὶ τοὺς πάγους καὶ ἅμα πᾶμε πίσω θὰ τὴν πάρω μαζύ μου νὰ τὴν ξαναφυτέψω στὸ χωριό.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ τὴν πότιζε καὶ σήκωνε τὰ κλαδιά της ἁπαλὰ—σὰν νὰ τὴν χαΐδευε. Ἡ πικροδάφνη στὸ ἄγγιγμα αὐτὸ τοῦ κάτασπρου μικροῦ χεριοῦ μὲ τὰ μακρυὰ λεπτὰ δάκτυλα ἔτρεμεν ὁλόκληρη καὶ σὰν νὰ ἠσθάνετο κάποια δύναμιν μέσα της πῶς θὰ μπορέσῃ νὰ μὴν ἀποξεραθῆ ὡς τὴν ἄνοιξι, καταλαβαίνει πῶς κάποιος τὴν συμπονεῖ—γιατὶ τὸν ἴδιο πόνο μ' αὐτὴ κρύβει μέσα του—πῶς κι' ἄλλος ὑπάρχει ξενητεμμένος σὰν κι' αὐτὴ μακρυὰ ἀπὸ τὸν ἥλιο, τὸ βουνὸ, καὶ τὰ τρεχούμενα κρύα νερά.

***

Ἡ Ἀνθὴ εἶνε πιὰ κάμποσους μῆνες στὴ μεγάλη πολιτεία μὲ τὰ μεγάλα σταχτιὰ σπίτια εἰς τὴ σειρὰ, μὲ τὴν ἀκατάπαυστη κίνησι στοὺς πλατειοὺς δρόμους, τὰ ἀπέραντα πάρκα, τὰ μεγαλαπρεπῆ βουλεβάρτα. Καὶ ἡ μεγάλη αὐτὴ πολιτεία, ἡ γύρω της κοινωνία, τὴν τραβοῦν, τὴν ἀπορροφοῦν μὲ τὴ ποικίλη τους ζωὴ καὶ συνάμα τῆς φαίνονται ἀκατανόητα αἰνίγματα.

Αἰσθάνεται τὸν ἑαυτό της εὐτυχισμένο δίπλα στὸν γεμάτο λατρεία γι' αὐτὴν ἄνδρα της.

Αἱ ἐντυπώσεις ἀλλάζουν μὲ ταχύτητα ἀστραπῆς, στιγμὲς γεμάτες χαρὰ διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλη καὶ ὁλόκληρη ἡ ζωή της εἶναι σὰν κάποιο ἀτέλειωτο παραμύθι· μὰ ἀνεβαίνουν κάθε λίγο καὶ λιγάκι ἀπὸ κάπου ποῦ εἶνε κρυμμένες αἱ ἀναμνήσεις, ὁπόταν τὰ τωρινὰ, μὲ ὅλη τους τὴ λάμψι, μὲ ὅλο τους τὸ φῶς σκοτεινιάζουν καὶ ἡ πρὶν ζωή, ἡ μικρὴ, ἡ μονότονη, τὴν κατακυριεύει ὁλόκληρη.

Ὁ χειμῶνας, τὸν ὁποῖον περίμενε μὲ τόση ἀνυπομονησία, στὴν ἀρχὴ μὲ τὰ χιόνια του, τὸ μεγάλο κρύο, τῆς ἦταν εὐχάριστος· μὰ τώρα ὅμως ποῦ εἶδε πῶς τὰ χιόνια δὲν λυώνουν παρὰ πλακωμένα στοὺς δρόμους ἔχουν μεταβληθῆ σὲ σταχτιὰ λερωμένη μάζα, πῶς τὸ κρύο δὲν παύει καὶ πρὸ παντὸς πῶς μήτε μιὰ ἀχτῖνα ἡλίου δὲν προβάλλει ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ἕνα μεγάλο βάρος ἐπλάκωσε τὴν καρδιά της.

Τὰ ὡραῖα χρώματα χάθηκαν ἀπὸ τὰ μάγουλά της, ἡ ζωηράδα τῶν μεγάλων της ματιῶν ἐξηφανίσθη, τὰ χέρια ἔγιναν πιὸ λεπτὰ, τὰ δάκτυλα πιὸ μακρουλὰ, τὸ κορμί της λίγο κύρτωσε.

-- Τί ἔχεις ; Μὴν εἶσαι ἄρρωστη ; Τὴν ἐρωτᾷ μὲ μεγάλη ἀνησυχία ὁ ἄνδρας της.

— Δὲν ἔχω τίποτε, εἶμαι καλά· αὐτὸς ὁ χειμώνας μονάχα δὲν ξεύρω πῶς μοῦ φαίνεται.

— Γρήγορα θὰ περάσῃ καὶ θὰ ταξειδέψουμε, ἔλα κουράγιο καλή μου.

Νὰ περάσῃ, Θεέ μου, νὰ περάσῃ· μὰ πότε ; Νὰ ἤξευρε τί αἰσθάνομαι· μὰ ὄχι ἂς μὴν πῶ τίποτε· θὰ ἔρθῃ ἡ ἄνοιξι καὶ θὰ φύγουμε πίσω—ἐσκέπτετο ἀδιάκοπα ἡ Ἀνθή.

***

Ἀχ ! καϋμένη μου πικροδάφνη ἔλα, ἔλα καὶ σὺ νὰ δῇς πῶς ἀρχίζει ἡ ἄνοιξις, ἡ εὐλογημένη ἄνοιξις· ὁ οὐρανὸς καθάρισε, ὁ ἥλιος πρόβαλε καὶ εἶνε ζεστὸς, ζεστός—ἔτσι μιλοῦσε μιὰ μέρα ἡ Ἀνθὴ στὴ πικροδάφνη της ὁπότε ἦτο ἔξω χαρὰ Θεοῦ, ἦταν ἡ πρώτη μέρα σὲ τρεῖς ὁλάκερους μῆνες ποῦ ἔφθασαν ἡ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου καὶ φώτισαν καὶ γέμισαν ζωὴ, χαρὰ, στὴ σταχτερὴ πολιτεία.

— Πικροδάφνη μου θὰ πάω ἔξω νὰ ζεσταθῶ· μὰ ἔννοιά σου δὲν θὰ ἀφήσω καὶ σένα σ' αὐτὴ τὴ σκοτεινὴ κάμαρα ἔχω βρῆ μιὰ καλὴ θέσι μπρὸς στὸ μεγάλο παράθυρο τοῦ μπαλκονισοῦ ἀπέναντι στὸν ἥλιο· ἐκεῖ θὰ σὲ βάλω νὰ αἰσθανθῇς καὶ σὺ τὴ ζέσιη του, νὰ τὴν ρουφήξῃς μέσα σου.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ ζωηρὰ, πῆρε στὴν ἀγκαλιά της τὴ μικρὴ γλάστρα καὶ τὴν πῆγε ἔξω. Μονάχη της δὲ ντύθηκε γρήγορα-γρήγορα καὶ ἐλαφρὴ χωρὶς γοῦνα καὶ γαλότσες βγῆκε στὸ δρόμο. Σχεδὸν τρεῖς ὧρες περπάτησε, ὡς ποῦ πάλι ὁ οὐρανὸς ἔγινε σταχτὴς καὶ ὁ ἥλιος κρύφθηκε.

— Τί κρῖμα σκέφθηκε· ἂς γυρίσω τώρα στὸ σπίτι.

Ἀλλὰ μόλις μπῆκε στὶς ζεστὲς κάμαρες κατάλαβε πῶς ὅλο της τὸ σῶμα ἔτρεμε, πῶς τὰ πόδια της ἦσαν καταπαγωμένα.

— Δὲν θἄνε τίποτε, θὰ περάσῃ, εἶπε στὸν ἄνδρα της.

Καὶ ὅμως εἶνε τώρα τόσες μέρες ποῦ δὲν περνᾷ τὸ κρύωμα· ἡ Ἀνθὴ ὅσο πάει γίνεται καὶ χειρότερα.

— Ἄ ! ποῦ νὰ ἤξευρα πῶς ὁ ἥλιος θὰ μὲ γελάσῃ· τί κακὸς τόπος, τί ἄγριος—ἔλεγε μὲ μόλις ἀκουστὴ φωνὴ στὸν ἄνδρα της, ὁ ὁποῖος ἅμα ἔβλεπε πῶς ἡ ἀρρώστεια ὅσο πάει καὶ χειροτερεύει, πῶς ὅσο περνοῦν ἡ ἡμέρες κατατρώγει πιὸ πολὺ τὸ κορμί της, ἄρχισε νὰ χάνῃ κάθε ἐλπίδα γιὰ τὴν σωτηρία της.

Πραγματικὰ τίποτε δὲν βοήθησε.

Ὕστερα ἀπὸ καμμιὰ δεκαριὰ μέρες ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ βγῆκε ἡ Ἀνθὴ περίπατο ἕνα πρωὶ ὁπόταν ἔξω πραγματικὴ ἄνοιξις ἄρχισε--μιὰ ἄσχημη ἄνοιξις γιατὶ τὰ χιόνια λυώνανε στοὺς δρόμους καὶ μετεβάλλοντο σὲ λάσπη, οἱ στέγες ἔτρεχαν, αὐτὸς ὁ οὐρανὸς ἦταν γεμᾶτος κομματαστὰ σύννεφα—ἕνα τέτοιο πρωὶ ἀπὸ ἕνα ὡραῖο σπίτι ἔβγαλαν κάτασπρη κάσσα. Τὴν ἀκολουθοῦσε λίγος κόσμος· στὰ πρόσωπα τῶν περισσοτέρων κοντὰ στὴ βαρειὰ λύπη ποῦ τὰ σκέπαζε σὰν νὰ εἶχε ριζωθῆ κάποια ἐρώτησι·—γιατί νὰ πεθάνῃ ἡ Ἀνθή ; Καμμία ἀπάντησι ὅμως ἀπὸ πουθενὰ δὲν ἐδίδετο.

— Κρύωσε πολύ· ἦταν ἀδυνατισμένη ἀρκετά· ὁ ὀργανισμός της γι' αὐτὸ δὲν μπόρεσε νὰ ἀνθέξῃ στὴ πνευμονία—αὐτὰ εἶπαν οἱ γιατροί.

Καὶ νὰ τώρα τὴ κάτασπρη κάσσα τὴ βαλμένη σὲ ὡραία νεκροφόρα γεμάτη στεφάνια σέρνουν ἀργὰ ἀργὰ κατάμαυρα ἄλογα. Πέρασαν πολλοὺς δρόμους—βγῆκαν ἔξω ἀπὸ τὴ μεγάλη πολιτεία—μπῆκαν σ' ἕνα ὡραῖο νεκροταφεῖο—σταμάτησαν μπρὸς σὲ σκαμμένο λάκκο.

--- Τί ἄγριος, τί κακὸς τόπος...ἀκουγόταν ἡ λυπητερὴ φωνὴ τῆς Ἀνθῆς στὰ αὐτιὰ τοῦ κατασυντριμμένου ἄνδρα της· —ὁ ἥλιος τῆς ξενητειᾶς.

-- Γιατί νὰ τὴν πάρω ἀπὸ τὴ φωλιά της; Ἐφώναζε κάτι τι ἄγρια μέσα του καὶ τὸν χτυποῦσε σὰν σφυρὶ ἀδιάκοπα, βαρειά.

Καὶ τώρα ; τίποτε ἐμπρός...τίποτε· ἕνας λάκκος—μιὰ κάσσα—σκοτάδι ἀτέλειωτο...

Ἤρθε ἡ ἄνοιξις· τί ἄσχημη ἄνοιξις... τί κακή! Ἐνῷ ὁ ἥλιος γελοῦσε ξαφνικὰ κρυβότανε ἴσως γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ σὲ τί μετεβλήθη ἡ Ἀνθή, νὰ μὴ βλέπῃ ποῦ τὴν πηγαίναν· κρυβότανε καὶ ἄρχιζε πάλι τὸ κρύο πάγωναν τὰ λυωμένα χιόνια, πάγωναν τὰ νερὰ ποῦ ἔτρεχαν ἀπὸ τὶς στέγες καὶ κρέμουνται τώρα μὲ ἀκανόνιστα κομμάτια.

Σὲ λίγο κρύος ἀέρας ἄρχισε νὰ φυσᾷ—λὲς καὶ ἤθελε μὲ τὸ λυπητερό του τραγοῦδι νὰ ἀποχαιρετίσῃ γὰ πάντα τὴν Ἀνθή. Μὲ μανία πετάχθηκε στὸ νεκροταφεῖο καὶ ἔκαμε νὰ σκύψουν τὰ δένδρα τὶς κορφές τους—λὲς καὶ τὰ ἀνάγκαζε νὰ χαιρετίσουν τὴν Ἀνθὴ ποῦ ἐρχότανε νὰ κοιμηθῇ κοντά τους ἥσυχα γιὰ πάντα. Πέρασε μὲ γρηγοράδα ἀστραπῆς τοὺς δρόμους καὶ ἔφθασε στὸ ὡραῖο καφενεῖ σπίτι· ἔτρεξε γύρω-γύρω καὶ νὰ, βρῆκε τὴ μεγάλη πόρτα τοῦ μπαλκονιοῦ ἀνοιχτή· σὰν λησταὶς ὥρμησε μέσα καὶ—Θεέ μου—στὸ δρόμο του βρῆκε ἕνα μικρὸ πρόσκομμα—τὴ πικροδάφνη τῆς Ἀνθῆς.

Ἕνας μεγάλος κρότος ἀκολούθησε—ἔπεσε ἡ γλάστρα κάτω καὶ ἔγινε χίλια κομμάτια· ἕνα ράγισμα ἀκούσθηκε—ἡ πικροδάφνη ἡ λησμονημένη ἐκεῖ, ἡ κατσπαγωμένη, ἡ κατάξερη, ραγίσθηκε.

Καὶ τὸν κρότον αὐτὸν καὶ τὸ ράγισμα τῆς πικροδάφνης ἅρπαξε διὰ μιᾶς ὁ ἀέρας καὶ στὴ στιγμὴ τὰ ἔφερε στὸ νεκροταφεῖο καὶ τὰ ἔνωσε, σὰν κάποιο γεμᾶτο θλίψι πωράπονο, μὲ τὸ κλάμα τοῦ ἀνδρὸς τῆς Ἀνθῆς τὴν ὥρα ποῦ τὴ κατεβάζανε στὸ ψυχρὸ λάκκο.

Δημ. Δ. ΣΤΑΜ.

ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ

Εἶνε γνωστὸς ὁ θόρυβος ὁ ὁποῖος ἠγέρθη πρό τινος κατὰ τῆς Ἑταιρίας πρὸς προστασίαν τῆς Σταφίδος. Βλέψεις κερδοσκοπικαὶ ὤθησαν τοὺς ἐνδιαφερομένους εἰς ὁριμεῖς ψόγους καὶ ἰσχυρὰς κατακρίσεις κατὰ τοῦ ἔργου αὐτῆς. Καὶ οἱ ψόγοι οὗτοι καὶ αἱ κατακρίσεις αὗται ἔφθασαν καὶ μέχρι τῆς αἰθούσης τοῦ Βουλευτηρίου ὅπου εὐτυχῶς ἀντήχησεν ἰσχυρὰ ἡ φωνὴ τοῦ δικαίου καὶ ἐπεφάνη ἡ εὐεργετικὴ ἐπίδρασις τῆς Ἑταιρίας ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ μας προϊόντος.

Γνωρίζοντες τὸν πόθον τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀναγνωστῶν τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» ὅπως διανοίγεται εἰς αὐτοὺς πᾶσα ὁδὸς ἥτις ἄγει πρὸς μελέτην καὶ ἐπισκόπησιν τῶν μεγάλων ζητημάτων τοῦ Ἔθνους, θεωροῦμεν καθῆκόν μας νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὰς στήλας μας ἀρτίαν μελέτην περὶ τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ ζητήματος γραφεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Κυριακοῦ εἰς σειρὰν ἄρθρων ἐν τῇ «Οἰκονομικῇ Ἑλλάδι», τῷ ἐγκρίτῳ Οἰκονομολογικῷ Περιοδικῷ τῆς πρωτευούσης. Ἡ Ἑνιαία εἶνε ἓν ὑπέροχον δημιούργημα τῆς συγχρόνου ἐπιχειρηματικότητος καὶ μία κολοσσιαία ἐργασία τὴν ὁποίαν ὑπερήφανος δύναται νὰ ἐπιδεικνύῃ ἡ πατρίς μας. Ἡ ἐπίδρασίς της ἐπὶ τῆς καθόλου ἐθνικῆς οἰκονομίας εἶνε προφανής, τὰ δὲ εὐεργετικὰ αὐτῆς ἀποτελέσματα εἶνε κατάδηλα καὶ εἰς τὸν πλέον ἄγευστον τῶν ἐμπορικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀκόμη συνθηκῶν μεγίστου μέρους τῆς Πελοποννήσου, ὅπερ ἀνέζησε καὶ ἀνεζωογονήθη ἀφ' ἧς ἡ Ἑνιαία ὡς ὑγιὴς καὶ εὔρωστος ὀργανισμὸς ἥπλωσε τὰ σκιερὰ φυλλώματά της εἰς τὴν ξηρὰν καὶ αὐχμηρὰν ἔρημον τῶν ἀποστατεύτων σταφιδαμπέλων. Διὰ τοῦτο αἱ μελέται τοῦ κ. Κυριακοῦ θὰ εἶνε μία ἐθνικὴ ἱκανοποίησις διὰ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀναγνώστας μας, οἵτινες σπανίως εὑρίσκουσιν εὐκαιρίαν νὰ παρακολουθήσωσιν ἐθνικὰ ἔργα ἀντάξια τῶν προσδοκιῶν των καὶ τῶν πόθων των.

Ὁ κ. Κυριακὸς ἐν τῷ πρώτῳ του ἄρθρῳ δίδει διὰ βραχέων τὴν ἱστορίαν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος ἀπὸ τοῦ 1893 μέχρι τοῦ 1905—6, ὅτε ἡ ἀγωνία τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον. Παραλείποντες τὴν ἱστορικὴν αὐτὴν ἐπισκόπησιν, μεταφέρομεν τὴν τελευταίαν παράγραφον αὐτοῦ διὰ νὰ δώσωμεν τὴν ἀληθῆ εἰκόνα τῆς κρισίμου θέσεως εἰς ἣν εὑρίσκετο ὁ σταφιδικὸς κόσμος κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἑνιαίας.

«Τὸ Δημόσιον ἠρνεῖτο ἐξ ἀδυναμίας νὰ παράσχῃ περαιτέρω ὑλικὴν συνδρομήν. Ἡ Σταφιδικὴ φέρουσα εἰς τὸ παθητικὸν αὐτῆς χρέη ἀμέσως ἀπαιτητὰ δεκάδος περίπου ἑκατομμυρίων, εἰς δὲ τὸ ἐνεργητικὸν αὐτῆς ἰσαρίθμους περίπου ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις, καὶ τὰς ἀποθήκας αὐτῆς πλήρεις σταφίδος, μὴ δυναμένης νὰ διατεθῇ, ἦτο ἀνίκανος νὰ προέλθῃ εἰς ἀντίληψιν τῆς σταφιδοπαραγωγῆς. Ἀφ' ἑτέρου ἡ μεγάλη Σταφιδικὴ Βιομηχανία, ἐπὶ τῆς ὁποίας πλεῖσται εἶχον στηριχθῆ ἐλπίδες, εὑρισκομένη πρὸ περιστάσεων ἀντιξόων καὶ κύπτουσα ὑπὸ τὸ δυσβάστακτον βάρος τῆς μετὰ τῆς Σταφιδικῆς Τραπέζης συμβάσεως, πρὸς τὰς ἐκ τῆς ὁποίας ὑποχρεώσεις ἠδυνάτει ν' ἀνταποκριθῇ, διέγνως λιπόθυμος καὶ φυτοζωοῦσα ἐπώδυνον ὕπαρξιν, ἧς σύντομον διεφαίνετο τὸ μοιραῖον τέρμα, ὅπερ καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπέλθῃ κατὰ τοῦ κυριωτέρου αὐτῆς ἀντιπροσώπου.—Συγχρόνως αἱ Τράπεζαι καταπεπονημέναι ἀπὸ τὸ βάρος δανείων, ὧν ἀπέβαινεν ἀδύνατος ἡ ἀπόδοσις, βεβαρυμέναι διὰ σταφιδικῶν ἀξιῶν, ὧν ἡ τιμὴ ἔβαινεν ἐλαττουμένη, καὶ ἀνησυχοῦσαι πρὸ τῆς εἰς τὸ ἐμπόριον δημιουργηθείσης ἐκ τῆς σταφιδικῆς κρίσεως ἐκρύθμου καταστάσεως, περιώρισαν εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰς πιστώσεις καὶ τὰ δάνειά των, ἠκολούθησε δὲ αὐτὰς καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία τοῦ Πειραιῶς ἰδίως, μεγάλως ἐνδιαφερομένη καὶ ἐπηρεαζομένη ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν ἀγορῶν τῆς Πελοποννήσου. Αἱ συναλλαγαὶ ἠλαττώθησαν οὕτως ἐπαισθητῶς, ἡ πίστις ἐφυγαδεύθη, τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον τῶν Πατρῶν, εὑρισκόμενον εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου,, ὑπεχώρησε σημαντικῶς, ὑφιστάμενον μεγάλας ζημίας. Αἱ πρόσοδοι τοῦ Δημοσίου ἐμειώθησαν ἀνησυχητικῶς, καὶ ἡ εἴσπραξις τῶν ἀμέσων φόρων ἀπέβη προβληματική. Τὸ τοσαρώτερον πλῆγμα εἶχε λάβει ἡ ἀκίνητος ἰδιοκτησία καὶ αὐτὴ ἡ ἀστυκή, ἀλλὰ κυρίως ἡ ἀγροτική. Ἔκτασις ἀπέραντος 700 χιλ. στρεμ. εὐφόρων σταφιδοφυτειῶν, ἀντιπροσωπεύουσα πρό τινος ἀξίαν πολὺ μεγαλειτέραν τῶν 350 ἑκατομ. Δρ., ἐτέθη σχεδὸν ἐντελῶς ἐκτὸς συναλλαγῆς. Αἱ σταφιδάμπελοι ἔχασαν πᾶσαν συναλλακτικὴν ἀξίαν. Δὲν εὑρίσκετο δι' αὐτὰς ἀγοραστής, δὲν εὑρίσκετο δανειστής· καὶ αὐτὴ ἡ τοκογλυφία, ἥτις φυγαδευθείσης τῆς πίστεως ὠργίαζεν, ἀπέφευγε τὰς σταφιδεμπέλους. Ἡ ἀμπελουργία μεγάλως ἐπηρεαζομένη ἐκ τῆς σταφιδικῆς κρίσεως, ἥτις ἔρριπτεν εἰς τὴν οἰναγορὰν ἐπίφοβον συναγωνιστὴν τὴν σταφίδα, εὑρίσκετο εἰς ἀνάλογον κατάστασιν κακεξίας καὶ ἀκινησίας. Φυσικὸν ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι ἡ ἐργασία τῶν κτημάτων, γινομένη πλημμελής, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπασχολήσῃ πολλὰς ἐργατικὰς χεῖρας, ἐνῷ τὸ ἡμερομίσθιον ἐμειοῦτο. Ὁ κόσμος τῶν ἐργατῶν μὴ δυνάμενος πλέον νὰ τραφῇ ἐπαρκῶς ἐπὶ τῆς πατρῴας γῆς, ἐστράφη ἀλλαχοῦ, ζητῶν τὸν ἄρτον διὰ τοῦ ἱδρῶτος. Ἡ μετανάστευσις ἐλάμβανε διαστάσεις, ἀπειλοῦσα νὰ λάσῃ μορφὴν ἐξόδου. Καὶ αἱ τιμαὶ τῶν σταφίδων ἔκλινον, ἔκλινον ἐφ' ὅσον προσήγγιζεν ἡ νέα ἐσοδεία. Τὰ ἐπαρχιακὰ κατέπεσαν κάτω τῶν 90 χαρτίνων δρ., τὰ ἐκλεκτὰ προσφερόμενα καὶ κάτω τῶν 80 δὲν εὕρισκον εὐκόλως ἀγοραστάς. Ἡ κατάστασις ἐδεινοῦτο, καὶ ἡ ἀνησυχία τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου ἐκορυφοῦτο. Τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα; Πάντες διηρώτων περιφρόντιδες».

«Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας προέκυψεν ἡ ἰδέα τῆς Ἑνιαίας Διαχειρίσεως τῆς σταφίδος. Ἐπροτάθησαν ἐν τούτοις καὶ πάλιν λύσεις προσωριναί, ἀλλ' οὐδεὶς πλέον ἐδίδε πίστιν εἰς τὰ ἐμβαλώματα ταῦτα. Ἐζητεῖτο λύσις ριζικωτέρα καὶ διαρκεστέρα, θέτουσα τέρμα εἰς τὴν ἐτησίαν ἀγωνίαν τοῦ σταφιδοκόσμου. Ἐχρειάζοντο μέσα ἰσχυρά, ὀργάνωσις ἀρτία, διεύθυνσις πεφωτισμένη καὶ χεὶρ στιβαρά, ὅπως ὁδηγήσῃ εἰς λιμένα ἀσφαλῆ τὸ κλυδωνιζόμενον σκάφος τῆς σταφίδος. Τὸ ἐγχείρημα ἦτο μέγα, τολμηρὸν καὶ ἐπικίνδυνον. Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν δὲν ἐδίστασε νὰ τὸ ἀναλάβῃ, ἱδρύσασα ἀσφαλιστικὴν ἑταιρίαν τῆς σταφίδος, τὴν Ἑνιαίαν, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Πελοπονησιακὴ Ἑταιρία πρὸς προστασίαν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐμπορίας τῆς σταφίδος*. Ἡ σχετικὴ σύμβασις μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Σταφιδικῆς Τραπέζης ὑπογραφεῖσα τὴν 8 Ἰουλίου 1905, ἐκυρώθη διὰ τοῦ νόμου ΓΠ' τῆς 17 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους.

«Μία νέα περίοδος ἀναρρώσεως καὶ προόδου ἤρχισεν οὕτω διὰ τὴν σταφίδα».

Διὰ τῶν ἑπομένων ἐξετάζει ὁ κ. Κυριακὸς τὸ ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Προνομιούχου καθεστός.

«Ἡ 10η Αὐγούστου 1905, ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Προνομιούχου Ἑταιρίας, ἐσημείωσε σελίδα περιφανῆ, σταθμὸν ἱστορικόν, εἰς τὰ χρονικὰ τῆς σταφίδος. Διότι ἀπὸ ταύτης ἄρχεται ἡ οἰκονομικὴ ἀνάρρωσις τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου, ἥτις βαίνει βραδέως ἀλλὰ σταθερῶς ἐπὶ τὰ πρόσω, τείνουσα πρὸς τὴν ὁριστικὴν ἐπίλυσιν τοῦ μεγάλου σταφιδικοῦ προβλήματος, τὴν ἀποκατάστασιν τῆς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, ἄνευ ἀποτόμων συγκλονισμῶν, διὰ μεθοδικῆς οἰκονομικῆς ὀργανώσεως καὶ διαίτης. Τοῦτο εἶνε καὶ ὁ λανθάνων τελικὸς σκοπὸς τῆς Προνομιούχου, ἥτις δὲν θὰ ἔχῃ πλέον λόγον ὑπάρξεως, ὅταν τὸ ἔργον τοῦτο θεμελιωθῇ ὁριστικῶς ἐπὶ θεμελίων ἀσφαλῶν».

«Διὰ τῆς συμβάσεως τῆς 8 Ἰουλίου 1905, ὡς ἐξέθηκε τὰ κατ' αὐτὴν ἐν τῇ πρὸς τοὺς βουλευτὰς εἰσηγήσει του, ὁ μακαρίτης Διευθυντὴς τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν Ἰ. Πεσμαζόγλου, ἐπεζητήθη καὶ ἐπετεύχθη ἡ σύστασις «*μεγάλης ἰσχυρᾶς ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας*» ὑπὲρ τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, ἀναλαμβανούσης ἀποστολὴν *διαιτητοῦ* καὶ *ρυθμιστοῦ* μεταξὺ παραγωγῆς, σταφιδεμπορίου καὶ καταναλώσεως, ἐν τῇ ἀντιλήψει ἥτις διὰ τοῦ ὅλου συστήματος διήκει, ὅτι *ἡ διαρρύθμισις τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος δὲν εἶνε ἄλλο παρὰ διαρρύθμισις τοῦ σταφιδεμπορίου*». Διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης αἱρομένων τῶν ἐκ τῆς ἀθρόας προσφορᾶς κακῶν, «ἐξασφαλίζεται ἐν κατώτερον ὅριον τιμῆς εἰς τὸν σταφιδοπαραγωγόν, ἀποκτῶντα οὕτω ὅλην του τὴν ἐλευθερίαν νὰ πωλήσῃ ὅπου καὶ ὅπως θέλῃ τὸ προϊόν του εἰς ὅλαν ἤθελεν ἐπιτύχει τιμήν». Ἐπιδιώκεται ἀφ' ἑτέρου «ἡ ἀνόρθωσις τοῦ καταπεσόντος καὶ δυσφημήσαντος τὴν σταφιδοπαραγωγὴν ἐμπορίου» εἰς εὔρωστον καὶ ὑγιᾶ ὀργανισμόν, δὲν παρορῶνται δὲ, δέον καλῶς νὰ σημειωθῇ τοῦτο ὑπὸ τῶν παραγωγῶν, οἵτινες συχνὰ τὸ λησμονοῦσι, τὰ στοιχειώδη δικαιώματα τῆς καταναλώσεως, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς ὁποίας, δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἐπίτευξις συμβάσεως, πολλαχῶς αὐτὴν τὴν κατανάλωσιν ἐπιβαρυνούσης, τόσῳ δὲ μᾶλλον, ὅσῳ ἀδύνατος θ' ἀπέβαινεν ἡ συμμετοχὴ τῶν ξένων κεφαλαίων εἰς ἐπιχείρησιν φύσει ρισκοκίνδυνον, σκοπεύουσαν τὴν ἐξασφάλισιν τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἁρμονικὴν διαρρύθμισιν τῶν τοῦ σταφιδεμπορίου. Παρὰ ταῦτα, δι' ὅλης τῆς συμβάσεως καταφαίνεται σαφῶς ὡς πρωτιστος καὶ κύριος σκοπὸς αὐτῆς ἡ προστασία τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, πρὸς μεγαλειτέραν δὲ ἐξασφάλισιν τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ σκοποῦ τούτου, καὶ συμμετοχὴν αὐτῆς εἰς τὰ τυχὸν κέρδη τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τοῦ κεφαλαίου ὅπως ἡ σταφιδοπαραγωγὴ, ἀντιπροσωπευομένη ὑπὸ τῆς Σταφιδικῆς Τραπέζης, μετάσχῃ τῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ τὸ 1)4, παριστασμένη προνομιακῶς ἐν τῷ Δ. Συμβουλίῳ τῆς Ἑταιρίας διὰ 3 Συμβούλων, μὴ ἐκλεγομένων ὑπὸ τῶν μετόχων, ἀλλὰ διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύεται ἐπιπροσθέτως καὶ διὰ Βασ. Ἐπιτρόπου ἔχοντος εὐρεῖαν δικαιοδοσίαν ἐλέγχου τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρίας».

«Διὰ τοῦ κυρώσαντος τὴν σύμβασιν νόμου ΓΠ τῆς 17 Ἰουλίου 1905, παρέχονται εἰς τὴν Προνομιοῦχον Ἑταιρίαν ὡς ἀποκλειστικὸν προνόμιον δικαιώματά τινα καὶ ἐπιβάλλονται ὑποχρεώσεις πολλαπλαῖ. Τὰ κυριώτερα τούτων εἶναι τὰ ἑξῆς·»

«Α') *Δικαιώματα*. Ἐκχωροῦνται ὡς προνόμιον εἰς τὴν Ἑταιρίαν α) ἡ εἴσπραξις τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ΒΘΖΕ' νόμου εἰς εἶδος εἰσφορᾶς καὶ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθ. 1 τοῦ ΓΚΗ' νόμου εἰς εἶδος ἐγγείου φόρου, ἤτοι ἡ ἐν ὅλῳ εἰς εἶδος εἴσπραξις 35 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου καρποῦ β') ἡ λόγῳ ἀσφαλίστρου εἴσπραξις 7 δρ. κατὰ χιλιόλιτρον παραγομένου καρποῦ. Ἐπιτρέπεται δὲ εἰς τὴν Ἑταιρίαν, ἀλλὰ καὶ ὡς ὑποχρέωσις ἐπιβάλλεται ἐν ἐκτάκτῳ περιπτώσει παραγωγῆς ἀνεπαρκοῦς διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς καταναλώσεως καὶ τῆς παρακρατήσεως 35 ο)ο 1) ἡ εἴσπραξις εἰς χρῆμα ποσοστοῦ τινος τῆς εἰσφορᾶς καὶ ἐγγείου φόρου καὶ 2) ἡ χάριν τῆς καταναλώσεως πώλησις εἰς τὸ ἐμπόριον καρποῦ ἐκ τῶν ἀποθηκῶν αὐτῆς ἐπὶ τιμῇ δρ. 160 καὶ 200 δρ. Ἐκ τῆς πραγματοποιουμένης ἐκ τυχὸν τοιούτων πωλήσεων διαφορᾶς μόνον τὸ 1)5 λόγῳ ἐξόδων δικαιοῦται νὰ κρατήσῃ ὑπὲρ ἑαυτῆς ἡ Ἑταιρία, τῶν ὑπολοίπων 4)5 φερομένων εἰς ὄφελος τῆς Σταφιδικῆς Τραπέζης. Εἰς τὴν Ἑταιρίαν παρέχεται ἐπίσης δικαίωμα ἐλέγχου ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου καρποῦ, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος τῆς σταφίδος, ὡς καὶ τοῦ εἰς τὰς ἀποθήκας αὐτῆς ὁπωσδήποτε εἰσαγομένου, καὶ ἄδεια ἐπιβλέψεως περὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ περὶ σταφιδοφυτειῶν νόμου».

«Αἱ ἐκ τῆς χρήσεως τῶν ἄνω δικαιωμάτων ἀποφερόμεναι τακτικαὶ πρόσοδοι τῆς Ἑταιρίας εἶναι ἐπὶ κανονικῆς παραγωγῆς 340 ἑκατ. ἐν. λιτρ. σταφίδος αἱ ἑξῆς·»

Εἰσπράξεις ἑπταδράχμου δικαιώματος. . . .	Δρ. 2.380,000
Εἰσπράξεις ἐκ διαθέσεως σταφιδοκάρπου (90 περίπου ἑκ. ἐπὶ 245 ἑκ. ἐν. λ. ἐξαγωγῆς).	» 3.220.000
Ἐν ὅλῳ	Δρ. 5.600,000

«Εἰς τὰς τακτικὰς ταύτας προσόδους προσθετέον τὰς ἐκτάκτους τοιαύτας ἐκ πωλήσεως παρακρατήματος ἢ εἰσπράξεως τοῦ φόρου εἰς χρῆμα. Αὗται ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν δὲν εἶνε σταθεραὶ οὐδὲ ἐτήσιαι. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἑξαετίας 1905—1910—11 δὶς μόνον προέκυψαν τοιαῦτα ἔσοδα διὰ τὴν Ἑταιρίαν, εἰς ταῦτα δὲ ἀντιστοιχεῖ ἀνάλογος μείωσις τῶν τακτικῶν προσόδων».

«Β') *Ὑποχρεώσεις*. Αἱ κυριώτεραι ὑποχρεώσεις τῆς Ἑταιρίας εἶνε α') ἡ εἰς χρῆμα ἀπόδοσις τῶν ἐγγείων φόρων εἰς τὸ δημόσιον, ἄνευ τινος αὐτῶν ἐπιβαρύνσεως λόγῳ ἐξόδων εἰσπράξεως. Τὸ ποσὸν τοῦ εἰς δύο δόσεις καταβαλλομένου ἐγγείου τούτου φόρου ἀναλόγως τῆς ἐξαγωγῆς ἀνέρχεται περίπου εἰς 4-4 1)2 ἑκατ. δρ. ἐτησίως».

«β') Ὁ προσδιορισμὸς 3 κατωτάτων ὁρίων τιμῆς κατὰ ποιότητα σταφιδοκάρπου, τῆς Ἑταιρίας ὑποχρεουμένης,

πρὸς ἄρσιν τῶν πλεονασμάτων, σταθεροποίησιν καὶ ὕψωσιν τῶν τιμῶν τῆς σταφίδος, ν' ἀγοράζῃ κατὰ τὴν ἔναρξιν καὶ τέλος τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους ἐπὶ 4 1)2 μῆνας πᾶν ποσὸν σταφιδοκάρπου προσφερομένου αὐτῇ, καὶ ἀποσύρῃ τοῦτο ἐκ τῆς ἀγορᾶς προορίζουσα μόνον εἰς βιομηχανικὴν κατεργασίαν. Ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀγορᾶς προκύπτουσα ζημία εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἀνέρχεται εἰς 85 περίπου Δρ. κατὰ χιλιόλιτρον. Εἰς τοιαύτας ἀγορὰς ὑπὸ μορφὴν ξηρᾶς ἢ χλωρᾶς σταφίδος καὶ δελτίων προέβη ἡ Ἑταιρία καὶ κατὰ τὰ ἓξ ἔτη τῆς λειτουργίας αὐτῆς».

«γ'). Ἡ παροχὴ δανείων εἰς τοὺς κατόχους σταφίδος ἐπὶ ἐνεχύρῳ αὐτῆς εἰς τὰς ἰδίας ἀποθήκας τῆς Ἑταιρίας ἐπὶ τόκῳ 6 ο)ο καὶ μέχρι τῶν 4)5 τῆς ἀξίας τῆς σταφίδος, ἄνευ δὲ ἐπιπροσθέτου τινος ἐπιβαρύνσεως τῶν δανειζομένων λόγῳ προμηθείας, ἀσφαλίστρων ἢ ἐνοικίου».

«δ'). Ἡ παροχὴ δωρεὰν ἀποθηκῶν εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας ν' ἀποταμιεύσωσι τὸν σταφιδόκαρπόν των καὶ λάβωσι τ' ἀντίστοιχα δελτία, ἢ ὁπωςδήποτε ἀποθηκεύσωσιν αὐτὸν προσωρινῶς, τῆς Ἑταιρίας ὑποχρεουμένης νὰ διαθέτῃ ἀποθήκας περιεκτικότητος 175 τοὐλάχιστον έκ. ἑν. λιτρ., καὶ ν' ἀποθηκεύῃ εἰς ἴδια διαμερίσματα, κατὰ τὴν αἴτησιν τῶν κατόχων του, τὸν εἰς ἐνέχυρον ἢ ἁπλῆν ἀποθήκευσιν προσφερόμενον σταφιδόκαρπον».

«ε'). Ἡ διαφήμισις τῆς σταφίδος πρὸς διάδοσιν αὐτῆς, τῆς Ἑταιρίας ὑποχρεουμένης νὰ διαθέτῃ πρὸς τοῦτο ἐτησίως τὸ ποσὸν 10 χιλ. λιρῶν ἢ καὶ πλέον τούτου»

«στ') Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἢ μεταπώλησις εἰς τὴν ἡμεδαπὴν τοῦ ὁπωςδήποτε λόγῳ εἰσφορᾶς, ἐγγείου φόρου ἢ ἀγορᾶς εἰς τὰς ἀποθήκας αὐτῆς εἰσαγομένου σταφιδοκάρπου, ἐπιτρεπομένης μόνον τῆς βιομηχανικῆς κατεργασίας αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπαγορευομένης προσθέτως τῆς ἐν τῷ τόπῳ διαθέσεως τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων τῆς σταφίδος, πλὴν τοῦ οἰνοπνεύματος».

«ζ' Ἡ δαπάνη τῆς Ἑταιρίας, εἴσπραξις τῶν ὀφειλομένων τῇ Σταφιδικῇ Τραπέζῃ ἐκ παλαιῶν δανείων, καὶ ἡ ἐν γένει ἐκκαθάρισις τῶν λογαριασμῶν τῆς Τραπέζης, ὑποχρεωθείσης τῆς Προνομιούχου Ἑταιρίας νὰ καταβάλῃ διὰ λογαριασμὸν τῆς Σταφιδικῆς Τραπέζης τὰ ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸ Δημόσιον ὀφειλόμενα καὶ νὰ ἐξαργυρώσῃ τὰ κυκλοφοροῦντα παλαιὰ δελτία τῆς Σταφιδικῆς κτλ.».

«Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἡ Προνομιοῦχος ἀνέλαβε διὰ τῆς συμβάσεως καὶ ἄλλας μικροτέρας σημασίας ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα».

«Ἡ ἐπισώρευσις τόσων σοβαρῶν ὑποχρεώσεων καθίστα χαλεπὸν, ἐπίμοχθον καὶ ῥιψοκίνδυνον τὸ ἔργον. Μὲ τὸ θάρρος εἰς τὴν αἰσιοδοξίαν, ἣν ἐμπνέουσιν οἱ μεγάλοι καὶ γενναῖοι σκοποί, ἡ Προνομιοῦχος Ἑταιρία δὲν ἐδίστασε νὰ τὸ ἀναλάβῃ. Αἱ προβλεπόμεναι δυσχέρειαι ἐνεφανίσθησαν ἅμα τῇ ἐνάρξει, καὶ σφοδραὶ ἀντιδράσεις προέκυψαν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς. Εὗρον ὅμως αὗται τὴν Προνομιοῦχον ἐν τάχει παρασκευασθεῖσαν καὶ ὀργανωθεῖσαν ἐπαρκῶς ὅπως τὰς ἀντιμετωπίσῃ. Τὸ Β. Διατ. τῆς ἐγκρίσεως τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς εἶχεν ὑπογραφῆ μόλις τῇ 5 Αὐγούστου 1905, ἐνῷ αἱ σταφιδικαὶ ἐργασίαι, μὴ ἐπιδεχόμεναι ἀναβολὴν, ἄρχονται ἀπὸ τῆς 10 ἰδίου μηνός. Ἡ Προνομιοῦχος μετὰ θαυμαστῆς ταχύτητος ὀργανώσασα τὰς ποικίλας αὐτῆς ὑπηρεσίας ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ ἑβδομάδι, κατώρθωσε ν' ἀνταποκριθῇ ἀμέσως εἰς τὰς ἀνάγκας. Τῇ 10 Αὐγούστου τὰ γραφεῖα καὶ αἱ ἀποθῆκαι αὐτῆς ἦσαν ἀνοικτὰ καὶ ἕτοιμα νὰ ἐκπληρώσωσι τὰς ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις. Μετὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πρώτων ἀναγκῶν, ἡ ὀργάνωσις τῶν ὑπηρεσιῶν ἐχώρησε ταχέως καὶ μεθοδικῶς, ἀνταποκρινομένη πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ παρόντος καὶ παρασκευάζουσα τὸ ἔδαφος τοῦ μέλλοντος».

«Τὸ Δημόσιον εἶχεν ἐπειγούσας ἀνάγκας. Ἡ Προνομιοῦχος, συνεπὴς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς, κατέβαλε ταχέως εἰς αὐτὸ, ἀπὸ τοῦ δευτέρου μηνὸς τῆς λειτουργίας της, τὰ ὑπὸ τῆς Σταφιδικῆς ὀφειλόμενα ἐξ ἐγγείου φόρου τοῦ 1904)5, 4 ἑκατομμύρια δαρχ., ἐντὸς δὲ τοῦ πρώτου σταφιδικοῦ ἔτους τῆς λειτουργίας αὐτῆς κατέβαλεν ἐπίσης εἰς ἀπόδοσιν ἐγγείου φόρου δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἕτερα 4 περίπου ἑκατομμ. δραχ. Ἡ ταχεῖα καὶ ἄκοπος αὕτη πραγματοποίησις ἐσόδου μεγάλου, οὗτινος ἡ εἴσπραξις εἶχε καταστῆ ἐπ' ἐσχάτων ὀλίγον προβληματική, ἀνεκούφισε μεγάλως τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους, χωλαίνοντα κατὰ τὸ ἕτερον τῶν σκελῶν σοβαρῶς, καὶ συνέτεινε μεγάλως εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν, οὐχὶ πολὺ ἀνθηρῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην».

«Ἐπείγουσα ἦτο ἐπίσης ἡ ἐξαγορὰ τῶν παλαιῶν δελτίων τῆς Σταφιδικῆς. Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἡ Προνομιοῦχος ἐξεπλήρωσε τάχιστα καὶ τὴν ἀνάγκην ταύτην, ἀφαιρέσασα ἐκ τῆς κυκλοφορίας πάντα τὰ παλαιὰ δελτία ὑπὲρ τὰ 20 ἑκατομ. ἑν. λιτρ., δι' ἃ κατεβλήθησαν περὶ τὰ 2 ἑκατομ. δρ. εἰς τοὺς κατόχους, πραγματοποιήσαντας οὕτως ἐπωφελῶς ἀξίαν, ἥτις εἶχεν ἀρχίσει νὰ γίνεται προβληματική. Πλὴν τούτων ἡ Ἑταιρία κατέβαλεν εἰς διαφόρους ἀπαιτήσεις κατὰ τῆς Σταφιδικῆς ὑπὲρ τὸ ἥμισυ ἑκατ. δραχμῶν.

«Ἡ ἐκπλήρωσις πασῶν τούτων τῶν μεγάλων καθυστερουσῶν ὑποχρεώσεων τῆς Σταφιδικῆς ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἀπερρόφησεν εὐθὺς ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τὸ ἥμισυ περίπου τῶν κεφαλαίων αὐτῆς. Ἠλαττώθησαν οὕτω σημαντικῶς ἅμα τῇ πρώτῃ ἐμφανίσει της αἱ ὑλικαὶ δυνάμεις καὶ ἡ οἰκονομικὴ εὐρωστία τῆς Ἑταιρίας, καὶ τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἡ Σταφιδικὴ Τράπεζα ἐν πλήρει ἀδυναμίᾳ διατελοῦσα, δὲν κατέβαλε τὸ ἀναλογοῦν αὐτῇ ἐκ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν ἐπιχείρησιν μέρος τῶν κεφαλαίων φερόμενον ἐξ ἀρχῆς, μέχρι τῆς ἐπ' ἐσχάτων πωλήσεως τῶν μετοχῶν της, εἰς χρέωσιν τῆς Σταφιδικῆς, οὕτως ὥστε τὸ ὅλον τὸ ὑπ' αὐτῆς ὀφειλομένων εἰς τὴν Προνομιοῦχον, ἀρχομένης τῆς λειτουργίας αὐτῆς, ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὀγκῶδες ποσὸν τῶν 12 1)2 ἑκατομμυρίων δραχμ. ἐπὶ κεφαλαίου 20 ἑκατ. φρ., πλέον δηλαδὴ τοῦ ἡμίσεως τοῦ ὅλου κεφαλαίου, ἐνῷ αἱ ἐκ τῶν ὀφειλομένων τῇ Σταφιδικῇ εἰσπράξεις δὲν ἐφαίνετο πιθανὸν νὰ πραγματοποιήσωσι συντόμως σοβαρὰ ποσά. Ἀπέμενον συνεπῶς διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἀνάγκας τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, ἥτις πλήρης ἐλπίδων, ἀπαλλαγεῖσα τοῦ ἐφιάλτου, προσέβλεπε πρὸς τὴν Προνομιοῦχον ὡς Πρόνοιαν, ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεως τοῦ κεφαλαίου. Τοῦτο δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τῆς ἐλλοχευούσης ἀντιδράσεως, ἣν ἀπετέλει μεγάλη μερὶς ἐμπόρων, μεσιτῶν, καὶ τινων παρασίτων τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, προτιμώντων ν' ἁλιεύσωσιν εἰς θολὰ ὕδατα. Θὰ ἠδύνατο ἡ Προνομιοῦχος ν' ἀντιμετωπίσῃ πάσας τὰς ἀνάγκας, ἢ θὰ ἐκάμπτετο καὶ θὰ ἠτόνει εἰς τὰ πρῶτα αὐτῆς βήματα, περιεχομένη, εἰς ἀδυναμίαν νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις, καὶ θὰ ὑπέκυπτε φυσικῶς ἀφίνουσα ἐλεύθερον τὸ στάδιον ; Πρὸς τοῦτο ἔπρεπε νὰ πολλαπλασιασθῶσιν αἱ δυσχέρειαι. Καὶ ἡ ἀντίδρασις ἐτέθη ἐπὶ τὸ ἔργον».

(Ἀκολουθεῖ) Γ. ΚΥΡΙΑΚΟΣ

ΑΙ ΔΥΣΜΟΡΦΙΑΙ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ἡ ὡραιότης ἀτόμου τινὸς δὲν ἐκδηλοῦται μόνον ἐν τῇ καλλονῇ τοῦ προσώπου, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ κανονικῇ, εὐγράμμῳ καὶ ἐναρμονίως συμμετρικῇ διαπλάσει τοῦ σώματος αὐτοῦ. Διότι τίς δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι νεά τις εἶναι ὡραία, ἂν αὕτη, ὄντως τὴν μορφὴν εὐειδής, τυγχάνῃ στρεβλὴ κατὰ τὸ σῶμα; Καὶ ὅμως ἐν ᾧ περὶ τὴν καλλονὴν τῆς μορφῆς μύριαι ὅσαι αὐτόχρημα περιτταὶ —ἂν μὴ βλαβεραὶ— προσπάθειαι καταβάλλονται, διὰ τὴν κατὰ φύσιν κανονικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σώματος, τὴν ἀπαραιτήτως ἐπιβαλλομένην οὐδ' ἐλαχίστη λαμβάνεται φροντίς.

Τοῦτο καθ' ἡμᾶς, ἀποδοτέον εἰς τὴν περίπου ἐντελῆ ἄγνοιαν τῶν μητέρων περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν δέον νὰ παρακολουθῶσι καὶ ἐπιβλέπωσι τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σώματος τῶν ἑαυτῶν τέκνων.

Ἐπιτρέψωσιν ὅθεν ἡμῖν, αἱ διὰ τόσον φιλοστόργων μεριμνῶν περιβάλλουσαι τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ τὸ αἴσθημα τοῦ Καλοῦ ἐκ τῶν προγόνων αὐτῶν κληρονομήσασαι Ἑλληνίδες, ἵνα ὑποδείξωμεν αὐταῖς ἐν ὀλίγοις, τίνι τρόπῳ δύνανται νὰ ἐπαγρυπνῶσι τελεσφόρως ἐπὶ τῆς κανονικῆς ἀναπτύξεως τοῦ σώματος τῶν τέκνων καὶ ἰδίᾳ τῶν θυγατέρων αὐτῶν καὶ προλαμβάνωσιν ἢ ἐγκαίρως ἀντιλαμβάνωνται τὴν τυχὸν ἐπαπειλουμένην παρέκκλισιν τῆς ῥάχεως ἐκ τοῦ φυσικοῦ.

Αἱ τοιαῦται, ἄλλως, δυσμορφίαι τοῦ κορμοῦ εἰσὶν οὐχὶ σπάνιαι τοῦτο δ' ἀποδεικνύουσι στατιστικαὶ πολλῶν ἐθνῶν ἐξ ὧν ἐμφαίνεται ὅτι αὗται 48 μέχρι 59 ο)ο ἀπαντῶσιν ἐπὶ παιδίων, ἰδίᾳ δὲ νεανίδων.

Ἡ μᾶλλον ἐπίφοβος συνάμα δὲ καὶ συχνοτέρα τῶν ἐν λόγῳ στρεβλώσεων παρὰ κορασίοις εἶνε ἡ σκολίωσις δηλαδὴ ἡ εἰς τὰ πλάγια παρέκκλισις τῆς σπονδυλικῆς στήλης· ἐν ᾧ ἡ πρὸς τὰ ὀπίσω κύρτωσις ταύτης, ἡ κύφωσις (κοινῶς καμπούρα), ἂν δὲν ὀφείλεται εἰς φυματίωσιν τῶν σπονδύλων, ὅτε ταύτην συνοδεύουσι πόνοι καὶ γενικὴ κατάπτωσις τοῦ ἀσθενοῦς, ἢ εἰς ῥαχιτισμὸν, στερεῖται μὲν τῆς σοβαρότητος τῆς σκολιώσεως, οὐχ' ἧττον καὶ αὕτη καθ' ὃ προϊοῦσα τὸν χαρακτῆρα, δεῖται ἐξ ἴσου μεγάλης προσοχῆς.

Τὴν σκολίωσιν ἐχαρακτηρίσαμεν ὡς λίαν σοβαρὰν πάθησιν, ἀφ' ἑνὸς διότι αὕτη εἰσβάλλει ὑπούλως ἀφ' οὗ οὔτε πόνοι οὔτε ἄλλαι ἐνοχλήσεις εἰδοποιοῦσι τὴν προσβαλλομένην ἢ τοὺς περὶ αὐτὴν, περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς· καὶ διότι ἐξ ἄλλου ἅπαξ ἐγκατασταθεῖσα καὶ μὴ τεθεῖσα ἐγκαίρως ὑπὸ εἰδικὴν θεραπείαν, δυσχερῶς καὶ μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου παρέρχεται τελείως. Διὰ ταῦτα ἐπιβάλλεται εἰς τὰς μητέρας ἡ τακτικὴ ἐξέτασις τῶν τέκνων αὐτῶν, τὴν ὁποίαν, ὅπως ἐκτελῶσιν ὀρθῶς ἔχουσιν ἀνάγκην προκαταρτικῶν τινων ἰατρικῶν γνώσεων περὶ ὧν ἀμέσως κατωτέρω πραγματευόμεθα.

Ὡς τὰ πολλὰ, αἱ μητέρες προσάγουσιν ἡμῖν τὰς θυγατέρας αὐτῶν ὅταν ἀντιληφθῶσιν ὅτι ἡ μία ὠμοπλάτη αὐτῶν κατέστη προπετὴς καὶ ὑψηλοτέρα τῆς ἄλλης. Καίτοι ἡ τοιαύτη ἔκφρασις οὐχὶ ὀρθή, διότι οὐχὶ ἡ ὠμοπλάτη καθ' ἑαυτὴν μετετοπίσθη, ἀλλὰ ἕνεκεν τῆς εἰς τὰ πλάγια περικκλίσεως τῆς σπονδυλικῆς στήλης φαινομενικῶς προσωθήθη καὶ ὑψώθη, οὐχ' ἧττον τὸ σύμπτωμα τοῦτο εἶναι οὕτως ἓν ἐκ τῶν πρώτων τῆς σκολιώσεως δι' ὃ καὶ ἀρχόμεθα ἀπὸ τούτου.

Ἡ σπονδυλικὴ στήλη, καίτοι συνισταμένη ἐξ 24 ἐν ὅλῳ σπονδύλων, εὐκινήτων πρὸς ἀλλήλους, ὡς τοῦτο ἡ εὐλυγισία τοῦ κορμοῦ ἡμῶν ἀποδεικνύει, τηρεῖται ἐν τούτοις ἐν εὐθυγραμμίᾳ χάρις εἰς τοὺς στερεοὺς συνδέσμους, οἵτινες συγκρατοῦσι τὰ 24 ταῦτα ὀστᾶ πρὸς ἄλληλα καὶ ἰδίᾳ εἰς τοὺς ἰσχυροὺς καὶ πολλαπλοῦς μῦς οἵτινες ἑκατέρωθεν στερεοῦσι ταύτην, ὡς τὰ σχοινία τὸν ἱστὸν τοῦ πλοίου.

Ἂν ὅμως οἱ μῦς οὗτοι, ἕνεκεν κοπώσεως, ὡς τοῦτο ἰδίᾳ συμβαίνει μετὰ πολύωρον κάθισιν τῶν παιδίων ἐν τῷ σχολείῳ, σπεύσωσιν ἐνεργοῦντες, τότε ἡ σπονδυλικὴ στήλη τίθεται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ βάρους τοῦ κορμοῦ καὶ τῆς κεφαλῆς καὶ μὴ ὑπείκουσα πλέον οὐδ' εἰς αὐτοὺς τοὺς συνδέσμους αὐτῆς παρεκκλίνει τῆς φυσιολογικῆς αὐτῆς γραμμῆς. Καὶ ἂν μὲν ἡ παρέκκλισις ἐπιγίγνεται πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐπέρχεται ἡ κύφωσις, ἂν δὲ πρὸς τὰ πλάγια ἡ σκολίωσις.

Τοῦ κορμοῦ ἅπαξ μετατοπισθέντος πρὸς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην πλευρὰν λ.χ. τὴν δεξιὰν κατ' ἀνάγκην ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἐπικαθημένη δεξιὰ ὠμοπλάτη θέλει μετακινηθῇ σὺν ὅλῳ τῷ κορμῷ πρὸς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, ἑπομένως θέλει ὑψωθῇ ὑπὲρ τὴν ἀριστερὰν καὶ φαινομενικῶς προεξέχει (τὸ κοινῶς λεγόμενον *πετάει*). Ἐκτὸς τοῦ συμπτώματος τούτου ἔχομεν καὶ δύο ἕτερα ἐξ ἴσου πρῷα καὶ σημαντικὰ διὰ τὴν ἀκριβῆ διάγνωσιν τῆς σκολιώσεως.

(ἀκολουθεῖ) ΙΩ. ΧΡΥΣΟΣΠΑΘΗΣ
Ὑφηγητὴς τῆς Ὀρθοπαιδικῆς τῆς χειρουργικῆς τῶν παίδων.

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΣ

Η ΜΟΔΑ

Πιστοὶ εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὁποίαν σᾶς ἐδώσαμεν στὸ προηγγούμενον τεῦχος, σκοπεύομεν σήμερα νὰ σᾶς ποῦμε ἀρκετὰ γιὰ τὴν καλοκαιρινὴ μόδα.

Λέγεται ὅτι ἐφέτος ἡ κυρίαρχος αὐτὴ, ἔρχεται κομψοτέρα ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν—καὶ τὸ σπουδαιότερον—πλέον προσιτὴ εἰς τὰ βαλάντια μὲ τὰ ὁποῖα ἕως τώρα δὲν μποροῦσε νὰ συνεννοηθῇ καὶ τόσον καλά.

Ἡ περίκομψες καὶ φτηνὲς χρωματιστὲς μπατίστες μὲ τὰ διάφορα σχέδιά των, ὅπως εἶνε κολλαριστὲς μὲ τοὺς συνδυασμοὺς τῶν χρωμάτων καὶ τὰ μικρά των ἀνθάκια προσπαθοῦν νὰ πάρουν κάποιαν ὄψιν φουλαριοῦ, τὰ νέου εἴδους μονόχροα ἢ καὶ ῥιγωτὰ τσίτια, εἶνε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ στῆς δόξες των, φορούμενα εὐχαρίστως καὶ πλενόμενα ὅλα τους μὲ τὴν μεγαλειτέρα εὐκολία.

Ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἀπ' αὐτὰ τὰ ὑφάσματα θέλει κανεὶς, μπορεῖ νὰ κάνῃ ἕνα νοστιμώτατο καὶ ἁπλούστατο φόρεμα ἐξοχῆς.

Ἡ κορσὰζ κομμένη κιμονὸ, θὰ ἔχῃ ἕνα ταντελλένιον ἢ ναυτικὸ γιακὰ, ἐνῷ ἡ φοῦστα πάντοτε λογικῶς πλατειὰ θὰ ἔρχεται κάπως στὸ εἶδος τῶν empire, καταλήγουσα σὲ μεγάλες πιέτες ἢ σ' ἕνα στρίφωμα.

Ἐκτὸς τούτων, προσθέσατε ἀκόμη στὴν κορσὰζ, ἕνα μεταξωτὸ λαιμοδέτη, τίποτε κουμπιὰ, κανένα κομψὸ φιόγκο καὶ νὰ ποῦ ἑτοιμάσατε κι' ὅλας ἕνα φόρεμα πρακτικὸ, δροσερὸ, καὶ καθὼς σᾶς εἴπαμεν εὐκολώτατα πλενόμενον.

Ἀλλὰ διὰ νὰ συμπληρωθῇ ἡ χαριτωμένη αὐτὴ τουαλέττα, σᾶς χρειάζεται ἀκόμη μία μεγάλη ψάθα de riz γαρνιρισμένη μὲ ἕνα μέγαλον ταφταδένιον φιόγκον, σουρωμένες μουσελίνες ἢ τίποτε λεπτὰ λουλουδάκια, τὰ ὁποῖα ὄχι ὄρθια, ἀλλὰ πεσμένα θὰ τριγυρίζουν τὸν τεπὲ καὶ μία ὀμπρέλλα στὸ χρῶμα τοῦ φορέματός σας. ἀλλὰ πάντοτε πιὸ ζωηρό. Ἔτσι δὲν θέλετε πιὰ τίποτε ἄλλο.

Ὅσαι ὅμως ἐκ τῶν ἀναγνωστριῶν μας, προτιμοῦν διὰ τὴν ἐξοχὴν τὰ ἀκόμη βολικώτερα ταϊγὲρ αὐταὶ θὰ εὕρουν, ἀπειρείαν λεπτῶν καὶ χοντροτέρων λινῶν μὲ μικρὲς χρωματιστὲς γραμμὲς ἢ ἐντελῶς ἄσπρα καὶ μονόχρωα. Τότε κάνετε τὴν ζακέττα σας ἀρκετὰ κοντή, ἡ φοῦστα νὰ κοπῇ ὅσον τὸ δυνατὸν πιὸ ἴση—μὰ καὶ ἡ λόξα χάνει ἐντελῶς τὴν χάρη της στὸ πλύσιμο—ἐνῷ ἡ σεμιζέττα, κιμονὸ ἢ ὅπως ἄλλως τὴν θέλετε, θὰ γίνῃ πάντοτε ἀπὸ λεπτὸ ἄσπρο πιεταρισμένο, ἢ κεντημένο λινό. Καὶ ὡς συμπλήρωμα τῆς ὅλης σας ἐνδυμασίας ἔρχονται τὰ λινὰ παπούτσια, σχέδιον Derby ἢ Regent, τἀόποια φροντίζετε νὰ συμφωνοῦν πάντοτε μὲ τὸν χρωματισμὸν τοῦ φορέματός σας. Ἐὰν ὅμως αὐτὸ δὲν εἶνε δυνατὸν, τότε φορέσατε ἄσπρα, γκρὶ, ἢ χακί. Τὰ μαῦρα εἶνε κάπως βαρυὰ γιὰ τὸ καλοκαίρι, Κι' αὐτὰ ὡς πρὸς τὰ εὔκολα φορέματα, τὰ ὁποῖα μπορεῖ κανεὶς νὰ φορῇ ἀνέτως, κι' ὅποτε θέλει. Τὰ πλέον ὅμως ἐπίσημα, γίνονται ἀπὸ φουλάρι, surah, ταφτὰ charmeuses—τὸ λεπτότατο αὐτὸ μεταξωτὸ—καὶ ἀποτελοῦνται πάντοτε ἀπὸ τρία κομμάτια τὴν κορσὰζ, τὴν ζακέτταν καὶ τὴν φοῦσταν.

Ἡ τελευταία αὐτὴ, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κοπῇ ἀλλοιώτικα ἢ στρογγυλὴ, ἡ κορσὰζ γίνεται κιμονὸ ἢ fichu τὸ ὁποῖον εἶνε ἕνα εἶδος κιμονὸ, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἔρχεται σταυρωτὰ μπρὸς καὶ πίσω, ἐνῷ στῆς ζακέττες, ὡς πρὸς τῆς ὁποίες ἔχομε φέτος πλήρη ἐλευθερίαν σχεδίων, μποροῦμε νὰ προσθέσωμε καὶ μίαν pasque ἐλαφρῶς σουρωμένην, νὰ ταῖς κάνωμεν ἕνα γιακᾶ ἀπὸ ταντέλλαν καὶ ρεβὲρ ντραπαρισμένα, τὰ ὁποῖο συχνότατα εἶνε ἐντελῶς ἀνόμοια μεταξύ των.

Σημειώσατε ἀκόμη ὅτι πολλὰ ἀπὸ τὰ φορέματα αὐτὰ γίνονται εἰς τὸν λαιμὸν ἀρκετὰ ἀνοικτὰ τόσον μάλιστα, ὥστε καλὸν θὰ εἶνε ὅπως ἐφοδιαζώμεθα πάντοτε μ' ἕνα κλείσιμον (guimpes) τὸ ὁποῖον ἐντελῶς ἀνεξάρτητον τοῦ ὅλου φορέματος θὰ προσαρμόζεται σὲ μιὰ δευτέρα ἐσωτερικὴ κορσὰζ ἀπὸ λεπτοτάτην μπατίστα ἢ θὰ κρατῆται ἀπὸ κορδόνια τὰ ὁποῖα θὰ δένωμε εἰς τὴν μέσῃ.

Ἡ guimpes αὐτὲς γιὰ νὰ πλένωνται εὔκολα εἶνε καμωμένες ἀπὸ τοῦλι φανταζί, point d' esprit, ἀπὸ ντανταέλλαν τῆς Μαλλίνης ἢ λὰζ καὶ ἀπὸ soutache.

Γιὰ ν' αὐξήσωμε δὲ ἀκόμη περισσότερο τὴν κομψότητα τοῦ φορέματος κάνωμε πολλὲς φορὲς ἀπὸ τὸ ἴδιο ὑλικὸ τὴν guimpes καὶ τὰ μπελλετζίκια τῶν μανικιῶν, πρᾶγμα πολὺ ὡραιότερον ἢ ἐὰν αὐτὰ συμφωνοῦσαν πρὸς τὸ ὅλον φόρεμα.

Δις ***Μ. Περ.***

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ἱστορία τῆς παροιμίας ***«ἔμπα διάολε μέσα»***.

Ὅταν ἔμπαζ' ὁ Νῶε τὰ ζᾶ στὴ Κιβωτὸ, ὅλα μπῆκαν μ' εὐκολία. Τὸ γαϊδούρι μονάχα δὲν ἔμπαινε, γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ πατήσῃ 'στὸ σανίδι ποῦ ἀκούμπαγε στὴ στεριὰ καὶ τὴ Κιβωτό. Τότε ὁ Νῶε ἐθύμωσε, καὶ τοῦ λέει, ***ἔμπα διάολε μέσα!*** Τὸ γαϊδούρι μπῆκε, ὁ κατακλυσμὸς πέρασε, ὁ Νῶε ἄνοιξε τὴ Κιβωτὸ καὶ τὰ ζᾶ ὅλα, ἕνα ἕνα ἔβγαινεν. Καρτεράει ὁ Νῶε νὰ βγῇ καὶ τὸ φεῖδι καὶ σὰν δὲν τὸ εἶδε νὰ βγῇ, μπαίνει 'στὴ Κιβωτὸ καὶ τὸ βρίσκει κι' ἐκαθότανε κουλουριασμένο 'στὰμπάρι. Σήκω, τοῦ λέει, ἔβγα ἔξω. Τί κάθεσαι! Τότε τὸ φεῖδι τοῦ εἶπε· ὁ ποντικὸς ἐτρούπησε τὴ Κιβωτὸ καὶ ἐγὼ ἐβούλλωσα τὴ τρούπα γιὰ νὰ μὴ βουλιάξῃ. Κάνει νὰ φύγ' ὁ Νῶε καὶ λέπει ἔξαφνα τὸ διάολο μέσ' τὴ Κιβωτό. Σὺ τοῦ λέει πότ' ἐμπῆκες; Ξέχασες, τοῦ λέει ὁ διάβολος, τὴν ὥρα ποῦ δὲν ἤθελε νὰ μπῇ τὸ γαϊδούρι, πῶς μοῦ εἶπες, ***«ἔμπα διάολε μέσα;»***

Ι. Π. ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΗΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Αἱ παραστάσεις τῶν πρωτοτύπων ἔργων ἤρχισαν ἐνισχύουσαι ὑλικῶς τοὺς θιάσους. Αἱ πρῶται διεδέχθησαν ἀλλήλας μὲ ταχύτητα, τὴν ὁποίαν δικαιολογεῖ ἐπαρκῶς ἡ ἀνάγκη, εἰς ἣν εὑρέθησαν οἱ θίασοι, ἐξαντλήσαντες τὰς μεταφράσεις των, ἄνευ πρακτικοῦ ἀποτελέσματος.

Αἱ πρῶται τῶν πρωτοτύπων ἔργων ἐμφανίσεις δὲν ἦσαν πολὺ ἐνθαρρυντικαί. Οἱ συγγραφεῖς μας, μὴ ἐπαρκῶς παρεσκευασμένοι, ἔδωσαν ὅ,τι πρόχειρον εἶχον. Δραματάκια καὶ «παιγνίδια». Ἡ μονόπρακτος τραγῳδία—ὁ βαρὺς χαρακτηρισμὸς ἀνήκει εἰς τὸν συγγραφέα—«Ψυχοσάββατο» τοῦ κ. Ξενοπούλου ἦτο ἐν ἀδιάκοπον μοιρολόγι μιᾶς νεκρᾶς. Μία κακὴ νύφη ἐπετάχυνε τὸν θάνατόν της, ἡ μητέρα θρηνολογεῖ, ἡ νύφη δραματίζεται εἰς ἕνα συρτὸν τῶν ψυχῶν τὴν πεθαμένην, ἡ ὁποία τὴν ἐμποδίζει νὰ δραπετεύσῃ ἀπὸ τὸν συζυγικὸν οἶκον, ἡ ἔνοχος παραληρεῖ καὶ αἰφνιδίως ἐξομολογεῖται εἰς τὸν ἄνδρα της ὅτι ὁ θάνατος τῆς ἀδελφῆς του ὀφείλεται εἰς αὐτὴν καὶ πλειοδοτοῦσα ἀποκαλύπτει τὸν σκοπὸν ὃν παρ'ὀλίγον νὰ ἐπραγματοποίῃ τῆς ἀτιμώσεώς του καὶ ἐκεῖνος ἐξαλλος ἐξ ὀργῆς τὴν πνίγει. Ὅλ' αὐτὰ—καὶ ἄλλα ἀκόμη—ἀπαιτοῦν πολλὴν ψυχολογίαν ἢ τέχνην. Ὁ συγγραφεὺς πρὸ παντὸς ἐσκόπει διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων κινηματογραφικῶν σκηνῶν, ὅλων τονισμένων εἰς τὴν ἀγριωτέραν κραυγὴν τοῦ μίσους καὶ τῆς μετανοίας, νὰ κάμῃ ἐντύπωσιν, καὶ τὸ ἐπέτυχε προκαλέσας βαθυτέραν τινὰ ψυχικὴν δόνησιν, ἥτις δὲν ἀπέτυχε τῆς δυσφορίας, διὰ τὰς ἀλεπαλλήλους δραματικὰς σκηνάς.

Ἡ «Παλῃὲς ἀγάπες» τοῦ κ. Τσοκοπούλου θὰ εἶνε νεανικὸν σκαρίφημα. ἄγνωστον πως παραπλανηθὲν μέχρι τῆς κ. Κυβέλης. Ὅσον καὶ ἂν ἔσπευσε νὰ τὸ χαρακτηρίσῃ ὡς ἐλαφρὸν καὶ ἀσήμαντον ὁ συγγραφεὺς, ἐφάνη πολὺ κατώτερον αὐτοῦ. Διότι εἶχε τὸ ἀτύχημα τὸ «παίγνιον» αὐτὸ νὰ ἔχῃ καὶ λογοπαίγνια κατεψυγμένα.

Τὸ «Ἐλιξίριον τῆς Νεότητος» μία τρίπρακτος φάρσα τοῦ κ. Π. Νιρβάνα, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία ἀπόπειρα τοῦ συμπαθοῦς χρονογράφου ὅπως γράψῃ καὶ κωμῳδίαν. Δὲν γνωρίζομεν ἂν θὰ εὐδοκιμήσῃ καὶ εἰς τὸ εἶδος αὐτὸ, καλὸν ὅμως νομίζομεν εἶνε νὰ ἀρκεσθῇ ὁ ποιητὴς τοῦ «Ἀρχιτέκτονος Μάρθα» εἰς τὸ δρᾶμα εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει ἰδιάζουσαν κλίσιν.

Τὸ «Ἐλιξίριον» στερεῖται γοργότητος καὶ ποικιλίας, ἀλλὰ, τὸ σπουδαιότερον, στερεῖται ἐπαρκοῦς χαρακτηρισμοῦ τύπων. Ἡ ὑπόθεσις εἶνε δεκτικὴ σατύρας, ἀλλ' ἡ σάτυρα τοῦ κ. Νιρβάνα εἶνε ἁβρὰ καὶ διὰ τοῦτο παρέρχεται μὲ κάποιαν ψυχρότητα.

Ὁ κ. Ἰωσὴφ ὁσάκις ἐμπνέεται ἐκ τῶν περιπετειῶν τῆς ἰδίας του ζωῆς ἢ ἀκολουθεῖ τὴν ἰδίαν του ἀντίληψιν, ἐπιτυγχάνει. Ὁσάκις ἐμπνέεται ἐκ μόνης τῆς φαντασίας, ἀποτυγχάνει. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἀνήκει ἡ «Εὔα—Ἑλένη» κ.λπ. Εἰς τὴν πρώτην, ἡ «Φιλάρεσκος» καὶ ἤδη προστίθεται ἡ «Ἰδζλάλ».

Ἡ «Ἰδζλὰλ» εἶνε περιπέτεια ἢν ὑπέστη ὁ συγγραφεὺς καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀντικατοπτρίζεται μὲ πολλὴν εὐγένειαν, ὑπομονητικότητα καὶ εὐαισθησίαν. Δίδει ἕνα τύπον φιλαρέσκου καὶ ἐρωτοτρόπου γυναικὸς καὶ ἕνα τύπον ἀνδρὸς ἀξιοπρεποῦς καὶ λογικοῦ.

Ἐκείνη, Ὀθωμανίς, ἀποκτῶσα τὴν κοινωνικὴν ἐλευθερίαν, κάμνει κακὴν χρῆσιν αὐτῆς. Ὁ φίλος τοῦ ἀνδρός της ἐλκύει τὴν προσοχήν της, ἀλλ' ἡ συμπάθειά της αὐτὴ ἐλκύει καὶ τὴν προσοχὴν τοῦ συζύγου, ὅστις μίαν εὑρίσκει διέξοδον ὅπως σώσῃ τὴν τιμήν του. Νὰ χωρισθῇ ἀπὸ αὐτήν, ἂν καὶ τὴν ἀγαπᾷ. Ἡ ὑπόθεσις δὲν ἔχει πρωτοτυπίαν, ἀκριβῶς δὲ διὰ τοῦτο εἶναι ἄξιος περισσοτέρας ἐκτιμήσεως ὁ συγγραφεὺς ὅτι ἠδυνήθη πρωτοτύπως νὰ τὴν διαχειρισθῇ. Ἡ σκηνικὴ οἰκονομία εἶνε ἔντεχνος, ὁ δὲ διάλογος σχεδὸν ἄψογος. Ἐν τούτοις τὸ ἔργον τοῦ κ. Ἰωσὴφ τόσον ἠρέμα ἐκτυλίσσεται, ὥστε νὰ μὴ ἠμπορῇ κἂν νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς δρᾶμα. Μία λογομαχία μεταξὺ συζύγων, καὶ ἐκείνη κυμαινομένη μεταξὺ σκληρότητος καὶ ἐπιεικίας, εἶνε τὸ μόνον σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει πνοὴ δραματικότητος. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἐκπνέει εἰς τὴν ψυχικὴν τοῦ συζύγου ἀδυναμίαν.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἔργου, ὁ κ. Ἰωσὴφ ἐκαινοτόμησεν, ὑποδυθεὶς ὁ ἴδιος τὸν ρόλον τοῦ πρωταγωνιστοῦ. Καὶ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, ὑπερνικήσας κάθε συγκίνησιν, ὄχι μόνον ὡς συγγραφεὺς ἀλλὰ καὶ ὡς παθών, ἔπαιξε μὲ πολλὴν φυσικότητα, χειροκροτηθεὶς ἐπανειλημμένως.

Ἓν μικρὸν δραματάκι τοῦ ἰδίου, ἢ μᾶλλον μία ἐλαφρὰ δραματικὴ σκηνή, ἡ «Γατίτσα», χρησιμεύσασα ὡς lever rideau ἦτο εὔμορφα γραμμένη, ὡς χαρίεις χαρακτηρισμὸς τῆς γυναικὸς ἐν γένει.

Τὰ «Παναθήναια», ἐκ βάθρων ἀνακαινισθέντα, συνεκέντρωσαν πολὺν κόσμον. Ἐρριζοβόλησαν πλέον εἰς τὴν «Νέαν Σκηνὴν» καὶ κατέστησαν πηγὴ ποσοστῶν ἀστείρευτος. Μερικαὶ σκηναὶ εἶναι εὐφυεῖς, ὅπως ἡ τῶν δύο Πανεπιστημίων, ἡ τῶν Λιλιπουτείων αὐτοκτόνων, ἡ τῆς Γαλλικῆς ἀποστολῆς καὶ ἡ τῶν Ἀνθεστηρίων. Ὅλας αὐτὰς τὰς σκηνὰς κατέστησαν ἰδίως δημοφιλεῖς τὰ ὡραῖα τραγουδάκια, τὰ ἐκ διαφόρων μελοδραματίων συλλεγέντα.

Ἐκ τῶν ἠθοποιῶν, ἐκτὸς τῆς κ. Νίκα καὶ τοῦ κ. Λεπενιώτου, ἔπαιξαν πολὺ εὐμορφα ἡ κ. Παρασκευοπούλου ὡς Ἀραπίνα, ἡ κ. Δρακοπούλου ὡς Ἀτσιγγάνα, ἡ μικρὰ Καντιώτου καὶ ὁ κ. Ἰακωβίδης, ὅστις ὡς γεροντοπαλλήκαρον ἀπέδειξεν ἰδιοφυΐαν κωμικοῦ πρώτης τάξεως.

Δύο δραμάτια τῆς κ. Ἀργυρῆς Σακελλαρίου, δοθέντα μίαν καὶ μόνην ἑσπέραν, ἡ «Κρυφὴ ἀγάπη» καὶ ὁ «Λέων Μαριάννης» δὲν εἶχον τὴν αὐτὴν ἐπιτυχίαν. Τὸ πρῶτον ἦτο ἀρκετὰ καλόν, μὲ λεπτὴν ψυχολογίαν, μὲ ἀβίαστον διάλογον, μὲ μίαν εἰς τὸ τέλος σκηνὴν δραματικωτάτην. Ἀλλὰ τὸ δεύτερον δὲν εἶχε τὰ προτερήματα αὐτά. Αἱ σκηναὶ ἦσαν κάπως βεβιασμέναι, καὶ ὁ διάλογος ἐνιαχοῦ ἐλαττωματικός. Ἐν τούτοις, τὸ κοινὸν μὲ πολλὴν εὐμένειαν παρηκολούθησε τὴν παράστασιν, ἐκδηλῶσαν κατ' ἐπανάληψιν τὴν συμπάθειάν του πρὸς τὴν μετριόφρονα συγγραφέα.

Μία σύζυγος, ὡραία καὶ σχεδὸν ὑπερήφανος, παλαίουσα ἀπεγνωσμένως ἐναντίον τῶν περιστοιχιζόντων αὐτὴν ἀθλίων ὑποκειμένων, θείου, συζύγου καὶ ἀναδόχου, προσπαθοῦσα νὰ ἀποφύγῃ τὸ βάραθρον τῆς ἀτιμίας εἰς τὸ ὁποῖον τὴν ὠθοῦν ὅλοι αὐτοί, ὁ πρῶτος διὰ τὸ προσωπικόν του συμφέρον νὰ λάβῃ ὑημοσίαν θέσιν, ὁ δεύτερος διὰ νὰ καλύψῃ ἓν ἔλλειμμα τῆς διαχειρίσεώς του, ὁ τρίτος διὰ νὰ κορέσῃ ταπεινὰς ὁρμάς. Ἀνθίσταται ἐν τούτοις ὅσον ἠμπορεῖ, βλέπει ἑαυτὴν ἀπομεμονωμένην καὶ ἐνδίδει εἰς ἕνα ἔρωτα εὐτελῆ. Τὸ ἐξαντλητικὸν αὐτὸ μαρτύριον τῆς ἀνυπερασπίστου γυναικός, τὴν ὁποίαν πιέζει μὲ τοὺς γαμψοὺς ὄνυχάς της ἡ Ἀνάγκη, ἀποτελεῖ τὴν ***θέσιν*** τοῦ δράματος, τὸ ὁποῖον ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ «Ἀττικὸν Θέατρον» ὑπὸ τὸν τίτλον «Μὲ κάθε θυσίαν». Ἡ συγγραφεὺς κ. Πετροῦλα Ψηλορείτου ἔσχε τὴν πρώτην ἐμφάνισίν της πολὺ εὐοίωνον. Τὸ ἔργον της πάλλεται ἀπὸ ζωήν, ἀπὸ κίνησιν, ἀπὸ πάθος δραματικόν. Ἀλλ' ἡ γυναῖκα τὴν ὁποίαν παρουσιάζει δὲν εἶνε τύπος ἀγνός, ὅστις θὰ τὴν ἐξύψωνεν εἰς ἥρωΐδα. Διότι ἀγαπᾷ ἕνα ἄλλον καὶ χάριν ἐκείνου ἀποκρούει τὸν γέροντα. Ἀντίληψις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς δὲν ὑπάρχει. Μᾶλλον ὑπολανθάνει ἐκφυλιστικὴ τάσις, ἡ ὁποία ἀντιθέτως πρὸς τὰς ὑπαρχούσας συνθήκας τῆς ζωῆς ἐκδηλοῦται μὲ ὠμότητα ἀσυμπαθῶς ἐπιδρῶσαν ἐπὶ τῶν δρώντων προσώπων τοῦ ἔργου.

Ἐκτὸς αὐτῶν καὶ ἄλλων τινῶν ἐλλείψεων, μιᾶς ρητορείας πρὸς τοὺς ἐργάτας καὶ μιᾶς ταχυδακτυλουργίας ἑνὸς μετημφιεσμένου, τὸ δρᾶμα τῆς κ. Ψηλορείτου εἶνε πολὺ δυνατόν, καὶ μὲ τέχνην εἶνε γραμμένον. Καμμία σκηνὴ δὲν στερεῖται ἐνδιαφέροντος. Ἐν τούτοις θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ἦτο συντομώτερον τὸ ἔργον κατὰ μίαν πρᾶξιν.

Ἡ δεσποινὶς Κοτοπούλη ἔπαιξε μὲ πολλὴν δύναμιν καὶ στοργὴν πρὸς τὸ ἔργον. Εἶχεν ἀδιάκοπα μέρος καὶ ὅμως δὲν ἐμειώθη καθόλου ἡ τοῦ συνόλου ἐντύπωσις. Τὸ ἔργον ἐν τούτοις δὲν παρεστάθη πλέον, ὑποχωρῆσαν εἰς μίαν κατὰ μετάφρασιν κωμῳδίαν, διὰ νὰ εὕρῃ εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδειχθῇ ὁ τέως θιασάρχης κ. Παπαϊωάννου.

Κ.

Ἀπὸ τὴν Ζωὴν τοῦ Μήνος

ΙΟΥΝΙΟΣ

Μὲν τοῦ ἰσχυροῦ ἡλιακοῦ φωτὸς τὸ ὁποῖον ναρκώνει τοὺς Λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς καὶ καθιστᾶ περισσότερον χαύνους καὶ μαλθακοὺς τοὺς ἀπὸ φύσεως ρέποντας εἰς τὴν ἀνάπαυσιν. Ἐν τούτοις πρὸ τῆς ἀνάγκης εὑρεθέντες οἱ μὲν Ἀξιωματικοί μας, χάρις εἰς τὴν Γαλλικὴν ἀποστολήν, ἀπὸ μακρὸν συνειθισμένοι εἰς βίον χλιδῆς καὶ ἀναπαύσεως, καταλυόμενοι ἤδη ἀπὸ τὰς ἐκθαμβωτικὰς καὶ ἀποπνικτὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας καὶ ***ἰδρῶτι*** περιρρεόμενοι καὶ μοχθοῦντες καὶ ἀσθμαίνοντες καθημερινῶς διασχίζουσι πεδιάδας καὶ ὄρη, πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ μόρφωσιν στρατιωτικήν. Οἱ πάσης ἡλικίας καὶ φύλλου Μαυροβούνιοι χάρις εἰς τὸν πολεμικώτατον Ἡγεμόνα καὶ τὸν ἡρωϊκὸν χαρακτῆρά των ἀναταράσσονται, κινοῦνται διαρκῶς καὶ προπαρασκευάζονται νὰ ὁρμήσουν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ ἀδάμαστοι καὶ ἀκάθεκτοι Ἀλβανοί, χάρις εἰς τὸν Σωβινισμὸν τῶν ἀπερισκέπτων Νεοτούρκων, πάνοπλοι καὶ ἀποφασιστικοὶ ἀντιμετωπίζουν τὰς ἀνιλεεῖς καὶ βαρβάρους στρατιὰς τοῦ Τουργοὺτ Πασσᾶ καὶ τὸ ἥμισυ ναυτικὸν τῆς πατρίδος μας γενναῖον, ἀποφασιστικόν, χάρις εἰς τὰ πατριωτικά του αἰσθήματα, μὲ τὴν ρομφαίαν προτεταμένην εἶνε ἕτοιμον νὰ κατασπαράξῃ τό..... ἕτερον ἥμισυ τοῦ ναυτικοῦ τῆς πατρίδος μας.....

***

Ἀλλὰ διατί νὰ μὴ ἀναφέρωμεν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Σέρβους, οἱ ὁποῖοι μαζῆ μὲ τὴν κυβερνητικήν των μεταβολὴν ἐπιστρατεύουν μέρος τῶν στρατιωτικῶν των δυνάμεων καὶ τοὺς ὀψίμως νεωτερίζοντας Βουλγάρους οἱ ὁποῖοι ἔχοντες καὶ αὐτοὶ Ἐθνοσυνέλευσιν πρὸς διαρρύθμισιν τοῦ Συντάγματος ἀποπειρῶνται ν' ἀνακηρύξουν τὴν Δημοκρατίαν, καὶ τοὺς Τούρκους οἱ ὁποῖοι συσσωρεύοντες καθημερινῶς ἐρείπια καὶ καταστροφὰς δὲν ἔχουσι τὸν κοινὸν πολιτικὸν νοῦν νὰ στρέψωσι τὴν προσοχήν των εἰς τὰς βαρυσημάντους, πολιτικωτάτας καὶ ἐθνικωτάτας γνώμας τοῦ σώφρονος πολιτικοῦ των Κιαμὶλ πασᾶ, καὶ τοὺς Γερμανοὺς οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἐξόδου 500 ναυτῶν εἰς τὸ Μαρόκον κατετάραξαν τοὺς διπλωματικοὺς κύκλους τῆς Εὐρώπης καὶ ἐπροξένησαν εἰς τοὺς ἡμετέρους χρηματιστικοὺς κύκλους καὶ ἰδίᾳ εἰς τοὺς μετὰ τοῦ χρηματιστηρίου ***ἐρασιτεχνικῶς*** συναλλασσομένους δεινὰς χρηματικὰς παραζάλας; Καὶ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἐξ ὅσων ἀνέφερα τὸ κωμικοτραγικώτερον εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ Γερμανικοῦ διαβήματος ὅπερ ἐπέπρωτο νὰ θίξῃ τὰ θυλάκια τῶν ἀτυχῶν παικτῶν τοῦ χρηματιστηρίου μας.

Ἀλλὰ ὁ Ἰούνιος εἶνε ἀπὸ τοὺς μῆνας οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸ ρεκὸρ τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν γεγονότων. Ἡ πρόσκρουσις τοῦ «Ἀβέρωφ» ἤγειρε θύελλαν πατριωτικῆς ὀργῆς καὶ φρίκης, ἡ ἐπάνοδος τοῦ Διαδόχου εἰς τὴν ἐνεργὸν στρατιωτικήν του δρᾶσιν ἐν ᾧ ἐπανώρθωσεν ἓν ἀδίκημα πρὸς ἡγεμονίδην, ἀπέδειξεν ὅτι τὸ Κράτος δὲν εἶχε τὸ σθένος νὰ ἐπανορθώσῃ καὶ τὸ ἀδίκημα τὸ ὁποῖον ἀνεγνώρισεν ὅτι ἐγένετο εἰς Ἕλληνας Ἀξιωματικούς. Ὁ μὴν αὐτὸς μᾶς ἐπεφύλασσε προσέτι μίαν ἄλλην θλιβερὰν ὑπόμνησιν εἰς βάρος τοῦ Κράτους ὀλιγωροῦντος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του. Ὑπάρχει νόμος καθορίζων τὰ τῆς Κυριακῆς ἀργίας. Ρητῶς ἀναφέρει ὅτι αἱ ἐφημερίδες καθ' ὡρισμένας ἑορτὰς δὲν ἐκδίδονται. Ὁ νόμος αὐτὸς καταφώρως καταπατεῖται καὶ τὸ Κράτος τρομασμένο καὶ περίφοβον ὄχι μόνον δὲν περιφρουρεῖ τὸν νόμον ἀλλὰ καὶ ἀντιπαρέρχεται ἐν τῇ Βουλῇ τὴν ἀναφορὰν τῶν Συντακτῶν τῶν ἐφημερίδων, οἱ ὁποῖοι ζητοῦσι προστασίαν ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ τὴν Πολιτείαν. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰς Κυριακὰς νεκροῦται πᾶσα κίνησις. Ἐφημερίδες δὲν ἐκδίδονται, τὰ ταχυδρομεῖα, τὰ τεῖοπωλεῖα καὶ ὅλα τὰ ἄλλα κέντρα εἶνε κλειστά, ἀπὸ δὲ τοῦ Σαββάτου τὸ ἀπόγευμα πᾶσα ἡ ἐμπορικὴ κίνησις διακόπτεται. Ἡ ζωὴ τοῦ συμφέροντος καὶ τῆς βιοπάλης παύει καὶ αἱ στιγμαὶ προορίζονται εἴτε διὰ τὴν ἐκκλησίαν εἴτε διὰ τὴν κατ' οἶκον ἀνάγνωσιν, εἴτε διὰ τὰς ἐπιστημονικὰς διαλέξεις καὶ τὰ μουσικὰ ἀκροάματα εἴτε διὰ τὰ Σπὸρ καὶ τὰς ἐξοχάς. Καὶ ὁ λαὸς εἶνε εὐτυχής, τὸ Ἔθνος ἰσχυρὸν καὶ τὸ Κράτος σεβαστόν. . . . . .

***

Καὶ ἐξελίσσεται ὁ Ἰούνιος. Ἐν μέσῳ ἐπεισοδίων, θορύβου καὶ ἀντεγκλήσεων συνεδριάζει ἡ Διπλῆ Βουλὴ καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἔθνους ἐργάζονται διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου. Τὰ πανεπιστημιακά, τὰ οἰκονομικὰ καὶ τὰ προσωπικὰ—ὅρα Ὑπουργεῖον Γεωργίας—νομοσχέδια τῆς Κυβερνήσεως διεγείρουν συζητήσεις μακρὰς καὶ ἐκχειλίζει ἀγανάκτησις καὶ ἐκσπᾷ ἡ ὀργὴ καὶ ἀκούονται ἀποστροφαὶ πατριωτικῆς ὀδύνης καὶ ἀπογνώσεως. Καὶ ἐγείρεται ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ μὲ τὴν τετραγωνικὴν λογικήν του ὄχι μόνον παρηγορεῖ τοὺς ἀπογοητευμένους ἀλλὰ καὶ ἐνθουσιᾷ τοὺς πρὸς στιγμὴν ἐμφόβους διὰ τὸ μέλλον τῆς πατρίδος. Ἐν τῷ μεταξὺ προαναγγέλλεται ἡ διοργάνωσις κατὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον Πανελληνίου Σηροτροφικῆς Ἐκθέσεως, δίδεται ἐπίσημον γεῦμα τοῦ Στρατοῦ πρὸς τιμὴν τῆς δημοφιλοῦς Γαλλικῆς ἀποστολῆς καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης μεταβαίνει αἰφνηδίως εἰς Χαλκίδα καὶ ἐπισκεφθεὶς τὰς ἐκεῖ ἀπαισίας φυλακὰς εἶδε καὶ ἐθαύμασε τὰς συγχρόνους ***Ἑλληνικὰς προόδους καὶ τὰς ἀνθρωπιστικὰς τάσεις τοῦ Ἔθνους μας.*** Καὶ ὁ Ἰούνιος παρέρχεται μὲ μίαν ἱερὰν ἐκπλήρωσιν καθήκοντος ἐκ μέρους τοῦ ἔθνους. Ἐκομίσθη ὁ νεκρὸς τοῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτου Κοργιαλένιου εἰς τὴν Κεφαλληνίαν καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπέστειλεν ἀντιπρόσωπόν της τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Γρυπάρην ὅστις καταθέτων στέφανον ἐκ μέρους τοῦ Βασιλέως, ἀπηύθυνε θαυμασίαν προσφώνησιν πρὸς τὸν νεκρὸν τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός.

Ε. Ζ.

Ο ΚΟΣΜΟΣ

ΤΟ ΑΤΥΧΗΜΑ ΤΟΥ "ΑΒΕΡΩΦ,,

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπιδοκιμαζομένη παρ' ὅλου τοῦ Ἔθνους ἔκρινε σκόπιμον καὶ ὀρθὴν τὴν ἀποστολὴν τοῦ νεοτεύκτου «Ἀβέρωφ» εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ τὴν συμμετοχὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς μεγαλοπρεπεῖς ἑορτὰς ἐπὶ τῇ στέψει τοῦ Βασιλικοῦ ζεύγους τῆς χώρας ταύτης. Ἤρξαντο αἱ ἑορταὶ αὗται καὶ αἱ διάφοροι περιγραφαὶ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνταποκριτῶν τῶν Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων παρέσχον ἀνακούφισιν εἰς τὴν Ἐθνικὴν ψυχὴν κατόπιν τῆς ὡραίας ἐντυπώσεως ἣν ἐπροξένησε τὸ σκάφος εἰς τοὺς ξένους καὶ κατόπιν τῆς Ἐθνικῆς ὑπερηφανείας ἣν ἐπροκάλεσεν εἰς τοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ ὁμοεθνεῖς μας, οἱ ὁποῖοι εἰς ἀληθὲς ἐθνικὸν προσκύνημα μετέβαλον τὴν ἐπίσκεψίν των εἰς τὸ καμαρωμένο καὶ πολύτιμον σκάφος μας. Ἡ συμμετοχὴ τοῦ «Ἀβέρωφ» εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὅσον ἱκανοποίησε τὴν ἐθνικήν μας φιλοτιμίαν ὡς ἔθνους Ναυτικοῦ τόσον ὤξυνε τὸν πόθον μας ὅπως ἴδωμεν τὸ πλοῖόν μας καταπλέον τὸ ταχύτερον εἰς τὰς Ἑλληνικὰς θαλάσσας. Ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ ἀγωνιῶσα παρηκολούθησεν αὐτὸ ναυπηγούμενον καὶ οἱ ἐθνικοὶ παλμοὶ ταχεῖς τὸ συνώδευσαν εἰς τὸ ταξείδιόν του, ἡ δὲ ἐπάνοδος αὐτοῦ ἀνεμένετο νὰ χαιρετηθῇ μὲ τὴν πλέον ἀνυπόκριτον χαρὰν καὶ ὑπερηφάνειαν τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἠδύνατο νὰ αἰσθανθῇ. Ὡς ἐκ τούτου τὸ ἄκουσμα τοῦ κινδύνου τὸν ὁποῖον διέτρεξεν εἰς τὰς ὑφάλους τῶν Ἀγγλικῶν θαλασσῶν ἐπροξένησε βαθυτάτην ὀδύνην καὶ σπαραγμὸν εἰς πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν. Αἱ πρῶται εἰδήσεις ἦσαν ἀπαίσιοι. Ὁ «Ἀβέρωφ» ἐβυθίσθη. Ἡ ὀδυνηρὰ αὕτη φράσις ἐγέννησε πένθος βαρὺ καὶ κάθε Ἑλληνικὴ Οἰκογένεια ἠσθάνθη τὴν αὐτὴν θλῖψιν τὴν ὁποίαν θὰ ἐδοκίμαζεν ἂν ὁ θάνατος ἔπληττε προσφιλὲς αὐτῆς μέλος. Εὐτυχῶς τὸ πλοῖόν μας ἐσώθη. Ἡ βλάβη του δὲν εἶνε σοβαρὰ, καὶ ἡ πολεμική του ἀντοχὴ παραμένει ἀμείωτος. Ἀνεπνεύσαμεν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως σάλος φοβερᾶς τρικυμίας ἠγέρθη περὶ τὸ κινδυνεῦσαν πλοῖον. Ἡ Ἑλληνικὴ ἐπιπολαιότης ἀντὶ νὰ ζητήσῃ νὰ ὑποστῇ τὴν συμφορὰν ἀξιοπρεπῶς καὶ νηφαλίως ἐξετράπη εἰς ἀκαίρους προσωπικὰς συζητήσεις αἱ ὁποῖαι ἦλθον νὰ ἀναξέσωσι τὴν αἱμάσσουσαν ἐθνικὴν πληγὴν καὶ νὰ δείξωσι καταφώρως ὅτι τὸ Ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος νοσεῖ νόσον βαρεῖαν ἀπὸ τῆς ὁποίας, διὰ μέσου ριζικῆς μόνον θεραπείας, δύναται ν' ἀπαλλαγῇ.

Ὅταν τὸ Ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος ἔχῃ εἰς τοὺς κόλπους του Ἀξιωματικοὺς ἀναξίους τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ τίτλου, οἱ ὁποῖοι ἀνιέρως καὶ ἀντιπατριωτικῶς ἐκδηλοῦσιν τὰς ἀντιπαθείας των καὶ τὰ προσωπικά των εἰς στιγμὰς ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ καθῆκον καὶ τὴν ἰδέαν τῆς πατρίδος ποῖον κέρδος διὰ τὴν Ἑλλάδα ἂν εἴχομεν ὁλόκληρον τὸν Ἀγγλικὸν στόλον εἰς τὴν διάθεσίν μας ἢ ποία ζημία ἂν βυθίσωμεν καὶ ἐξαφανίσωμεν καὶ τὸ ἔσχατον τῶν πλοίων μας;....

Δι' ἡμᾶς τὸ ἀτύχημα τοῦ «Ἀβέρωφ» ἔπαυσε πλέον νὰ ἔχῃ σημασίαν διότι ὀρθοῦται ἀπειλητικὸν τὸ φάσμα τῆς διχονοίας τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ ἐκ τῆς ὁποίας ἀπειλεῖται τὸ μέλλον καὶ ἡ τιμὴ τῆς πατρίδος μας.

Ἰδοὺ τὸ πραγματικὸν δυστύχημα τοῦ Ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος.

ΤΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΠΛΟΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Ἐμπορικὸς στόλος τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ εἰδικὸν περιοδικὸν «Βαιαρπλαίη» ηὐξήθη κατὰ τὸ ληξαν ἔτος κατὰ 59 ἀτμόπλοια τόννων 71 χιλιάδων, τὰ ὁποῖα ἐναυπηγήθησαν κατὰ τὸ 1910. Κατόπιν τῆς αὐξήσεως ταύτης ὁ ἐμπορικὸς στόλος τῆς Ἑλλάδος ἀριθμεῖ 324 ἀτμόπλοια 536,000 τόννων ἔναντι τῶν 265 ἀτμοπλοίων 485,000 τόννων τὰ ὁποῖα ἠρίθμει κατὰ τὸ 1909. Τὰ ἀτμόπλοια ταῦτα ἀνήκουν εἰς ἐφοπλιστὰς Κεφαλλῆνας, Ἀνδρίους, Ἰθακησίους καὶ Συριανοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ

Ὁ ἐν Ἀθήναις σύλλογος τῶν Καλαβρυτινῶν διωργάνωσε καὶ ἐφέτος τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ ἐκδρομὴν εἰς τὰ Καλάβρυτα, μεθ' ἧς συνδέεται καὶ τὸ προσκύνημα εἰς τὰς δύο ἱστορικὰς μονὰς αἵτινες πλαισιοῦσι τὰ Καλάβρυτα, τὴν Ἁγίαν Λαύραν, καὶ τὸ Μέγα Σπήλαιον. Ἡ διοργάνωσις τῆς ἐκδρομῆς, ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸν γραμματέα καὶ τὸν ταμίαν κ. κ. Σαγιᾶν καὶ Τσίμαν, οἵτινες κατέβαλον μεγάλας προσπαθείας διὰ νὰ εὐαρεστήσουν τοὺς ἐκδρομεῖς. Οἱ κάτοικοι τῶν Καλαβρύτων προθύμως ἐφιλοξένησαν τοὺς Ἀθηναίους, προσέλαβε δὲ ἡ πόλις πανηγυρικὴν ὄψιν, ὡς ἐκ τῆς ζωηρότητος ἥτις διαρκῶς ἐπεκράτει ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως.

Ἡ εἰς τὴν Ἁγίαν Λαύραν ἄνοδος συνέπεσε μὲ τὴν ἐπέτειον τῆς Ἁλώσεως, κατανυκτικὸν δὲ ἐψάλη μνημόσυνον ἐν τῇ παλαιᾷ Ἐκκλησίᾳ τῆς Μονῆς. Ὁ ἡγούμενος καὶ οἱ μοναχοὶ, προεξάρχοντος τοῦ εὐφυεστάτου πατρὸς Ἀγαπίου, ἐπεδαψίλευσαν ἐξαιρετικὰς περιποιήσεις εἰς τοὺς πολυπληθεῖς ἐπισκέπτας.

Ἐν τῷ Μεγάλῳ Σπηλαίῳ, τὸ ὁποῖον ἐπὶ μᾶλλον ἐξαίρει ἡ μοναδικὴ καὶ γραφικωτάτη τοποθεσία ἐφ' ἧς εἶνε ἐσφηνωμένον, ἡ ὑποδοχὴ ἦτο ἐπισημοτέρα. ὡς ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ σεβ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἀθανασίου, ὅστις καὶ πατριωτικὸν ἐξεφώνησε λόγον, μετὰ τὴν δοξολογίαν ἐν τῷ Ναῷ. Οἱ ἐκδρομεῖς, πάντες κατενθουσιασμένοι ἐκ τῆς τριημέρου ἀπολαυστικῆς περιοδείας, ἀπεκόμισαν ἀλησμονήτους ἐντυπώσεις.

ΗΛΕΚΤΡΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ ἐπιτυχία τῶν Ἀνθεστηρίων ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν φιλότεχνον δεσποινίδα Ἠλέκτραν Παπαγεωργακοπούλου, τῆς ὁποίας καὶ ὁ χορὸς καὶ τὸ ἆσμα ἐνεποίησαν λίαν εὐάρεστον ἐντύπωσιν. Ἤδη, ἡ δεσποινὶς Παπαγεωργακοπούλου, κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις τοῦ Ὠδείου Ἀ-

Δις ΗΛ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

θηνῶν ἔτυχεν ἀνωτάτου διπλώματος μονῳδίας, ἔλαβε δὲ καὶ τὸ μετάλλιον τῆς κ. Συγγροῦ, τιμῇ ἀπονεμομένῃ μετ' αὐστηρὰν δοκιμασίαν εἰς τὴν πρώτην τῶν ἀριστούχων τῆς τελευταίας τάξεως. Ἡ ἐξαιρετικῶς τιμηθεῖσα δεσποινὶς εἶνε ἀπὸ ἐτῶν γνωστὴ εἰς τὸν καλλιτεχνικὸν κόσμον, πολλάκις συμμετασχοῦσα εἰς μουσικὰς συναυλίας μὲ πολλὴν πάντοτε τέχνην.

ΜΟΥΡΙΛΛΟΣ

Ἡ δημοσιευμένη ἐν τῇ ἀ. σελίδι εἰκὼν εἶνε μία ἀπὸ τὰς ὡραιοτέρας τοῦ Μουρίλλου, ἀκμάσαντος, ὡς γνωστὸν, κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα. Ἡ εἰκὼν αὕτη ὑπάρχει εἰς τὴν Ἐθνικὴν Πινακοθήκην τοῦ Λονδίνου. Τὰ περισσότερα ἔργα τοῦ διασήμου Ἱσπανοῦ ζωγράφου ὑπάρχουν εἰς τὸ Vrado τῆς Μαδρίτης. Αἱ εἰκόνες τοῦ Μουρίλλου διακρίνονται ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐκφραστικότητα καὶ διὰ τὴν ἁρμονίαν τοῦ χρώματος, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀβρότητα καὶ τὴν ἁπλότητα. Τὰ περισσότερα θέματα τῶν πινάκων του ἐδανείσθη ἀπὸ τὴν θρησκείαν. Αἱ Παναγίαι του εἶνε ὀνομασταὶ εἰς τὴν παγκόσμιον τέχνην.

Εἰκόνες τοῦ Μουρίλλου ἐπωλήθησαν πάντοτε εἰς ὑπερόγκους τιμὰς, ὅλα δὲ τὰ Μουσεῖα τῆς Εὐρώπης ἐφρόντισαν νὰ κοσμηθοῦν μὲ ἔργα τῆς ὑπεροχου τέχνης του.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ὁ πλησιέστερος καὶ γνωριμώτερος εἰς ἡμᾶς ἀρχαῖος ποιητής, τοῦ ὁποίου τὸ ἔργον ἔχει μεγάλας ὁμοιότητας μὲ τὴν δημοτικήν μας ποίησιν εἶνε ὁ Θεόκριτος. Τὰ «Εἰδύλλιά» του, τὰ βουκολικὰ καὶ ἄλλα, διαπνεόμενα ἀπὸ ζωὴν καὶ χάριν, βασίζονται κυρίως εἰς τὴν ἀφελῆ ἐκείνην αἴσθησιν καὶ ἀγάπην τῆς φύσεως, τὴν χαρακτηριστικὴν τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν μας. Καὶ δι' αὐτὸ τὸν Θεόκριτον, τὸν ἐμνητὴν τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς φύσεως, δίδοντα τόσον ζωντανὴν εἰκόνα τοῦ ἀρχαίου βίου, τὸν αἰσθανόμεθα ἐν τούτοις ὡς σύγχρονόν μας, ζωηρότατα καὶ ἀμεσώτατα. Ἡ μετάφρασίς του, γενομένη ἀριστοτεχνική, ἀβίαστος, πιστὴ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κ. Πολέμη εἰς στίχον κομψὸν καὶ μελῳδικώτατον, ἐξεδόθη εἰς τὴν «Βιβλιοθήκην Φέξη».

— Ἓν ἀπὸ τὰ θαυμασιώτερα ἱστορικὰ ἔργα τῆς ἀρχαιότητος εἶνε ***ἡ Κύρου ἀνάβασις*** τοῦ Ξενοφῶντος. Διὰ τὴν φιλολογικὴν αὐτοῦ ἀξίαν εἶνε ὑπόδειγμα λιτῆς κομψότητος καὶ σαφηνείας.

Ἀπὸ στρατιωτικῆς δὲ ἀπόψεως κρίνεται γενικῶς ὡς ἀριστούργημα τῆς παγκοσμίου στρατιωτικῆς φιλολογίας.

Περιέχει τὴν ἐκστρατείαν Κύρου τοῦ νεωτέρου καὶ τὴν ἐπάνοδον τῶν δεκακισχιλίων Ἑλλήνων διὰ μέσου τῆς Ἀσίας. Ἡ ἀφήγησις τῶν συμβάντων καὶ αἱ περιγραφαὶ τῶν τόπων, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων τῶν ἀσιατικῶν λαῶν εἰς τὸ ἱστορικὸν τοῦτο ἔργον παρέχουσιν ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον καὶ διδάσκουσαι τέρπουσι τὸν ἀναγνώστην.

Κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Δημ. Ἀναστασοπούλου τοῦ Ἀθηναίου, ἐξεδόθη εἰς τὴν «Βιβλιοθήκην Φέξη Ἀρχαίων Ἑλλήνων Συγγραφέων.

— Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην Φέξη Ἀρχαίων Ἑλλήνων Συγγραφέων ἐξεδόθησαν αἱ ***Φοίνισσαι*** τοῦ Εὐριπίδου.

Αἱ Φοίνισσαι ἀναφέρονται εἰς τὴν τραγικὴν παράδοσιν τῆς ἀδελφοκτονίας Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους. Πλήρει ἐπεισοδίων, ὡς ὁ θάνατος τῶν δύο ἀδελφῶν, ἀποδίωξις τοῦ Οἰδίποδος, ἡ γενναία τῆς Ἀντιγόνης ἀπόφασις κλπ. λογίζεται ἐκ τῶν ὡραιοτέρων ἔργων τοῦ Ευριπίδου.

Τὰς Φοινίσσας μετέφρασε φιλολογικῶς καὶ ἐμμέτρων, ἀποδώσας τὸν ρυθμὸν τοῦ πρωτοτύπου, ὁ κ. Ν. Πυριώτης.

— Εἰς τὴν αὐτὴν βιβλιοθήκην ἐξεδόθησαν εἰς μετάφρασιν τοῦ κ. Μ. Αὐγέρη ἔμμετρον, ἀποδίδουσαν ζωντανὰ τὸν ποιητὴν καὶ τὸ ὕφος του αἱ «***Σφῆκες***» τοῦ Ἀριστοφάνους.

Αἱ «Σφῆκες» γελοιοποιοῦν τὴν μανίαν τῶν Ἀθηναίων διὰ δικαστήρια καὶ δίκας, παρουσιάζουν δὲ τὰ ἠθικὰ καὶ κοινωνικὰ ἄτοπα ἐκ τῆς τότε δικαστικῆς καταστάσεως. Οἱ δικασταί, ἐμφανιζόμενοι ὡς χορὸς Σφηκὸς καὶ ἐνῷ τάχα περασπίζουν, διακωμῳδοῦσι τοὺς δικαστικοὺς θεσμούς.

—«***Ἠλέκτρα***» τοῦ Σοφοκλέους. Μετάφρασις Μ. Αὐγέρη.

Ἡ ἀλλεπάλληλος διαδοχὴ τραγικῶν γεγονότων καὶ ἡ συχνὴ μετάπτωσις αἰσθημάτων καὶ παθῶν δίδουν εἰς τὸ δράμα τοῦτο νεωτεριστικώτερον τύπον. Μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δύο ἀδελφῶν Ὀρέστου καὶ Ἠλέκτρας, αποτολμᾶται ὑπ' αὐτῶν ὁ φόνος τῆς μητρὸς καὶ τοῦ ἐραστοῦ της πρὸς ἐκδίκησιν τῆς πατρικῆς δολοφονίας.

—Ἐξεδόθη εἰς ἴδιον τόμον τὸ πέρυσιν διδαχθὲν τετράπρακτον δράμα τοῦ κ. Ζ. Μακρῆ. Περὶ τοῦ ἔργου, εὐφήμως κριθέντος παρ' ὅλου τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου, ἐγράψαμεν καὶ ἡμεῖς ἐν καιρῷ τὰς ἐκ τῆς διδασκαλίας του ἐντυπώσεις μας.

—L'Hllemisme : Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον καὶδεύτερον τεῦχος τοῦ 8ου ἔτους ἐν Παρισίοις τὸ μηνιαῖος ἐκδιδόμενον Γαλλιστὶ τεῦχος τοῦ Ἐθνικωτάτου Σωματείου μας ὁ «Ἑλληνισμός». Παρέχει μελέτας ἐθνικὰς πολλῆς ἀξίας περιστρεφομένας εἰς τὴν ποικίλην ἱστορικὴν ἐποχὴν τοῦ ἔθνου μας.

—***Συντρίμματα:*** Ἐξεδόθη εἰς Χανία τόμος κομψὸς περιέχων σειρὰν κομψῶν καὶ αἰσθηματικῶν Διηγημάτων τοῦ κ. Θ. Ι. Μαραγκοπούλου.

—Graecia: Ἐξεδόθη τὸ τεῦχος Ἰουνίου πλουσιώτατον εἰς ὕλην ἐκλεκτὴν καὶ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος.

Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίς. Ἔτος ἕκτον. 1909—1910. Ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐξεδόθη καὶ ἐφέτος, ὀγκωδεστάτη ἡ ἐτησία Ἐπετηρὶς, περιέχουσα ἐπιστημονικὰς διατριβὰς τῶν κ. κ. Γ. Χατζιδάκι, Ρ. Νικολαΐδου, Κ. Ράλλη. Τὸ πλεῖστον τοῦ βιβλίου καταλαμβάνει ἡ Ἑλληνικὴ βιβλιογραφία, συνταχθεῖσα ἐπιμελείᾳ τοῦ καθηγητοῦ κ. Πολίτου. Καταγράφονται ἐν αὐτῇ πάντα τὰ Ἑλληνιστὶ ἐιδεδόμενα βιβλία τῶν ἐτῶν 1909 καὶ 1910.

Τυπογραφικὰ Καταστήματα «Ἐμπρός»
5 - Ὁδὸς Σοφοκλέους - 5

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΜΑΪΟΥ 1911

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		31 Μαΐου 1911	30 Ἀπριλίου 1911
Ταμεῖον) Εἰς μεταλλικὸν	Δρ	5,984,429.54	5,897,447.40
) » τραπεζικὰ γραμμάτια Ἰονικῆς Τραπέζης	»	1,061,405.—	705,255.—
(» κερματικὰ γραμ. καὶ ἀργυρᾶ κέρματα	»	1.758,394.40	1,370,455.90
Διαθ. συμφ. Νόμῳ, ΓΧΜΒ' (Εἰς χρυσ. ..φρ. 4,540,890.—) » συναλλ. » 20.459.110.—		25.000,000.—	25,000,000.—
(Μεταλλικὸν Τραπ. εἰς τὸ ἐξωτερικὸν.	»	51,421.726.49	54,687,411.14
Ἐξωτερ. λ)σμοὶ)Προϊὸν ἐκδοθέντος ἐθν. δανείου εἰς χρ. (Ἑλλ. Σιδηροδρ. 4 ο)ο τοῦ 1902...	»	60,711.75	60,711.75
Δάν. πρὸς τὴν ἑλλ. Κυβ. ἐπ' ἀναγκ. κυκλ. τραπ.γραμ.	»	61,778,575.42	61.778,575.42
» » » » » διδράχμων καὶ μονοδράχμων	»	4,381,901.—	5,933,629.—
Ομολογίαι ἐθνικῶν δανείων) εἰς χρ. Δρ. 30,655,989.38) » τρ. γρ. » 32,465,435.15	»	63.121,424.53	62,775,575.98
Εντοκα γραμ. Ἑλλ. Δημ. εἰς τραπ. γραμ....	»	3.029,990.—	3,029,990.—
Προεξοφλήσεις	»	24,444,031.16	25.066.552.24
Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ λ)σμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ χρηματογράφων	»	16,672,287.31	15,622,906.—
Δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων	»	3,948,241.90	4,061,176.85
Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ λ)σμοὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ	»	66.946,906 63	67,295,116.44
Δάνεια εἰς δήμους, λιμένας καὶ λοιπὰ νομικὰ πρόσωπα.	»	47,469,548.55	47,605,325.60
Χορηγήσεις εἰς γεωργοκτηματίας	»	19,232,276.93	19,092,070 73
Μετοχαὶ εἰς ἐγχωρίους ἑταιρίας	»	7,047,833.90	7,257.383.90
συμμετοχὴ εἰς Τράπεζαν Κρήτης	»	1,250,000.—	1,250,000.—
Ὁμολ. λαχ. δαν. Ἐθν. Τρ. τῆς Ἑλλ.	»	101,943.—	101,943.—
Τοκομερίδια ἐν γένει	»		
Καταστήμ. Τραπ. καὶ κτήμ. ἐξ ἀναγκαστ. ἐκποιήσεων	»	9,268,666.62	9,104,819.52
Ἀπαιτήσεις ἐπισφαλεῖς	»	3,439,971.61	3,299.495.41
Ἔξοδα ἐγκαταστ. (ἰδίω δαπάνῃ κατασκ. τραπ.γραμμ.	»	1,291,002.22	1,284,901.52
Λογαριασμοὶ τρίτων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ	»	445,524.17	
Διεθνὴς Οἰκον. ἐπιτροπεία	»		
Λογαριασμὸς ἐξ. συμ. Κυβερν. εἰς κέρδη ἐκ τραπ. γραμμ.	»	860,160.—	860.160.—
Ἐξαγορὰ Προνομ. προν. Τραπ. Ἠπειροθεσσαλίας	»	320.000.—	320,000.—
Διάφορα	»	2,326,452.41	2,012,155 13
	Δρ.	422,663,401.54	425,473 058.14

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ			
Μετοχικὸν κεφάλαιον	Δρ.	20,000,000 —	20,000,000.—
Ἀποθεματικὰ κεφάλαια	»	13,500,000 —	13,500.000.—
Τραπεζικὰ γραμμάτια ἐν κυκλοφορίᾳ :			
I διὰ λ)σμὸν τῆς Κυβερνήσεως Δρ. 61,778,575,42			
II » » »Τραπέζης » 23,935,005.61			
III » » » »συμφ.νόμῳ, ΓΧΜΒ' 25,000,000.—	»	110,713,581.03	112,159,811 62
Κερματικὰ γραμμάτια δίδραχμα καὶ μονόδραχμα	»	4,381,901.—	5,933,629.—
Καταθέσεις ἐν ὄψει εἰς μεταλλικὸν	»	4.029,432.83	5,184,241.13
Καταθέσεις » » » » » γραμ.	»	34,069,038.11	33.539.398.89
Ἐπιταγὲ πληρωτέαι	»	1,357,278.10	1,355,216.43
Μερίσματα πληρωτέα	»	252,815.—	263,315 —
Διεθνὴς Οἰκ. Ἐπιτρ.) λ)σμὸς κατ. ἐκ δη-)εἰς χρυσ. Δρ. 936,937.69 μοσίων ὑπεγγ. προσόδων)εἰς τρ.γρ. » 9,093,186.28	»	10,030.123.97	10,066,463.24
Ὑπηρεσία Ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσὸν		854,196.55	884,367.60
Ὑπηρεσία ἐθνικῶν δανείων εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια	»	266,189.30	285,130.95
Καταθέσεις δημοσίου ἐπὶ τόκῳ εἰς χρυσὸν	»	2,534.572.61	1.384,572.61
Καταθέσεις δημοσίου ἐπὶ τόκῳ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια	»	4,006.715.95	1,006.715.95
Ἔντοκ. κατ. δημοσ. εἰς χρ. (προϊὸν ποικατ. 6.40,000,000)	»	3,911,321.84	3,911,321.84
Ἔντοκ. κατ. δημ. εἰς χρ. διὰ τὴν κατασκ. τοῦ Σ.Π.Δ.Σ.	»	60,711.75	60,711.75
» » εἰς τρ. γρ. » » » »	»	59,115.40	59,115.40
Καταθέσεις ὑπ[illegible]	»	122,016,019.38	121,549,660.42
Λαχειοφόρον δάνειον Τραπέζης 3 0)0 εἰς χρυσὸν	»	38.482,950.—	38,482,950.—
» » » 2 1)2 ο)ο εἰς τρ. γραμμ.	»	20,111,400.—	20,111,400.—
Ὑπηρεσία λαχειοφ. δανείου Τραπέζης 3 0)0 εἰς χρυσὸν	»	1,307,754.—	1,378,754.—
« » » 2 1]2 ο)ο εἰς τρ. γρ.	»	329,169.—	360,605.
Καταθέσεις ταμιευτηρίου	»	19,096,652.39	18,844,437.11
Λογαριασμοὶ τρίτων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ	»		509,037.53
Διαφοροι Λογαριασμοὶ	»	2,751,754.55	2,798.941.66
Διάφορα	»	8.540.687.78	8,843,261.01
Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουνίου 1911	Δρ.	422,663.401.54	425,473,058.14

Ὁ Διοικητὴς
Ι. Α. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

Ὁ ὑπεύθυνος τοῦ Λογιστηρίου
Π. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια

Τροποποιηθείσης τῆς κλίμακος τῶν τόκων τῶν **εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια** νέων ἐντόκων καταθέσεων ἐν ὄψει ἢ ἐπὶ προθεσμίᾳ δηλοποιεῖται ὅτι ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1909 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δέχεται παρά τε τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τοῖς ὑποκαταστήμασιν αὐτῆς καταθέσεις **εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια** ἀποδοτέας ἐν ὄψει ἢ ἐν ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ ἐπὶ τόκῳ.

1 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς ἐν ὄψει ἀποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσοῦ δρ.10,000 πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου τοῦ τόκου ὁριζομένου εἰς 1 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος μέχρι 50.000 πέραν δὲ καὶ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς 1)2 τοῖς ο)ο. Αἱ καταθέσεις αὗται γίνονται δεκταὶ καὶ εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν παραδιδομένου τῷ καταθέτῃ βιβλιαρίου λογαριασμοῦ καὶ βιβλιαρίου ἐπιταγῶν.

2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἓξ μῆνας τοὐλάχιστον.

2 1)2 τοῖς ο)ο διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας ἐν ἔτος τοὐλάχιστον.

3 τοῖς ο)ο διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ δύο ἔτη τοὐλάχιστον.

3 1)2 τοῖς ο)ο διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ τέσσαρα ἔτη τοὐλάχιστον.

4 τοῖς ο)ο διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ πέντε ἔτη τοὐλάχιστον ὡς καὶ διὰ τὰς πέραν τῶν πέντε ἐτῶν διὰ τὰς διαρκεῖς.

Καταθέσεις εἰς χρυσόν.

Δέχεται ἔτι ἐντόκους καταθέσεις εἰς χρυσὸν ἤτοι εἰς φράγκα καὶ λίρας Ἀγγλίας, ἀποδοτέας ἐν ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ ἢ διαρκεῖς ἐπὶ τόκῳ.

1 1)2	τοῖς	0)0	κατ'	ἔτος	διὰ καταθ. 6 μηνῶν	τοὐλ.
2	»	»	»	»	1 ἔτους	»
2 1)2	»	»	»	»	2 ἐτῶν	»
3	»	»	»	»	4 »	»
4	»	»	»	»	5 »	»

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται παρὰ τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ καταθέτου παρὰ τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΕΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

Διευθυντὴς: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Μελέται φιλολογικαὶ καὶ καλλιτεχνικαί.
Συνεργασία ἐγκρίτων λογίων.
Εἰκόνες ἔργων Ἑλλήνων καὶ ξένων καλλιτεχνῶν.
Συνδρομὴ ἐτησία φρ. 12.
Γραφεῖα Ὁδὸς Χοριλάου Τρικούπη 22 Α.

ΠΕΛΟΠ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ *(Σοφοκλειον)*

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡΑΧ. 50,000,000

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡ. 10.275.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ: Ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Σύρῳ, Καλάμαις, Τριπόλει, Βόλῳ καὶ Λαρίσσῃ.
ΕΝ ΚΡΗΤΗ: Ἐν Χανίοις, Ἡρακλείῳ καὶ Ρεθύμνῳ.
ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ: Ἐν Κωνσταντινουπόλει (Ὑποκατάστημα ἐν Γαλατᾷ μετὰ Πρακτορείου ἐν Σαμπούλ), Ἀμισῷ, Τραπεζοῦντι, Κερασοῦντι, Μερσίνῃ, Σμύρνῃ, Θεσσαλονίκῃ, Σέρραις, Καβάλλᾳ, Ξάνθῃ, Ἰωαννίνοις καὶ Χίῳ.
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ: Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (μετὰ παραρτήματος ἐν συνοικίᾳ Mikan), Καΐρῳ (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Mousky), Μανσούρᾳ καὶ Ζαγαζικίῳ.
ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ: (No 22, Fenchurch Street).
ΕΝ ΑΜΒΟΥΦΓΩ (Domhof, Mönckeberg strasse 18).
ΕΝ ΛΕΜΕΣΩ (Κύπρου) καὶ ΕΝ ΧΑΡΤΟΥΜ (Σουδάν).
ΕΝ ΛΙΠΕΝΙ Βαθέως (Σάμου).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Σ. Φραγκιάδης, Πρόεδρος, ***Ἰωάννης Μπότασης***, Ἀντιπρόεδρος, ***Ἰω. Βαλαωρίτης, Κ. Βερούγκ, Ε. Ἐμπειρίκος, Δ. Εὐγενίδης, Δ. Ζωρίφης, Δ. Α. Ἠλιόπουλος, Ζ. Κ. Μάτσας, Ἐμμ. Μπενάκης, Μαρκησιος δὲ Ρεβερσώ.***

Γενικὸς Διευθυντὴς
ΖΑΦΕΙΡΙΟΣ Κ. ΜΑΤΣΑΣ

Διεύθυνσις Τηλεγραφική:
ΑΘΗΝΑΙΚΗΝ - ATHENOKLES

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐκτελεῖ πᾶσαν Τραπεζιτικὴν ἐργασίαν, ἤτοι· Προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν, προκαταβολὰς ἐπὶ χρεωγράφων καὶ ἐμπορευμάτων, εἰσπράξεις τοκομεριδίων, παντὸς εἴδους χρεωγράφων, φορτωτικῶν, συναλλαγματικῶν, γραμματίων ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ· ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς· ἐκδίδει ἐπιταγάς, πιστωτικὰς ἐπιστολὰς καὶ τηλεγραφικὰς ἐντολὰς πληρωμῶν ἔν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ· ἀνοίγει τρέχοντας λογαριασμοὺς ἠγγυημένους, δέχεται καταθέσεις χρεωγράφων πρὸς φύλαξιν ἀντὶ ἐλαχίστων δικαιωμάτων καὶ ἐνοικιάζει διαμερίσματα χρηματοκιβωτίων διαφόρων διαστάσεων πρὸς ὅρους λίαν εὐνοϊκοὺς διὰ τὸ κοινόν.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν δέχεται καταθέσεις εἰς χρυσὸν, εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ εἰς τραπεζογραμμάτια ὑπὸ ὅρους εὐνοϊκούς.

Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις εἶνε ἀποδοτέαι εἰς ὃ νόμισμα ἐνηργήθησαν αἱ δὲ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) τῆς Τραπέζης ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀεταποκριτῶν της. Οἱ δεδουλευμένοι τόκοι πληρώνται καθ' ἑξαμηνίαν ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους.

Ταμευτήριον, μὲ ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν, λειτουργεῖ καθ' ἑκάστην.

ΕΦΘΑΣΑΝ

οἱ ἀναπαυτικώτατοι κορσέδες a la Parisienne, οἱ καθιστῶντες τὰ σώματα ἀγαλματώδη, συμφώνως μὲ τὰς σημερινὰς ἀπαιτήσεις τῆς Μόδας, εἰς τοῦ κ.

ΘΕΟΔΩΡΟΥ Π. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ - *Ἑρμοῦ 60*

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

Ὁλόκληρος σελὶς εἰς ἓν τεῦχος	Δραχ.	60
Ἡμίσεια » »	»	35
Τέταρτον σελίδος »	»	20
Ὄγδοον » »	»	12

Διὰ χῶρον μικρότερον τιμαὶ ἀνάλογοι
Δι' εἰκονογραφημένας διαφημίσεις, δι' ἓξ τεύχη ἢ περισσότερα, ἰδιαίτεραι συμφωνίαι.

ΗΣΦΑΛ. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 20.000.000

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΖΩΗΣ

Η

ΑΝΑΤΟΛΗ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ ΠΑΝΤΙ ΤΟΙ ΑΙΤΟΥΝΤΙ

ΕΤΑΙΡ. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2.000.000 (κατὰ τὸ 1/4 καταβλ.)

ΗΝΩΜΕΝΑ ΒΟΥΣΤΑΣΙΑ

ΗΝΩΜΕΝΑ ΒΟΥΣΤΑΣΙΑ

48 - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ - 48

Ἐὰν αἱ Ἀθῆναι δύνανται νὰ ὑπερηφανεύωνται διὰ τὰς τελευταίως σημειωθείσας καταπληκτικὰς προόδους των μία ἀφορμὴ πρὸς τοῦτο εἶνε καὶ τὸ μέγα αὐτὸ Κατάστημα εἰς τὸ ὁποῖον συνεκεντρώθη πλουσία ἐπίπλωσις, ἀπαστράπτουσα καθαριότης, πρόθυμος ὑπηρεσία, μοναδικὴ ἀφθονία καὶ ποικιλία ὅλων τῶν εἰδῶν τῆς **Ζαχαροπλαστικῆς** *καὶ τῆς* **Γαλακτοκομίας.** *Πρῶτον αὐτὸ ἐκαινοτόμησεν εἰς τὸ ζήτημα τῆς εὐθηνῆς διανομῆς κατ' οἶκον ἀγνοῦ καὶ νωποῦ* **Ἀγελαδινοῦ Γάλακτος!!** *Τὰ* **Γιαούρτιά του** *κατέστησαν ὀνομαστά, ὅλα δὲ τὰ εἴδη τῆς* **Γαλακτοκομίας** *παρέχονται ἄφθονα, εὐθυνά, καὶ μὲ ὑλικὰ ἐκλεκτὰ καὶ ἐπιμελημένα. Τὰ δὲ εἴδη τῆς* **Ζαχαροπλαστικῆς** *γαργαλιστικώτατα, γευστικώτατα, ἀπολαυστικώτατα. Κατόπιν ὅλων αὐτῶν* **δικαίως** *θεωρεῖται τὸ κέντρον ὅλου τοῦ ἐκλεκτοῦ κόσμου.* **Δικαίως** *εὑρίσκουσι θέσιν μόνον οἱ προνοητικοὶ ποῦ φροντίζουσι ἐγκαίρως νὰ τὰς καταλαμβάνωσι καὶ ἀκόμη* **δικαιότερον** *ὅλοι οἱ συχνάζοντες εἰς τὰ* **θέατραδὲν** *θεωροῦσι τὴν διασκέδασίν των πλήρη ἂν δὲν πάρωσι μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως τὸ ἀναψυκτικὸν ἢ τὸ παγωμένον γάλα των, ἢ τὴν ἁβρὰν κρέμαν των, εἰς τὰς πολυτελεῖς αἰθούσας τῶν*

ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΒΟΥΣΤΑΣΙΩΝ

ΗΝΩΜΕΝΑ ΒΟΥΣΤΑΣΙΑ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

„ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ" - „ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ"

Η "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ,, ἐν συμπράξει μετὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένου καλλιτεχνικοῦ περιοδικοῦ **"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,,** θὰ ἐκδώσῃ διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος **Ἡμερολόγιον Ἐγκυκλοπαιδικόν, Φιλολογικόν, Καλλιτεχνικόν.**

Τὸ Ἡμερολόγιόν μας θὰ εἶνε ἡ πιστὴ ἀπεικόνισις τῆς τε ἐθνικῆς, κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς ἐξελίξεως καὶ προόδου ἐν Ἑλλάδι. **Διακεκριμένοι συνεργάται** οἱ ἀριστεῖς τοῦ καλάμου, θὰ συμβάλλουν εἰς τὸν ἐπιτυχέστερον αὐτοῦ καταρτισμόν.

Τὸ Ἡμερολόγιόν μας, ὀγκῶδες, ἐκ **τριακοσίων** σελίδων πυκνῶν εἰς ὕλην καὶ κοσμουμένων ὑπὸ καλλιτεχνικῶν εἰκόνων, ἐπὶ ἐκλεκτοῦ στιλπνοῦ χάρτου τυπούμενον θὰ περιλαμβάνῃ ὕλην **ἀνέκδοτον** καὶ πρωτίστως **πρωτότυπον,** ἄσχετον πρὸς τὰς εἰς τὰ εἰρημένα Περιοδικὰ δημοσιεύσεις.

Μελέται ἐπιστημονικαὶ εἰς ἐπαγωγὸν ὕφος γεγραμμέναι καὶ χρήσιμοι εἰς τὸν καθημερινὸν βίον, φιλολογικαὶ μελέται, διηγήματα, πεζὰ καὶ ἔμμετρα ποιήματα, ἠθογραφίαι, ταξειδιωτικαὶ περιγραφαί, μυθογραφίαι, καλλιτεχνικὰ ἄρθρα, ἱστορικὰ καὶ ἀρχαιολογικὰ σημειώματα, μελέται κοινωνιολογικαί, ἐθνολογικαί, βιονομικαί θὰ παρελάσουν ἀπὸ τὰς στήλας τοῦ Ἡμερολογίου. Εἰδικοὶ καὶ πεφωτισμένοι συνεργάται θὰ πραγματευθῶσιν αὐτά.

Τὸ Ἡμερολόγιόν μας θὰ εἶνε τὸ ἐτήσιον ἀναπόσπαστον **συμπλήρωμα** ἀμφοτέρων τῶν Περιοδικῶν.

Εἰκόνες ἔργων ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς Ἑλλήνων καὶ ξένων καλλιτεχνῶν **τοπεῖα Ἑλληνικά, μνημεῖα ἱστορικά** ἐκ τῶν ἥκιστα γνωστῶν **γελοιογραφίαι** τῶν εὐθυμοτέρων γεγονότων τοῦ ἔτους, θὰ ποικίλλουν τὰ δημοσιεύματα τοῦ Ἡμερολογίου.

Αἱ διευθύνσις τῆς **"ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ,,** — **"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,** φιλοδοξοῦν νὰ προσφέρουν εἰς τοὺς ἀναγνώστας των ἓν **πρωτότυπον** καὶ **χρήσιμον** Ἡμερολόγιον ἐλκυστικὸν διὰ τὴν φιλολογικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἀξίαν του.

Τὸ Ἡμερολόγιον μας ἤρχισε νὰ ἐκτυποῦται. Θὰ εἶνε ἕτοιμον πρὸς κυκλοφορίαν κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων. Ἡ δὲ τιμή του, παρὰ τὰς ὑπερόγκους δαπάνας. μόνον δύο δραχμαὶ διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς **"ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ,,** — **ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ** ὡς καὶ διὰ τοὺς **ἀπὸ τοῦδε** μέχρι 1ης Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἐγγραφομένους καὶ **προπληρώνοντας** τὸ ἀντίτιμον. Διὰ τοὺς λοιποὺς δρ. τρεῖς.

Τὸ Ἡμερολόγιον «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» — «Πινακοθήκης»

θὰ κυκλοφορήσῃ εἰς 5000 ἀντίτυπα. Ἄριστη εὐκαιρία διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ καταχωρίσωσιν **ἀγγελίας καὶ διαφημίσεις.** Δι' αὐτοὺς ἰδιαίτεραι συμφωνίαι, τοιαῦτα δὲ γίνονται **ἀπὸ τοῦδε.**

ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΕΙ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

"ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ,, -- "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

πλουσιώτατον εἰς **ἐκλεκτὰ** περιεχόμενα καὶ **ὡραίας** εἰκόνας.

ΤΥΠΟΙΣ "ΕΜΠΡΟΣ,,